

1988. évi I. törvény

a közúti közlekedésről

A törvény célja

1. § A törvény célja, hogy a közúti közlekedés alapvető feltételeinek, az abban résztvevő személyek és szervezetek jogainak és kötelezettségeinek a meghatározásával elősegítse a közúti személy- és áruszállítási szükségletek kielégítését, a közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi követelményeknek megfelelő korszerű járműállomány és közúthálózat kialakítását, működését, a közutak védelmét.

A törvény hatálya

2. § (1) A törvény hatálya kiterjed a Magyar Köztársaság területén a közúti közlekedésben résztvevőkre, a közúti járművekre (a továbbiakban: jármű), - a 48. § (4) bekezdésében foglalt eltéréssel - az utakra, az utak környezetére és a közúti közlekedést szolgáló létesítményekre, valamint a helyi önkormányzat tulajdonában álló utakon, tereken, parkokban, egyéb közterületeken kialakított várakozási területen járművekkal történő várakozás rendjére.

(2) A Magyar Köztársaság területén kívül a magyar hatósági jelzéssel ellátott járművekre, azok üzemeltetőjére, illetőleg vezetőjére a törvény rendelkezéseit annyiban kell alkalmazni, amennyiben a külföldi jogszabály vagy nemzetközi szerződés, egyezmény, megállapodás eltérően nem rendelkezik.

(3) A Magyar Köztársaság területén külföldi hatósági jelzéssel ellátott járművekre, azok üzemeltetőjére, illetőleg vezetőjére a törvény rendelkezéseit annyiban kell alkalmazni, amennyiben jogszabály, nemzetközi szerződés, egyezmény vagy megállapodás másként nem rendelkezik.

(4) A Magyar Honvédség és a katonai nemzetbiztonsági szolgálatok, valamint a rendvédelmi szervek

a) tagjaira,

b) üzemben tartott járműveire, és azok forgalomba helyezésére, valamint időszakos vizsgálatára, továbbá

c) magánútjaira

jogszabály eltérő rendelkezéseket állapíthat meg.

(5) A törvénynek az utakra vonatkozó rendelkezéseit az út műtárgyaira és tartozékaira, a közutakra vonatkozó rendelkezéseit - a 8. § (1) bekezdésének *h*) pontja, a 11. § (2) bekezdése, a 30. § és a 43. § kivételével - a közforgalom elől el nem zárt magánutakra is alkalmazni kell.

BH2011. 86. *Az AETR Megállapodás 10. cikk 1. a) pontja és ezzel összhangban a 3821/85/EGK rendelet 3. cikk (1) bekezdése a menetíró készülék beszerzését és használatát a közúti áruszállításra alkalmazott járművek esetében megköveteli. Ezen előírásokat összevetve a 2002/15/EK irányelv 2. cikk (1) és (4) bekezdésében foglaltakkal megállapítható, hogy a menetíró készülék használata az ukrán honosságú járműszerelvényben kötelező, a 3821/85/EGK rendelet előírásait nem közösségi jármű, illetve járművezető esetében is alkalmazni kell (1988. évi I. törvény 2. §, 20. §, 2001. évi IX. törvény 10. §, 57/2007. (III. 31.) Korm. rendelet 5. §).*

A közúti közlekedésben résztvevők alapvető jogai és kötelezettségei

3. § (1) A közúti közlekedésben mindenkinek joga van részt venni; a közutat és a közforgalom elől el nem zárt magánutat közlekedés céljából gyalogosként vagy - meghatározott feltételek teljesítése esetén - járművezetőként bárki igénybe veheti. Jogszabály gyalogosok és járművek közlekedését egyes közutakon korlátozhatja vagy kizárhatja.

(2) A közút kezelője a közlekedés résztvevőit tájékoztatja a közlekedés biztonságát és zavartalanságát jelentősen befolyásoló körülményekről.

4. § (1) A közúti közforgalmú személyszállítást végző járművön bárki utazhat, ha a meghirdetett utazási feltételeket megtartja.

(2) A közúti közforgalmú személyszállítást végző jármű üzemeltetője köteles az utazási feltételekről, menetrend alapján közlekedő jármű üzemeltetője ezen kívül a jármű közlekedésének időpontjáról, gyakoriságáról és az utazás egyéb körülményeiről az utasokat tájékoztatni.

5. § (1) Aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles

a) a közúti forgalomra, valamint a közútnak és környezetének a védelmére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket megtartani;

b) a közúti jelzések rendelkezéseinek eleget tenni, a forgalom irányítására jogosultak utasításait követni;

c) úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyónbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon és ne zavarjon.

(2) Közúton járművet az vezethet, aki a biztonságos vezetésre alkalmas állapotban van, a jármű vezetéséhez előírt engedéllyel rendelkezik.

(3) A jármű vezetését az üzemben tartó nem engedheti meg, illetőleg a vezető nem engedheti át olyan személynek, aki a (2) bekezdésben említett feltételeknek nem felel meg.

(4) A külföldi hatóság engedéllyel és jelzéssel ellátott járművel belföldi közúti forgalomban a külön jogszabályban meghatározott feltételek szerint lehet részt venni.

6. § (1) Járművel az út-, a forgalmi, az időjárás- és a látási viszonyoknak megfelelően kell közlekedni; figyelemmel kell lenni a jármű sajátosságaira, az utasokra és a rakományra.

(2) Járművel az úttest menetirány szerinti jobb oldalán, az út- és a forgalmi viszonyok szerint lehetséges mértékben jobbra tartva kell haladni.

(3) Aki járművel irányt változtat, köteles az azonos irányban vagy szemben haladó, irányt nem változtató járműveknek elsőbbséget adni. Az irányváltást jól láthatóan és kellő ideig jelezni kell.

(4) Útkereszteződésben - ha közúti jelzésből vagy forgalmi szabályból más nem következik - a jobbról érkező járműnek van elsőbbsége.

6/1998. Büntető jogegységi határozat

1. A közúti közlekedés szabályai szerint elsőbbségadásra kötelezett általában akkor is felelősséggel tartozik az elsőbbségadási szabályok megszegéséért, ha az elsőbbségre jogosult a megengedett sebességet túllépte. Kizárhatja a felelősségét, ha az elsőbbségadási kötelezettsége szempontjából jelentős körülményeket az elsőbbségre jogosult szabályszegése következtében nem észlelhetett, vagy ha e körülményekre nézve az elsőbbségre jogosult megtévesztette.

2. Az elsőbbségre jogosult, aki a megengedett sebességet túllépte, az elsőbbségadási kötelezettség megszegésével összefüggő közúti balesetért ugyancsak felelősséggel tarthat, kivéve, ha a baleset a jármű megengedett sebessége mellett is bekövetkezett volna.

7. § (1) A közutat, a közúti jelzést megrongálni, beszennyezni, a közútra a közlekedés biztonságát vagy zavartalanágát hátrányosan befolyásoló tárgyat kitenni, kidobni nem szabad.

(2) Aki a közutat vagy a közúti jelzést megrongálta, beszennyezte vagy a közútra a közúti közlekedés biztonságát, zavartalanágát hátrányosan befolyásoló tárgyat juttatott, köteles a keletkezett veszély elhárításáról gondoskodni, illetőleg ameddig az nem lehetséges, a veszélyről a közlekedés többi résztvevőjét tájékoztatni.

(3) Az a járművezető, aki a közúti jelzés olyan rongálását, beszennyezését észleli, vagy a közútra került olyan akadályt lát, amely a közlekedés biztonságát súlyosan veszélyezteti, köteles erről a rendőrséget vagy a közút kezelőjét értesíteni, és - amennyiben erre lehetősége van - a veszélyt a közlekedés többi résztvevőjének jelezni vagy azt elhárítani (mérsékelni).

7/A. § (1) A közúti balesettel érintett járművek vezetői - a rendőrhatalóság értesítésének, illetve a rendőri intézkedés hiányában - kötelesek személyazonosságukat és a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításuk fennállását a biztosító intézet megnevezésével együtt hitelt érdemlően igazolni, nevüket, lakcímüket és a balesetben érintett járművek hatósági jelzését közölni.

(2) Ha a baleset folytán megrongálódott jármű vezetője nincs jelen, a károkozó az (1) bekezdésben megjelölt adatokat köteles erre alkalmas módon a helyszínen hátrahagyni, és az esetet a felelősségbiztosítási jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően biztosítóintézetének bejelenteni.

A közúti közlekedéssel összefüggő állami feladatok

8. § (1) A közúti közlekedéssel összefüggő állami és önkormányzati feladatok:

a) a közúti közlekedés tervezése, fejlesztése, szabályozása és ellenőrzése;

b) a közúti közlekedés szervezeti és működési feltételeinek meghatározása;

c) a közúti közlekedés hatósági, igazgatási és nyilvántartási feladatainak ellátása;

d) a tömegközlekedés működtetésének biztosítása;

e) a közúti közlekedés biztonságát szolgáló nevelés, felvilágosítás és propaganda;

f) a közúti közlekedési szakemberek és a közúti járművezetők vizsgáztatása;

g) a járművek műszaki vizsgálata;

h) a közúthálózat fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése;

i) a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánúton, valamint a tereken, parkokban és egyéb közterületeken járművel történő várakozás biztosítása.

(2) A hazai járműállomány rendeltetésszerű, biztonságos és a környezetvédelmi követelményeknek megfelelő működtetéséhez szükséges feltételeket (alkatrészellátás, javítás, karbantartás, tüzelő- és kenőanyagellátás stb.) jogi, közgazdasági és hatósági eszközökkel is biztosítani kell.

BH2005. 164. *A Magyar Honvédségnél szolgálatot teljesítő, a közlekedési hatóság által névjegyzékbe vett, - gépjárművek műszaki vizsgáztatását és járművizsgálatot végző - vizsgabiztos tevékenységének végzése során hatósági feladatot lát el, ezért hivatalos személynek minősül [1978. évi IV. törvény 137. § (1) k) pont; 1988. évi I. tv. 8. § (1), 8. § (1) g) pont, 24. § (1), 46. § (1); 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet].*

9. § (1) A közúti közlekedéssel összefüggő állami feladatokat a Kormány, a miniszterek, államigazgatási szervek, valamint az egyéb költségvetési szervek látják el.

(1a) A 8. § (1) bekezdés a)-h) pontjaiban meghatározott állami feladatok ellátását a közlekedésért felelős miniszter koordinálja.

A törvény a járművezetők képzési rendszerének fejlesztéséhez, illetve az ezzel kapcsolatos eljárások egységesítéséhez kíván törvényi szintű szabályozást kialakítani. A módosítás lehetővé teszi a távoktatási módszernek a járművezetők és közúti közlekedési szakemberek képzésében való alkalmazását, mely alternatívaként jelenik meg a tantermi oktatás mellett. Ezzel lehetőség nyílik arra, hogy a tanuló szabadon döntsön a képzési módszer megválasztásában és akár távoktatás keretében sajátítsa el a közlekedési alapismereteket.

A törvény egyes szakemberek, mint a járművezetők képzésében résztvevő szakoktatók, vizsgabiztosok és iskolavezetők képzését felsőoktatási intézményekhez rendeli. A felsőoktatási intézmények bevonásával biztosított e szakemberek magasabb szintű képzése.

A módosítás a járművek forgalomba helyezés előtti vizsgálata során is megteremti a közreműködői tanúsító szervezet bevonásának lehetőségét. A törvény ugyanakkor a visszatartás jogának biztosításával a műszaki vizsgálatok során már minősített járművek ellenőrzését teszi lehetővé, ezzel megteremtve az esetleges visszaélések kiszűrését.

A törvény biztosítja továbbá a közigazgatási bírság kiszabására jogosult hatóságok által indított eljárások során az egységes jogalkalmazást, ezzel a jogbiztonság érvényesülését.

Az útépitést érintő módosítások elsősorban az engedélyezési, ellenőrzési feladatok jogszerűbb, hatékonyabb ellátását szolgálják. Ennek érdekében indokolt az első fokon eljáró hatóság hatáskörének egyértelmű meghatározása. A módosítással az állami tulajdonban lévő országos közutakat érintő építések kapcsán lehetőség nyílik arra, hogy az önkormányzatok és egyéb beruházók meghatározott esetekben ügyfélként jelenjenek meg az eljárások során, biztosítva ezzel, hogy EU-s támogatások elérésével és/vagy saját forrásból fejlesztést, felújítást végezzenek. Ugyanakkor indokolt a jogsértőkkel szemben a szigorúbb hatósági fellépés biztosítása, ezért a közlekedés biztonságát veszélyeztető táblák, jelzések stb. eltávolítása, illetve azok elhelyezésének megakadályozása érdekében a törvény a jogsértőkkel szemben bírság kiszabását helyezi kilátásba.

Az utóbbi időben egyre gyakoribb, hogy a közigazgatási bírságot az ügyfelek nem fizetik meg, illetve a külföldi elkövetők esetében a technikai eszközökkel észlelt szabályszegés esetében a járművezető, illetve az üzemben tartó személyi adatainak ismerete hiányában nem kerülhet sor felelősségre vonásukra.

A törvény a közigazgatási bírsággalható szabályszegések körét átalakítja, egyszerűsíti az eljárás lefolytatását. A visszatartás jogintézményénél megszünteti a diszkriminációt, így azonos módon kell eljárni a magyar és a külföldi szabályszegőkkel szemben. A közigazgatási bírság kikényszerítése, a befizetési hajlandóság növelése és a hatékonyabb végrehajtás érdekében a törvény további szigorításokat vezet be. Az objektív felelősség esetében egyértelműsíti, hogy a jelenlegi 60 nap eljárási határidőnek minősül és az elkövetéstől számított hat hónap után felelősségre vonásra nem kerülhet sor.

A közigazgatási bírság hatékony végrehajtásának egyik jelentős akadálya az, hogy jelenleg nincs egységes, központi közigazgatási bírság nyilvántartás. A törvény ezt a hiányosságot pótolja, és megteremti a központi közigazgatási bírság nyilvántartás alapjait.

A közúti közlekedés állami feladatainak ellátása a Kormány felelőssége, azonban indokolt a Kormány tagjai közül kiemelni a közlekedésért felelős miniszter különleges szerepkörét, amely a miniszterek között elsődleges felelősségében nyilvánul meg a közúti közlekedés vonatkozásában és megalapozza az ágazat irányítása és felügyelete tekintetében elsődleges felelősségét.

(2) A közúti közlekedéssel összefüggő önkormányzati feladatok ellátásáról a helyi önkormányzat képviselő-testülete gondoskodik.

9/A. §

9/B. § (1) Az állam a kizárólagos tulajdonát képező, az országos közúthálózatba tartozó autópályák, autóutak - illetőleg azok egyes szakaszai - és a műtárgyaik létesítése, fejlesztése, felújítása, fenntartása és üzemeltetése (a továbbiakban együtt: működtetés) céljából költségvetési szervet alapíthat, vagy e célra olyan gazdálkodó szervezetet hozhat létre, amelyben többségi részesedéssel, szavazati joggal rendelkezik, vagy a működtetést koncesszióba adhatja.

(2) Az önkormányzat a törzsvagyonának részét képező közutak és műtárgyaik működtetése céljából önkormányzati intézményt, vagy saját többségi befolyásával (Ptk. 685/B. §) e célra gazdálkodó szervezetet működtethet, a feladatot a többségi tulajdonában álló gazdasági társaságra ruházhatja, vagy a működtetést koncesszióba adhatja.

A törvény lehetővé teszi az önkormányzati tulajdonú utak tekintetében, hogy a működtetés feladatát már létező gazdasági társaságra ruházza át a tulajdonos, a korábbi, kizárólag új társaság alapítását lehetővé tevő törvényi szabályozással szemben. A törvény ezen túl biztosítja, hogy a működtetési feladatokat közvetett önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság is elláthassa, összhangban a közlekedésszervezéssel kapcsolatos intézményrendszeri változásokkal.

(3)

(4) A koncessziós pályázatot

a) az állam kizárólagos tulajdonát képező, az országos közúthálózatba tartozó autópályák, autóutak - illetőleg azok egyes szakaszai - és a műtárgyaik működtetésére a közlekedésért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter egyetértésével;

b) az önkormányzat törzsvagyonának részét képező közutak és a műtárgyaik működtetésére az önkormányzat képviselő-testülete írja ki.

(5) A pályázati kiírásnak - a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvény 8. §-ában foglaltakon túlmenően - tartalmaznia kell:

a) a koncessziós társaság alaptőkéjének a létesítéshez vagy fejlesztéshez szükséges tőkéhez viszonyított legkisebb mértékét;

b) a koncessziós tevékenység környezetvédelmi követelményeit;

c) a pályázaton való részvétel feltételeit (pl. részvételi díj, biztosíték, a pályázó gazdálkodási, pénzügyi helyzetéről nyújtott tájékoztatás);

d)

(6) A pályázat nyertesének a koncessziós társaságot részvénytársaságként kell megalapítania, amely jogosult az (1) és a (2) bekezdés szerinti közutakhoz közvetlenül csatlakozó üzemanagyó és szervizállomások, pihenőhelyek, egészségügyi és sportlétesítmények, vendéglátó létesítmények és szálláshelyek, kereskedelmi létesítmények, valamint parkolási célú épületek és építmények építésére és/vagy üzemeltetésére.

9/C. § (1) A koncessziós társaság a koncesszió időtartama alatt a 9/B. § (1) és (2) bekezdése szerinti, az általa létesített vagy fejlesztett, felújított, karbantartott és üzemeltetett közutak és műtárgyaik használatától a 33/A. § szerinti használati díjat vagy a 33/A. § szerinti útdíjat szedhet.

(2) A koncessziós szerződés egy alkalommal - eredeti időtartamának legfeljebb felével - külön pályázat kiírása nélkül meghosszabbítható.

9/D. § (1) A járművekkel helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken történő várakozás a helyi közút, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutak, valamint terek, parkok és egyéb közterületek közlekedési célú használata. A kijelölt várakozási terület fenntartása a várakozási terület kezelőjének feladata.

(2) A helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánúton, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken járművel történő várakozás biztosítását célzó közszolgáltatást a tulajdonos helyi önkormányzat, illetve a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 9. § (5) bekezdés szerinti szolgáltató köteles ellátni.

(3) A járművek helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánúton, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken történő várakozása a helyi önkormányzat, illetve az Ötv. 9. § (5) bekezdésben meghatározott szolgáltató és a várakozási terület igénybevevője közötti polgári jogi jogviszony. A várakozási díj és a pótdíj megfizetéséért a jármű üzemeltetője felel.

(4) A helyi önkormányzat az Ötv. 9. § (5) bekezdésben meghatározott gazdasági társasággal a (2) bekezdés szerinti közszolgáltatás ellátására szerződést köthet. A szerződésnek tartalmaznia kell:

a) a szolgáltató által ellátandó közfeladatot és egyéb tevékenységet,

- b) a várakozási területet, amely tekintetében a szolgáltató a közfeladat ellátására köteles,
- c) a helyi önkormányzat és a szolgáltató közötti kapcsolattartás részletes szabályait,
- d) a szolgáltató által ellátott feladatok ellenértékének meghatározását,
- e) a nyilvántartási, adatszolgáltatási és elszámolási kötelezettségek teljesítésének módját és formáját,
- f) a ráfordítások és nyereségek meghatározásának szempontjait,
- g) a szerződés időtartamát.

(5) A (4) bekezdés szerinti szerződést - annak módosításaival egységes szerkezetben - az önkormányzat és a gazdasági társaság a hatályba lépését követő 30. napon a honlapján közzéteszi.

A közúti közlekedés fejlesztése

10. § (1) A közúti közlekedést a személy- és áruszállítási szükségletek alapján, a népgazdasági, valamint a terület- és településfejlesztési tervekkel összhangban kell fejleszteni. A fejlesztésnél figyelembe kell venni a közlekedési alágazatok közötti munkamegosztást is. A közúti közlekedésnek kapcsolódnia kell a nemzetközi közúti közlekedés rendszeréhez.

(2) A közúti közforgalmú személyszállításnak a vasúti és vízi közforgalmú személyszállítással együtt hálózatot kell alkotnia.

11. § (1) Az utakat úgy kell fejleszteni, hogy a közutak (országos közutak, helyi közutak) és a közforgalom elől el nem zárt magánutak összefüggő rendszert alkossanak.

(2) A közutak térségi hálózatának tervezése során - a közutak nyomvonalának kijelölésénél, az útkategória és keresztmetszeti megoldás kiválasztásánál, valamint a megvalósítás időbeli ütemezésénél - a következő gazdasági, társadalmi és környezeti szempontokat és hatásokat kell együttesen értékelni, és figyelembe venni:

A járművezetők és közúti közlekedési szakemberek képzésével és vizsgáztatásával kapcsolatos közlekedési hatósági engedélyezési hatáskörök és a vizsgabiztosi névjegyzék nyilvános adattartalmának, továbbá a névjegyzékből történő törlés rendelkezéseinek pontosítása szükséges, az engedélyezési feltételeket megszegő vállalkozások esetében alkalmazható szankciók hatékonyabb érvényesíthetősége céljából. (Az 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 18. §) Pontosítani kell továbbá - a személyes adatok védelme érdekében - a vizsgabiztosok névjegyzékének nyilvános adat tartalmát.

A közlekedési hatóság alapvető fontosságú feladata a közúti közlekedési szolgáltatásokra és a közúti szállításokra vonatkozó szabályok betartásának hatékony ellenőrzése, és szabálytalanságok feltárása esetén az ellenőrzött vállalkozások komoly visszatartó erővel bíró jogkövetkezményekkel sújtása. Az ellenőrzésben közreműködő hatóságnak - e feladata ellátása érdekében - diszkriminációmentesen, a közúti szállítások teljes körére kiterjedően, a hazai, az Európai Unió bármely tagállamában honos, illetve az Európai Unió területén kívülről érkező járművek esetében azonos módon kell a közúti ellenőrzéseit és a kapcsolódó bírságolási eljárásait lefolytatnia. A szállítást végző vállalkozásokkal és járművezetőkkel, szabálytalanságuk esetén azonos - az EU tagállamok gyakorlatát követő - joghátrányokat (bírságolás, egyéb hatósági intézkedés) kell alkalmaznia. E szakmai követelmény érvényesítése érdekében módosítani kell a közúti szállításokhoz kapcsolódó bírság alkalmazási és közúti ellenőrzéssel kapcsolatos rendelkezéseket.

A Kkt. 48. § (5) bekezdésében meghatározott, a díjak, pótdíjak és bírságok adók módjára történő behajtásával kapcsolatos rendelkezések módosítása szükséges, mivel a 15. § (3) bekezdésében meghatározott díj és pótdíj meg nem fizetése esetén, ezek adók módjára történő behajtásának jelenlegi lehetősége ütközik az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 178. § 20. pontjában foglalt rendelkezéssel.

Az új szabályozás a tervezés, fejlesztés hálózati szintekre (törzshálózat, regionális úthálózat) bontott hatásköri kérdéseinek tisztázását foglalja magában. A regionalizmus erősödésével összhangban a regionális közutak építéséről és fejlesztéséről - a tulajdonosi jogokat gyakorló közlekedésért felelős miniszter hozzájárulása útján - a Regionális Fejlesztési Tanács határoz.

A Kkt. 12. § (3) bekezdése egyértelműen tiltja a reklámtáblák, reklámhordozók és egyéb reklámcélú berendezések elhelyezését a közút területén, a közút felett, továbbá a közút lakott területen kívüli szakasza mellett a Kkt. 42/A. § (1) bekezdésében meghatározott távolságon belül. A szabályozás célja, hogy a törvény által meghatározott helyeken - a közlekedés biztonságát kedvezőtlenül befolyásoló - reklám ne jelenhessen meg.

A Kkt. 29/A. § módosításával lehetővé kell tenni a bírság alkalmazását az engedély nélküli, valamint az engedélyben foglaltaktól eltérő útmegszüntetés és elbontás esetére is. A bírság felhasználásával kapcsolatos rendelkezést meg kell szüntetni, mivel a tárgyban a Kkt. 48. § (3) bekezdés f) pontja már tartalmaz rendelkezést.

A gyorsforgalmi hálózat állapotának és az azon nyújtott magas szolgáltatási színvonal megőrzésének biztosítása, valamint a magántőke bevonásával (PPP konstrukcióban) épülő autópályaszakaszok megvalósítása érdekében szükségessé válik a díjszedés bevezetése az autópályák mellett - a megfelelő hatástanulmányokkal alátámasztott esetekben - autóutakon is.

Az eddigi gyakorlat során problémaként merült fel, hogy a parkolójegy-kiadó automatát több esetben építménynek minősítették és létesítését építési engedélyhez kötötték. Az automatának az út tartozékaként való definiálása megoldaná az adott problémát.

A fuvarozók szakmai érdekképviseleti szervezetei és a Kormány képviselője között folytatott tárgyalások alapján létrejött Megállapodásban foglaltak szerint szükséges, hogy a Kormány kapjon felhatalmazást a közúti szállítványozási tevékenység végzésére vonatkozó szabályok megállapítására.

A jelenleg érvényes (1988-ban meghatározott) fejlesztési döntési szempontrendszer hiányos és korszerűtlen. Az építendő közutak nyomvonalának kijelölésére, az alkalmazandó műszaki megoldások kiválasztására, valamint a megvalósítás időbeli ütemezésére vonatkozó fő (általánosan alapul vett) mérlegelési szempontok tételes meghatározása indokolt, mert azok jelentős társadalmi hatású döntések megalapozását szolgálják. Az esetileg felmerülő, illetve az engedélyezési eljárásokban a szakhatósági véleményadás útján mindig figyelembe vett egyéb, sajátos szakterületi szempontok az i) pontban összefoglalva jelennek meg. A megadott felsorolás logikai sort és nem rangsort határoz meg.

- a) a létesítés, a felújítás, az üzemeltetés és a használat közvetlen társadalmi költsége,
- b) a közlekedés-biztonsági szempontból várható hatások,
- c) a települési környezetre gyakorolt hatások,
- d) a természeti és kulturális örökségi értékekre, természeti területekre, tájakra és Natura 2000 területekre, valamint a természeti erőforrásokra, különösen a termőföldre gyakorolt hatások és kockázatok,
- e) az elérhetőség-javulásból fakadó térségi gazdaságélénkítő hatás,
- f) nemzetközi együttműködés elősegítése,
- g) a hátrányos térségek, települések felzárkóztatásának célja,
- h) az országos, regionális, kiemelt térségi, megyei, valamint helyi területfejlesztési és -rendezési célok,
- i) a közúthálózat-fejlesztéssel szorosan összefüggő egyéb sajátos szempontok, különös tekintettel a honvédelmi, idegenforgalmi és vidékfejlesztési szempontokra.

A közúti forgalom szervezésének elvei

12. § (1) A közúti forgalomban való részvétel feltételeit és módját a forgalmi igények, a hazai közlekedési gyakorlat és a nemzetközi szabályok figyelembevételével kell meghatározni.

(2) A közutak forgalmi rendjét félreérthetetlenül, úgy kell kialakítani, hogy azt a közlekedés résztvevői kellő időben és könnyen felismerhessék. A forgalmi rend kialakításához a szükséges és lehető legkevesebb közúti jelzőtáblát kell használni. A forgalomban résztvevők továbbhaladásának és úticéljuk elérésének megkönnyítése érdekében megfelelő tájékoztató közúti jelzéseket kell elhelyezni.

(3) A közút területén, a közút felett és mellett - a közúti jelzőtáblák megtervezésének, alkalmazásának és elhelyezésének körülményeiről szóló miniszteri rendeletben meghatározott területen belül - tilos elhelyezni olyan jelet, jelzést, egyéb tárgyat és berendezést, amely a közúti jelzésekkel - azok alakjával, színével - összetéveszthető, a láthatóságot akadályozza, alkalmas arra, hogy a közlekedők figyelmét elterelje, vagy a közlekedés biztonságát egyéb módon veszélyezteti. Tilos továbbá elhelyezni - a közút úttesten kívüli burkolatlan területe, a járda, a gyalogút és a kerékpárút kivételével - a közút területén, a közút felett, az út műtárgyán, az út tartozékán, közvilágítási-, villany-, telefonoszlopon - függetlenül attól, hogy a közvilágítási-, villany-, és telefonoszlop a közút úttesten kívüli burkolatlan területén, járdán, gyalogúton vagy kerékpárúton helyezkedik el -, valamint a közút lakott területen kívüli szakasza mellett reklámtáblát, reklámhordozót és egyéb reklámcélú berendezést. Ez utóbbi tilalom nem vonatkozik a

42/A. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott távolságon kívül elhelyezett, 4 m² felületet meg nem haladó reklámtáblára, reklámhordozóra és egyéb reklámcélú berendezésre, valamint az üzemanyag-töltő állomások területén elhelyezett cégjelzést, és üzemanyag árakat tartalmazó táblákra, továbbá azokra a - közvetlenül a közút mellett elhelyezett - berendezésekre, amelyek kizárólag a közlekedés biztonságát elősegítő közérdekű tájékoztatást tartalmaznak.

(4) A közlekedési hatóság annak az ingatlannak - az ingatlan-nyilvántartás szerinti - tulajdonosát, amelynek területén a (3) bekezdésben megállapított tilalmat megszegik, a jel, jelzés, reklámtábla, reklámhordozó, reklámcélú berendezés vagy egyéb tárgy eltávolítására és 500 000 forint összegű bírság fizetésére kötelezi. A bírság ismételt is

kiszabható. A beszedett bírság összege a Magyar Köztársaság központi költségvetésének bevétele. Beszedéséről a kirovó hatóság gondoskodik.

(5) A közút kezelője a hozzájárulása nélkül vagy attól eltérő módon az út területén elhelyezett reklám célú tárgyat vagy berendezést a reklám célú tárgy tulajdonosának költségére eltávolíthatja.

(6) A közúti forgalmi rend kialakításánál különös figyelmet kell fordítani a gyalogos átkelőhelyek elhelyezésére és megjelölésére, a közúti csomópontok és vasúti átjárók forgalmának szabályozására, a gyalogos- és kerékpáros forgalom biztonságára és - belterületen - a tömegközlekedés zavartalanságára. Fokozottan védeni kell a közúti forgalomban résztvevő gyermekeket, időskorúakat, valamint a mozgáskorlátozottakat és egyéb testi fogyatékosokat.

13. § (1) A forgalom szabályozásánál a közúti közlekedés érdekeit és a kereskedelmi egységek áruval való ellátásához fűződő érdekeket - a közlekedés zavartalanságának és biztonságának megóvása mellett - összhangba kell hozni.

(2) A lakott területeket, különösen a történelmi városrészeket, a műemléki és védett természeti területeket, továbbá a gyógy- és üdülőhelyeket forgalomszabályozási eszközökkel és megfelelő várakozási díjak alkalmazásával is fokozottan védeni kell a közúti közlekedés károsító hatásaitól.

14. § (1) A közút lezárására vagy forgalmának korlátozására (elterelésére)

- a) a közút kezelője a közúton folyó munka, a közút állagának védelme, a közúti forgalom biztonsága miatt,
- b) a rendőrség, tűzoltóság és a Magyar Honvédség a rájuk vonatkozó jogszabályok által meghatározott esetekben,
- c) a közlekedési hatóság a törvényben meghatározott feladatai ellátásához szükséges mértékben

jogosultak.

(2) A közút lezárása vagy forgalmának korlátozása érdekében kihelyezett közúti jelzéseket a munka befejezésekor, illetőleg az ok megszűnésekor haladéktalanul el kell távolítani.

(3) A közút indokolatlan, a szükségesnél nagyobb mértékben vagy hosszabb időtartamra történő lezárásából eredő kárt az intézkedő szerv köteles megtéríteni.

(4) Aki az (1) bekezdésben foglaltakon kívül az országos és helyi közutat, vagy a közforgalom elől el nem zárt magánutat engedély nélkül lezárja, azt a közlekedési hatóság az eredeti állapot helyreállítására kötelezi.

EBH2006. 1475. *A közút forgalmának korlátozását a környezetvédelmi hatóság csak kezdeményezheti, annak elrendelésére a közút kezelője jogosult [12/1983. (V. 12.) MT rendelet 10. §, 14. §; 1957. évi IV. törvény 7. §; 1995. évi LIII. törvény 31. §; 1988. évi I. törvény 14. § és 10/D. §].*

15. § (1) A miniszter - rendeletben - meghatározott járművek közlekedését a közút kezelőjének hozzájárulásához és díj fizetéséhez kötheti.

(2) Az (1) bekezdés szerint megállapított díj, továbbá a 33/A. § szerinti használati díj, útdíj és pótdíj megfizetéséért a járműnek a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény szerinti üzemeltetője felelős.

Az Alkotmánybíróság 109/2009. (XI. 18.) AB határozatával (a továbbiakban: AB Határozat) megsemmisítette a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 15. § (3) bekezdését, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 63/A. § h) pontját. Az Alkotmánybíróság határozatában megállapította, hogy mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenes helyzet áll fenn azért, mert az Országgyűlés hiányosan szabályozta a közút kezelő jogait gyakorló helyi önkormányzatok és a fővárosi önkormányzat rendeletalkotási jogkörét. Az Alkotmánybíróság felhívta az Országgyűlést, hogy a jogalkotási kötelezettségének 2010. június 30. napjáig tegyen eleget.

Az AB Határozat részletes iránymutatást tartalmaz az alkotmányos jogszabály megalkotásának kritériumaira. A testület leszögezi, hogy a közlekedéssel összefüggő tevékenységek (pl. járművei történő várakozás) szabályozásának alkotmányossági feltétele, hogy a tevékenység gyakorlásának garanciáit, korlátozásának feltételeit, és terjedelmét törvény rendezze, a megfelelő felhatalmazás alapján megalkotott részletszabályok kiegészítő jellege mellett.

Az Alkotmánybíróság jelen törvényi tárgykörre alkalmazandó határozatai, a Legfelsőbb Bíróság vonatkozó jogegységi határozatai, valamint a bírói gyakorlat figyelembevételével a jogalkotó e törvényben szabályozza a járművel történő várakozás legfontosabb, törvényi szintű szabályozást igénylő kérdéseit.

A törvény kiterjeszti a Kkt. hatályát a helyi önkormányzat tulajdonában álló utakon, tereken, parkokban, egyéb közterületeken kialakított várakozási területen járművekkel történő várakozás rendjére. A törvény kiegészíti a közúti közlekedéssel összefüggő önkormányzati feladatok körét.

A (3) bekezdés a várakozási tevékenységgel kapcsolatban felmerült gyakorlati és jogelméleti kérdéseket rendezi. Meghatározásra kerül, hogy a járművel történő várakozás a helyi, közutak és egyéb közterületek közlekedési célú használata. A jogalkotó deklarálja a várakozás biztosítását célzó közszolgáltatás kötelezettjeit. A törvény a bírói gyakorlatnak megfelelően egyértelművé teszi, hogy a járművel történő

várakozás a felek között polgári jogi jogviszonyt hoz létre, és rögzíti az üzembentartó személy mögöttes felelősségét.

A jogviszony alanyainak meghatározását követően szükséges a helyi önkormányzat és a szolgáltató közötti szerződéses jogviszony kötelező tartalmi elemeinek törvényi szintre emelése.

A szerződést és annak esetleges módosításait a hatálybalépést követő 30. napon mind az önkormányzat mind a gazdasági társaság köteles honlapján közzétenni.

(3)-(6)

BH2005. 172. *A gépjármű üzemben tartója felel a járműve jogszerű használatáért, ennek keretében a személygépkocsit bérlő által ki nem fizetett parkolási díjért (pótdíjért) (1959. évi IV. törvény 98-99. §-ok; 1988. évi I. tv. 15. §).*

EBH2004. 1028. *A gépjármű üzemben tartója felel a járműve jogszerű használatáért, ennek keretében a személygépkocsit bérlő által ki nem fizetett parkolási díjért (pótdíjért) (Ptk. 99. §, 427. §; 1988. évi I. tv. 15. §; 89/1988. (XII. 20.) MT r. 15. §).*

15/A. § (1) A helyi önkormányzat (fővárosban: a fővárosi önkormányzat) rendeletében a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánúton, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken - forgalomszervezési, valamint a 13. § (2) bekezdésében meghatározott indokok alapján, az e törvényben meghatározott keretek között - kijelölhet olyan várakozási övezetet, illetve várakozási övezeten kívül eső olyan várakozó helyet (a továbbiakban együtt: várakozási terület), amelynek a három vagy annál több kerekű járművel történő, várakozási célú használatáért várakozási díjat kell fizetni (a továbbiakban: díjfizetési kötelezettség).

(2) A díj fizetési kötelezettség alá eső várakozási területen - a lehetőségekhez képest egyenlő megoszlásban, illetve a mozgáskorlátozottak által jellemzően igénybe vett közintézmények elérhető közelségében - minden megkezdett ötven várakozási helyből ki kell jelölni legalább egy, a mozgáskorlátozottak számára fenntartott várakozási helyet.

(3) Díjfizetési kötelezettség olyan várakozási terület tekintetében és időszakra rendelkezhető el, amelyen az adott időszakban a járművek várakozására alkalmas helyek átlagos foglaltsága (a továbbiakban: telítettség) a 70%-ot meghaladja. A 70%-os telítettség mutatót nem kell alkalmazni e törvény hatálybalépése előtt kijelölt várakozási területek tekintetében.

(4) A várakozási díj mértékét a helyi önkormányzat (fővárosban a fővárosi önkormányzat) rendeletében egy órára vonatkozó várakozási díjként határozza meg. A várakozási díj mértékének meghatározása során figyelemmel kell lenni a szolgáltatás és ellenszolgáltatás egyenértékűségére. A várakozási díjat úgy kell megállapítani, hogy legalább a ráfordításokra és a működéshez szükséges kiadásokra fedezetet biztosítson. A várakozási díj mértékét a várakozási terület jellemzői, így különösen: a várakozási terület településen belüli adottságai, infrastruktúra, különböző fizetési lehetőségek biztosítása, figyelembevételével kell meghatározni.

(5) Az egy órára vonatkozó várakozási díj személygépkocsi, három- vagy négykerekű motorkerékpár, valamint három- vagy négykerekű segédmotoros kerékpár várakozása esetén - a tárgyév január 1. napjától tárgyév december 31. napjáig terjedő időszakban - nem haladhatja meg az állami adóhatóság által az előző naptári év szeptemberében és az azt megelőző tizenegy hónapban egy liter ESZ 95-ös ölmoztalan benzin üzemanyagköltség-elszámolással kapcsolatosan alkalmazható áráként havonta közzétett ár egyszerű számtani átlagának a kétszeresét.

(6) Autóbusz, vontató, tehergépkocsi, mezőgazdasági vontató, lassú jármű és pótkocsi várakozása esetén a várakozási díjnak a legmagasabb összege az (5) bekezdésben megjelölt díjak háromszorosa, járműszerelvény várakozása esetén az (5) bekezdésben megjelölt díjak hatszorosa lehet.

(7) A minimálisan fizetendő várakozási díj az adott várakozási területen érvényes egy órai díj alapján számított,

a) jegykiadó automatából váltott jegy, sorompóval biztosított parkoló esetén 15 percnél megfelelő összeg,

b) mobiltelefonos parkolási díjfizetési rendszer használata esetén 15 percnél megfelelő összeg, kivéve, ha a díjfizetés leállítására irányuló kérés a díjfizetés megkezdése utáni első percben megtörténik,

c) előre váltott és a gépjárművezető által érvényesített jegy esetén 30 percnél megfelelő összeg,

d) kézi díjbeszedés esetén egy órának megfelelő összeg.

A minimális fizetendő várakozási díjat a kerekítés szabályai szerint, 5 forintra kell kerekíteni, az érvényességi időt ehhez kell igazítani.

(8) A helyi önkormányzat (fővárosban a fővárosi önkormányzat) rendeletében megállapíthatja a várakozási területen a díjköteles várakozás megengedett leghosszabb időtartamát, amely nem lehet egy óránál kevesebb.

15/B. § (1) Várakozási díj a „Parkolj és utazz” (P+R) közúti jelzőtáblával megjelölt várakozási területen nem állapítható meg. Amennyiben a várakozási terület őrzését többlétszolgáltatásként biztosítják, ezért a többlétszolgáltatásért naptári naponként 6-22 óra között legfeljebb az adott településen igénybe vehető közösségi közlekedés legalacsonyabb jegyárával egyező őrzési díj szedhető.

(2) A várakozási területen megkülönböztető fény- és hangjelzéssel jogszerűen felszerelt jármű díjfizetés és időtartam korlátozás nélkül várakozhat.

15/C. § (1) Ha a jármű díjfizetési kötelezettség alá eső várakozási területen díjfizetés nélkül várakozik, vagy a kifizetett várakozási időt egy óránál rövidebb időre történt fizetés esetén 5 perccel, egy órára vagy annál hosszabb időre történt fizetés esetén legalább 15 perccel túllépi, várakozási esetenként egy órai várakozási díjat, továbbá pótdíjat kell fizetni. A helyi önkormányzat (fővárosban a fővárosi önkormányzat) rendeletében a várakozás 15 percnél hosszabb díjfizetés nélküli túllépéséhez is kötheti a pótdíjfizetési kötelezettséget.

(2) A pótdíj összege a pótdíj kiszabásának napját követő 15 napon belüli befizetés esetén az adott napon belül díjköteles időszakra és további két órai várakozásra számított várakozási díj, 15 napon túli befizetés esetén az egy órai várakozási díj negyvenszerese. E bekezdés alkalmazása során befizetésnek minősül a fizetési művelet elindítása is. A pótdíj kiszabásáról szóló értesítést a jármű szélvédőlapátján, vagy a járművön egyéb jól látható helyen kell elhelyezni.

(3) A várakozási díj és a pótdíjfizetési kötelezettség egy év alatt évül el. A várakozási díj és a pótdíj után késedelmi kamat nem követelhető.

(4) Nem szabható ki pótdíj a külön törvényben feljogosított hatóság által kerékbilincssel rögzített járműre.

(5) A 9/D. § szerinti közszolgáltatással kapcsolatban keletkezett ügyfélpanaszok intézése során külön törvény előírásai szerint kell eljárni.

15/D. § (1) Ha a várakozási díjat és a pótdíjat nem fizették meg a helyi önkormányzat, illetve az Ötv. 9. § (5) bekezdésben meghatározott szolgáltató a díj- és pótdíjfizetési felszólítást a várakozási terület díjfizetés nélküli használatának időpontjától számított 60 napos jogvesztő határidőn belül a jármű üzemeltetője részére postai küldeményként, vagy más egyéb igazolható módon megküldi.

(2) A 60 napos jogvesztő határidő nem alkalmazható abban az esetben, ha a gépjármű üzemeltetője a nyilvántartott adataiban bekövetkezett változásokat a gépjárműnyilvántartás központi szervéhez - az erre vonatkozó jogszabályi rendelkezések megszegésével - elmulasztotta bejelenteni és ezért a fizetési felszólítás nem a tényleges üzemeltető részére került megküldésre.

(3) A várakozási díj- és pótdíjfizetési kötelezettség nem teljesítése esetén a helyi önkormányzat, illetve az Ötv. 9. § (5) bekezdésben meghatározott szolgáltató követelését bírósági úton érvényesítheti. A parkolási díjból eredő igények érvényesítése esetén a kötelezett lakhelye szerinti helyi bíróság kizárólagosan illetékes.

(4) A jármű üzemeltetője mentesül a várakozási díj és pótdíj megfizetése alól, ha a jármű a díjfizetés nélkül történt várakozást megelőzően jogellenesen került ki a birtokából, és igazolja, hogy a jogellenességgel összefüggésben kezdeményezték a megfelelő hatóság eljárását.

15/E. § (1) A várakozási díj, a pótdíj a várakozási terület tekintetében tulajdonosi jogot gyakorló helyi önkormányzatot illeti meg. A szolgáltató legalább a közszolgáltatás ellátásához szükséges költségekre jogosult, amelyet az elszámolás jóváhagyását követően a helyi önkormányzat részére külön térít meg.

(2) A várakozási díjakból és pótdíjakból eredő bevételeket és azok felhasználását a helyi önkormányzatnak nyilván kell tartania. A nyilvántartást az önkormányzat honlapján közzé kell tenni. Az adatok közzétételéért, folyamatos hozzáférhetőségéért és hitelességéért az önkormányzat polgármestere felel. A közzététel elmulasztása esetén, továbbá ha a közzététel nem teljes vagy nem időszerű, külön jogszabály szerint a törvényességi felügyelet gyakorlására jogosult szerv eljárása kezdeményezhető.

(3) A helyi önkormányzat, illetve az Ötv. 9. § (5) bekezdésben meghatározott szolgáltató a díjfizetési kötelezettség teljesítésének ellenőrzésére, a díj- és pótdíjkövetelés érvényesítésére a jármű rendszámát, a természetes személy üzemben tartó nevét, születési idejét és lakcímét, a nem természetes személy üzemben tartó megnevezését és székhelyének, telephelyének címét, a kedvezményre jogosító okirat sorszámát *a*) a díj megfizetése esetén az ellenőrzésig, *b*) a díj fizetés elmulasztása esetén a díj- és pótdíjfizetési felszólítás megküldése céljából a 15/D. § (1) bekezdés szerinti jogvesztő határidő eredménytelen elteltének időpontjáig, *c*) a várakozási díj- és pótdíjfizetési kötelezettség nem teljesítése esetén a 15/D. § (3) bekezdése szerinti eljárás céljából az eljárás befejezéséig kezelheti.

A Kkt. új 15/A. §-a felhatalmazást tartalmaz a helyi önkormányzat (fővárosban a fővárosi önkormányzat) részére arra, hogy rendeletben kijelölje a várakozási területet, ahol várakozási díjat kell fizetni, 70%-os telítettségi mutató figyelembevételével. A telítettség megállapításának módját a miniszter rendeletében határozza meg.

A várakozási díj mértékének megállapítása szintén önkormányzati rendeletben történik. A várakozási díj megállapításának törvényi kereteit a Kkt. 15/A. § (4) bekezdése szabályozza. A díjmegállapítás során figyelemmel kell lenni a fogyasztók érdekeire, a szolgáltatás - ellenszolgáltatás egyenértékűségére.

A fogyasztó és a szolgáltató közötti jogviszony lényeges eleme a szerződésszegés speciális szankciója: a pótdíj. A pótdíj megállapításának szabályait, a pótdíjról szóló értesítés elhelyezésének rendjét a jogalkotó - fogyasztóvédelmi szempontok miatt - törvényi szintre emeli. A törvény a fizetési felszólítás megküldésére

továbbra is 60 napos jogvesztő határidőt biztosít. A bírói gyakorlatnak megfelelően a jogosult követelését bírói úton érvényesítheti.

Törvényben szabályozott, új garanciális elem a fogyasztó és a szolgáltató közötti jogviszonyban, hogy meghatározott esetben a szolgáltatást igénybe vevő fél mentesül a fizetési kötelezettsége alól.

A közvélemény elvárásainak megfelelően a törvény deklarálja, hogy a várakozási díj és a pótdíj összege a helyi önkormányzatot illeti meg azzal, hogy a szolgáltató legalább a feladat ellátásához szükséges költségekre jogosult. Az önkormányzatnak az ebből eredő bevételeket nyilván kell tartania és a nyilvántartást a honlapján közzé kell tennie.

16. § (1) Olyan elemi csapás vagy rendkívüli hóakadály elhárítására, amely a közutak forgalmát, a személy- és áruszállítást, emiatt a lakosság ellátását széles körben és jelentősen akadályozza, a védekezés és mentés egységes, központi irányítására, ezen belül a veszélyeztetett terület lakosságának ellátására a miniszter - az érintett tárcák és szervek bevonásával - bizottságot alakít.

(2) Ha az elemi csapás vagy rendkívüli hóakadály elhárítása egységes, központi irányítást nem igényel, a védekezés és mentés irányítása - az érdekeltek bevonásával - a polgármester vagy a főpolgármester, illetőleg a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervének a feladata.

A közúti közlekedési szakértő

16/A. § (1) Ha e törvény vagy a felhatalmazása alapján kiadott jogszabály közúti közlekedési szakkérdésben szakértő igénybevitelét írja elő, vagy szakértő igénybeviteléhez jogkövetkezményt állapít meg, - az igazságügyi szakértőkről szóló törvény szerint igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértő kivételével - szakértőként kizárólag az a személy vehető igénybe, valamint a jogszabályban meghatározott jogkövetkezmények csak annak a szakértőnek az igénybeviteléhez fűződnek, aki büntetlen előéletű, nem áll a közúti közlekedési szakértői tevékenységet kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, valamint rendelkezik a Kormány rendeletében meghatározott szakmai képesítéssel, és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek.

(2) Aki az (1) bekezdés szerinti szakértői tevékenységet kíván folytatni, köteles az erre irányuló szándékát a közlekedési hatóságnak vagy - a Kormány rendeletében meghatározott szakterületek esetében - a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló törvényben meghatározott területi mérnöki kamarának (a továbbiakban: kamara) bejelenteni. A bejelentésben meg kell jelölni a bejelentő természetes személyazonosító adatait.

(3) A közlekedési hatóság, illetve kamara a szakértői tevékenység végzésére jogosult, (2) bekezdés szerinti bejelentést tevő személyekről nyilvántartást vezet, amely tartalmazza a szakértői tevékenység végzésére jogosult személy természetes személyazonosító adatait. A nyilvántartásból kizárólag a szakértői tevékenység végzésére való jogosultság igazolása céljából szolgáltatható adat.

(4) Ha hatósági eljárásban közúti közlekedési szakkérdésben szakértő kirendelése szükséges, és jogszabály meghatározott szakértő igénybevitelét nem írja elő, e § szerinti szakértőt, ennek hiányában az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvény szerinti igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértőt kell kirendelni.

(5) A közlekedési hatóság a közúti közlekedési szakértői tevékenység gyakorlásának időtartama alatt lefolytatott hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi azt is, hogy a szakértő büntetlen előéletű, és nem áll a közúti közlekedési szakértői tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt. A hatósági ellenőrzés céljából a közlekedési hatóság adatot igényelhet a bűnügyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag azon adatra irányulhat, hogy a szakértő büntetlen előéletű-e, valamint, hogy a közúti közlekedési szakértői tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll-e.

(6) A közlekedési hatóság a szakértő (5) bekezdés szerinti személyes adatait a hatósági ellenőrzés időtartamára vagy a szakértő nyilvántartásból való törléséről szóló döntés jogerőre emelkedéséig kezeli.

16/B. § (1) Ha e törvény vagy a felhatalmazása alapján kiadott jogszabály közúti közlekedési szakkérdésben közúti biztonsági auditor (a továbbiakban: auditor) igénybevitelét írja elő, vagy auditor igénybeviteléhez jogkövetkezményt állapít meg, auditorként kizárólag az a személy vehető igénybe, valamint a jogszabályban meghatározott jogkövetkezmények csak annak az auditornak az igénybeviteléhez fűződnek aki:

a) büntetlen előéletű,

b) rendelkezik az e törvény felhatalmazása alapján a Kormány által kiadott rendeletben meghatározott szakmai képesítéssel, szakirányú végzettséggel és megfelel az abban meghatározott egyéb feltételeknek,

c) rendelkezik a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló törvényben meghatározott területi mérnöki kamarának (a továbbiakban: kamara) engedélyével.

(2) A kamara az auditori tevékenység végzésére jogosult személyekről nyilvántartást vezet, amely tartalmazza az auditori tevékenység végzésére jogosult személy természetes személyazonosító adatait, valamint a képzettségét és a

gyakorlati idejét. A nyilvántartásból kizárólag az auditori tevékenység végzésére való jogosultság igazolása céljából szolgáltatható adat.

(3) Az auditori tevékenység engedélyezése iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg a kérelmező hatósági bizonyítvánnyal igazolja azt a tényt, hogy büntetlen előéletű, és nem áll az auditori tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, vagy kéri, hogy e tények fennállására vonatkozó adatokat a bünyügyi nyilvántartó szerv a kamara részére - annak az auditori tevékenység engedélyezése iránti kérelem elbírálása céljából benyújtott adatigénylése alapján - továbbítsa. Az adatigénylés során a kamara a (4) bekezdésben meghatározott adatokat igényelheti a bünyügyi nyilvántartó szervtől.

(4) A kamara az auditori tevékenység gyakorlásának időtartama alatt lefolytatott hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi azt is, hogy az auditor büntetlen előéletű, és nem áll az auditori tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt. A hatósági ellenőrzés céljából a kamara adatot igényelhet a bünyügyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag azon adatra irányulhat, hogy az auditor büntetlen előéletű-e, valamint, hogy az auditori tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll-e.

(5) Az auditor alapképzése és továbbképzése a közlekedési hatóság engedélye alapján végezhető. A közlekedési hatóság az engedéllyel rendelkező szervezetekről nyilvántartást vezet. Az engedéllyel rendelkező szervezetekről a közlekedési hatóság jogosult a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvényben, valamint a közlekedési hatóság tevékenységével összefüggésben adatokat nyilvántartani. Az alapképzést és továbbképzést a közlekedési hatóság ellenőrzi.

A közúti közlekedés résztvevőinek nevelése, oktatása, szakképzése és utánképzése

17. § A közlekedés biztonságának fokozása, a közlekedési kultúra növelése, a közlekedési szabályok és a helyes közlekedési magatartásformák megismertetése érdekében rendszeressé kell tenni az erre irányuló nevelést, oktatást, felvilágosító- és propagandamunkát.

18. § (1) A közúti járművezetők képzése állami alap-, és középfokú oktatási intézményekben, vagy tanfolyamon, a közúti közlekedési szakemberek képzése és továbbképzése szaktanfolyamon történik. A tanfolyami és a szaktanfolyami elméleti képzés és továbbképzés - a közlekedési hatóság engedélye alapján - zárt rendszerű elektronikus képzési (e-learning) formában, zárt rendszerű elektronikus képzésmenedzsment rendszer alkalmazása mellett is végezhető. A járművezetői vizsgabiztosok, a szakoktatók és az iskolavezetők képzése és továbbképzése szakirányú műszaki felsőfokú oktatási intézményekben történik.

(2) A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek tanfolyami, illetve szaktanfolyami képzése, továbbképzése és utánképzése a közlekedési hatóság engedélye alapján végezhető. A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésére, továbbképzésére, utánképzésére engedéllyel rendelkező szervezetekről a közlekedési hatóság jogosult a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvényben meghatározott, valamint a közlekedési hatóság tevékenységével összefüggésben adatokat nyilvántartani. Az iskolavezetői, a szakoktatói és a vizsgabiztosi tevékenység folytatásához a közlekedési hatóság engedélye szükséges. A tanfolyami és szaktanfolyami képzést, továbbképzést és utánképzést a közlekedési hatóság ellenőrzi, valamint ellátja annak szakfelügyeletét.

(3) A közúti közlekedési szakember tevékenységét akkor folytathatja, ha a közúti közlekedési szakemberek képzésére, vizsgáztatására, valamint a tevékenységének végzésére vonatkozó rendeletekben előírt ismereteket - a vizsgakövetelmények teljesítésével igazoltan - megszerezte és az időszakos szakirányú kötelező továbbképzésen részt vett és vizsgakötelezettségének eleget tett.

(4) Utánképzésen kell részt vennie annak a járművezetőnek

a) akit a bíróság vagy a szabálysértési hatóság közlekedési szabálysértés miatt legalább 6 hónapra, illetve

b) akit a bíróság közlekedési bűncselekmény elkövetése miatt a járművezetéstől eltiltott, továbbá

c) akinek vezetői engedélyét a közúti közlekedési előéleti pontrendszer alapján az eljáró hatóság visszavonta.

(5) A vezetői engedély csak abban az esetben adható vissza, ha az érintett személy igazolja, hogy az utánképzésen részt vett.

(6) Az utánképzésen nem kell részt vennie a járművezetőnek, ha az eltiltás csak járműkategóriára vagy járműfajtára terjed ki, és az a vezetői engedély visszavonásával nem jár.

(7) A közlekedési hatóság a (2) bekezdésben meghatározott engedélyköteles tevékenységet engedély nélkül vagy az engedélyben foglaltaktól eltérő módon végzőket 200 000 Ft-ig terjedő bírság fizetésére kötelezheti. A bírság ismételt is kiszabható. A beszedett bírság összege az eljáró hatóságot illeti meg. A bírság mellett a közlekedési hatóság a képző szerv tevékenységét - külön jogszabályban meghatározott esetekben - felfüggesztheti, illetve az engedélyt visszavonhatja.

(8) A (2) bekezdés szerinti tanfolyami képzésben az iskolavezető és a szakoktató abban az esetben vehet részt, ha a külön jogszabály szerinti feltételeknek megfelel, és a közlekedési hatóság engedélyezte iskolavezetői, illetve szakoktatói tevékenységét. A tanfolyami képzést követő vizsgáztatást a közlekedési hatóság végzi. A vizsgát a közlekedési hatóság vagy az általa megbízott képző szerv (a továbbiakban: megbízott) szervezheti. A vizsgáztatás során a vizsgabiztos tanúsító szervezetként közreműködik. Az eljárásba tanúsító szervezetként csak olyan személy vonható be, akinek a közlekedési hatóság engedélyezte a vizsgabiztosi tevékenységét. A vizsgabiztosi tevékenység folytatását a közlekedési hatóság annak engedélyezi, aki büntetlen előéletű, nem áll vizsgabiztosi tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás vagy közúti járművezetéstől eltiltás hatálya alatt, valamint rendelkezik a miniszter rendeletében meghatározott szakmai képesítéssel, és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek.

(9) A közlekedési hatóság a (2) bekezdés szerinti engedéllyel rendelkezőkről névjegyzéket vezet. A névjegyzék - a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvényben meghatározott adatokon túl - tartalmazza a következő adatokat:

- a) természetes személyazonosító adatok,
- b) engedélyes lakcíme és elérhetőségei (értesítési cím, telefonszám, email cím),
- c) továbbképzésen történt részvétel időpontja,
- d) képesítő okmány száma, a kiadás dátuma,
- e) a névjegyzéket vezető közlekedési hatóság megnevezése,
- f) a névjegyzékbe vétel száma, időpontja,
- g) a névjegyzékbe vételt igazoló okmány száma, kiadás dátuma.

(10) A névjegyzék adatai közül a (2) bekezdés szerint engedéllyel rendelkezők családi neve és utóneve, születési családi neve és utóneve, a névjegyzéket vezető közlekedési hatóság megnevezése és a névjegyzékbe vételt igazoló okmány száma, a kiadás dátuma nyilvánosak.

(11) Az iskolavezetői, a szakoktatói és a vizsgabiztosi tevékenység végzésére jogosító engedélyt a közlekedési hatóság visszavonja és az iskolavezetőt, a szakoktatót, a vizsgabiztost a névjegyzékből törli, ha:

- a) az engedélyezés feltételei nem állnak fenn,
- b) nem rendelkezik érvényes vezetői engedéllyel,
- c) kötelező továbbképzésen nem vett részt vagy nem tett sikeres vizsgát,
- d) a névjegyzékbe felvett személy elhalálozott,
- e) a névjegyzékbe felvett személy ezt kérelmezi, vagy

f) az iskolavezetői, a szakoktatói és a vizsgabiztosi tevékenységre - a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló rendeletben - meghatározott rendelkezéseket súlyosan vagy ismételten megsérti.

A közúti közlekedés résztvevőinek nevelése, oktatása, szakképzése körében alkalmazott módosítások a képzés modernizációjához, illetőleg a színvonal emeléséhez szükséges jogi kereteket teremtik meg.

Alapvető igazgatási cél, hogy a hatóság a járművezetőkről és a közúti közlekedési szakemberekről egységes nyilvántartási rendszert tudjon vezetni, amely rendszerben minden olyan adat megtalálható legyen, ami ahhoz szükséges, hogy a hatóság folyamatosan nyomon követhesse a különböző kategóriájú vezetői engedélyeket, illetőleg a közúti közlekedési szakemberek jogosultságait. Az első cél tehát az, hogy a hatóság átlássa a mindenkori helyzetet és egységes, átfogó képpel rendelkezzen arról, hogy ki, és mit vezethet, illetőleg vizsgáztathat. Ez a rendszer későbbiekben lehetőséget teremt arra is, hogy a járművezetők teljes előéletét, vizsgáit és a velük kapcsolatos problémákat a közlekedési hatóság statisztikai szempontból elemezze és ebből a fejlesztésre vonatkozó következtetéseket vonhasson le.

A jelen törvénnyel bevezetendő változások is azt a célt szolgálják, hogy forgalom résztvevőinek vizsgáztatása egységesen magas színvonalon és átláthatóan valósuljon meg.

Hosszú távú cél továbbá, hogy a járművezetői vizsgabiztosok, szakoktatók és iskolavezetők képzése felsőoktatási képzési rendszerben történjen. Ennek első lépése, hogy ezen szakemberek képzését a jogszabály szakirányú felsőoktatási intézményekhez rendeli. Jelen törvénnyel még nem lesz kötelező a diplomás képzés bevezetése és a tevékenység gyakorlásának sem feltétele ilyen, vagy ehhez hasonló képesítés megszerzése, azonban a hosszú távú cél az, hogy ezek a szakemberek mindenképpen rendelkezzenek a szakmájuknak megfelelő felsőfokú végzettséggel. Ez a célkitűzés összhangban van az Európai Unió Parlamentjének és Tanácsának 2006/126/EK irányelvvel, amely IV. számú Melléklete konkrét ajánlást tartalmaz a járművezetői vizsgabiztos képesítésére vonatkozóan.

(12) A (11) bekezdés f) pontjában meghatározott esetben a névjegyzékből való törlés határozott időre, legfeljebb azonban öt évre történhet.

2005. július 1-jén hatályba lépett a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának általános szabályairól szóló 70/2005. (IV. 21.) Korm. rendelet, és a közúti járművezetők és a

közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet. E jogszabályokhoz kapcsolódó, a Kkt. 18. §-ában megfogalmazott rendelkezések pontosítása szükséges, a képzésben közreműködő vállalkozások és személyek által elkövetett a szabálytalanságok hatékony és alkotmányos módon történő szankcionálása érdekében. Pontosítani kell továbbá - a személyes adatok védelme érdekében - a vizsgabiztosok névjegyzékének nyilvános adat tartalmát.

(13) A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek külön jogszabályban meghatározott képzésmegszerzési kötelezettségéhez kapcsolódó elméleti és gyakorlati vizsgák sikeres teljesítéséről

a) a közúti járművezetők részére a vizsgaigazolást,

b) a közúti közlekedési szakemberek részére a képzés megszerzését igazoló okmányt a közlekedési hatóság adja ki.

(14) A (8) bekezdés szerinti járművezetői vizsgabiztosi tevékenység engedélyezése iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg a kérelmező hatósági bizonyítvánnyal igazolja azt a tényt, hogy büntetlen előéletű, és nem áll a járművezetői vizsgabiztosi tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás vagy közúti járművezetéstől eltiltás hatálya alatt, vagy kéri, hogy e tények fennállására vonatkozó adatokat a büntügyi nyilvántartó szerv a közlekedési hatóság részére - annak a járművezetői vizsgabiztosi tevékenység engedélyezése iránti kérelem elbírálása céljából benyújtott adatigénylése alapján - továbbítsa. Az adatigénylés során a közlekedési hatóság a (15) bekezdésben meghatározott adatokat igényelheti a büntügyi nyilvántartó szervtől.

(15) A közlekedési hatóság a járművezető vizsgabiztosi tevékenység gyakorlásának időtartama alatt lefolytatott hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi azt is, hogy a járművezetői vizsgabiztos büntetlen előéletű, és nem áll a járművezető vizsgabiztosi tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás vagy közúti járművezetéstől eltiltás hatálya alatt. A hatósági ellenőrzés céljából a közlekedési hatóság adatot igényelhet a büntügyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag azon adatra irányulhat, hogy a járművezetői vizsgabiztos büntetlen előéletű-e, valamint, hogy a járművezetői vizsgabiztosi tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás, illetve közúti járművezetéstől eltiltás hatálya alatt áll-e.

(16) A (14) és (15) bekezdés alapján megismert személyes adatokat a közlekedési hatóság

a) a járművezetői vizsgabiztosi tevékenység engedélyezése iránti eljárás jogerős befejezéséig,

b) a járművezetői vizsgabiztos névjegyzékbe vétele esetén a hatósági ellenőrzés időtartamára vagy a névjegyzékből való törlésre irányuló eljárásban az eljárás jogerős befejezéséig kezeli.

Az utazó munkavállalók munkaideje

18/A. § (1) A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) rendelkezéseit az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni a közúti szállításban közreműködő azon személyek tekintetében, akik a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról, a 3821/85/EGK és a 2135/98/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 3820/85/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. március 15-i 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, - a vezetési idő, a megszakítás és pihenőidő tekintetében - e törvény, továbbá a 2001. évi IX. törvénnyel kihirdetett, a nemzetközi közúti fuvarozást végző járművek személyzetének munkájáról szóló Európai Megállapodás (AETR) hatálya alá tartozó munkát végeznek.

(2) A 18/C. §-ban foglalt rendelkezéseket abban az esetben is alkalmazni kell, ha a munkavállaló munkavégzése nem esik az (1) bekezdésben meghatározott jogszabály és közösségi jogszabály hatálya alá, azonban a munkaidőkeret időtartama alatt a munkavállaló az említett jogszabály és közösségi jogszabály hatálya alá tartozó munkát is végez.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott munkavállalónak az (1) bekezdésben meghatározott jogszabály és közösségi jogszabály hatálya alá tartozó munkavégzése során e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

18/B. § A 18/B-18/L. §-ok alkalmazásában:

a) *munkaidő*: az Mt. 117. §-a (1) bekezdésének a) pontjában foglaltakra figyelemmel különösen

aa) a közúti személyszállítási, illetve áru fuvarozási tevékenységre fordított teljes idő, amely magában foglalja a vezetési időt, a be- és kirakodásra fordított időt, az utasok be- és kiszállásánál való segédkezéssel töltött időt, a jármű takarításával és karbantartásával töltött időt, valamint a jármű, a rakomány vagy az utasok biztonságával kapcsolatos tevékenység idejét és a vonatkozó előírások teljesítésére fordított időt, ideértve a be- és kirakodás felügyeletét, továbbá a rendőrségi, vám-, határőrizeti és az adott szállítási tevékenységgel összefüggésben felmerülő bármely hatósági eljárás időtartamát,

ab) a be- és kirakodásra történő várakozás ideje, amennyiben ennek időtartama előzetesen nem volt meghatározható. Kollektív szerződés jelen rendelkezéstől eltérhet, és a be- és kirakodásra történő várakozás idejét rendelkezésre állási időnek minősítheti, kivéve, ha a munkavállaló a várakozás ideje alatt munkát végez;

b) rendelkezésre állási idő:

ba) minden olyan idő, amely nem minősül munkaidőnek és pihenőidőnek, és amely során a munkavállalónak nem kell a munkahelyén tartózkodnia, de készen kell állnia a jármű vezetésének megkezdésére, folytatására, illetve egyéb munka elvégzésére. E feltételek együttes érvényesülése esetén rendelkezésre állási időnek minősül különösen: a jármű kompon vagy vasúton történő szállításához kapcsolódó kíséreti idő, a határátlépéssel és időtartamhoz kötött közlekedési korlátozásokkal (hétvégi, ünnepnap közlekedési korlátozással) összefüggő, valamint a menetrendszerinti autóbusz-közlekedésben foglalkoztatott munkavállalónak a napi munkaidő beosztási terv alapján a járatok érkezése és indítása között várakozással eltöltött idő,

A módosítás célja, hogy ne csak az áruszállítás területén kerüljön sor a rendelkezésre állási idő példálózó jellegű meghatározására, hanem a személyszállítás is területén is határozzon meg rendelkezésre állási időnek minősülő esetet a jogszabály.

Ezzel is segítve az egységes jogalkalmazást és biztosítva, hogy mind az áruszállítás, mind pedig személyszállítás területén alkalmazható a rendelkezésre állási idő. Ez összhangban áll a 2002/15/EK irányelv 3. cikk b) pontjában meghatározott készenléti időre vonatkozó meghatározással.

bb) több gépjárművezető járatok esetében a jármű vezetési ideje alatt a járművet vezető személy mellett, vagy a fekvőhelyen eltöltött idő;

c) munkahely: a közúti személyszállítást, illetve áru fuvarozást végző vállalkozás valamennyi telephelye és székhelye, az ilyen tevékenység végezéséhez használt jármű, továbbá bármely egyéb hely, ahol a személyszállítási, illetve áru fuvarozási tevékenységgel kapcsolatos feladatokat végzik;

d) közúti szállításban közreműködő személy: a munkavállaló és az önálló vállalkozói tevékenységet folytató gépjárművezető;

e) önálló vállalkozói tevékenységet folytató gépjárművezető:

ea) minden olyan személy, aki az Európai Unió kötelező jogi aktusa értelmében közösségi engedély vagy bármely egyéb szakmai engedély alapján foglalkozásszerűen személyek közúti szállítását vagy áruk közúti fuvarozását végzi harmadik fél számlájára,

eb) aki jogosult a saját számlájára munkát vállalni, és aki nem kötődik munkaadóhoz, sem munkaszerződéssel, sem egyéb munkavégzésre irányuló, alá-, főlérendeltségen alapuló jogviszony formájában,

ec) aki munkatevékenységét maga szervezi,

ed) akinek a jövedelme közvetlenül a megtermelt nyereségtől függ, és

ee) akinek megvan az a lehetősége, hogy egyénileg vagy más önálló vállalkozó gépjárművezetőkkel történő együttműködés keretein belül több ügyféllel is üzleti kapcsolatot tartson fenn;

f) a hét: a munkavégzés helye szerinti helyi időszámítás szerint, hétfő 00:00 órától vasárnap 24:00 óráig terjedő időszak.

18/C. § (1) A 18/A. §-ban említett munkavállalók esetében a munkáltatónak munkaidőkeretet kell megállapítania.

(2) A 18/A. § (1) bekezdésében említett munkavállalók esetében a munkáltató legfeljebb négy hónapos, kollektív szerződés legfeljebb hat hónapos munkaidőkeretet állapíthat meg.

(3) A 18/A. § (2) bekezdésében említett munkavállalók esetében a munkaidőkeret hosszát az Mt.-ben foglaltak szerint kell megállapítani azzal, hogy hat hónaposnál hosszabb munkaidőkeret nem állapítható meg.

(4) A munkaidőkeret átlagában a heti munkaidő a 48 órát nem haladhatja meg.

(5) A heti munkaidő - kollektív szerződés, illetve a 18/A. § (1) bekezdésében meghatározott jogszabály és közösségi jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a 60 órát nem haladhatja meg.

(6) Amennyiben a munkavállalónak további munkaviszonya áll fenn, bármely négy - kollektív szerződés rendelkezése esetén legfeljebb hat - hónapos időszakban az egybeszámított munkaidő heti átlagban a 48 órát nem haladhatja meg, továbbá a munkaidőkeretet úgy kell megállapítani, hogy bármely naptári héten a munkavállaló valamennyi munkaviszonyában egybeszámított munkaideje - kollektív szerződés eltérő rendelkezése hiányában - a 60 órát ne haladja meg.

(7) A (6) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni abban az esetben is, ha a munkavállaló korábbi munkaviszonya megszűnt vagy megszűnik, de négy hónapnál nem régebben korábbi munkaviszonyában munkát végzett.

(8) A (4)-(7) bekezdések alkalmazása során az Mt. 126. §-a (1) bekezdésének *b)* pontja szerinti rendkívüli munkavégzés időtartamát is figyelembe kell venni.

(9) A (6) és (7) bekezdésben foglalt kötelezettségek munkáltatói teljesítése céljából a munkavállaló köteles havonta, illetve a munkáltató által előírt gyakorisággal írásban elszámolni a más munkáltatónál munkavégzéssel töltött időről.

18/D. § (1) A munkáltató a munkavállalót személyszállítási, illetve áru fuvarozási tevékenység végzésére az egészséges és biztonságos munkavégzés, továbbá a közlekedésbiztonság követelményére figyelemmel, a munkaviszonyra vonatkozó szabályokkal összhangban osztja be.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt követelményeken túlmenően a munkavégzés szervezése során a munkáltatónak - a rendelkezésre álló lehetőségeken belül - törekednie kell arra, hogy a munkavállaló pihenőidejének minél nagyobb részét az általa megválasztott helyen tudja eltölteni.

(3) A munkavállaló munkaidejét a munkaviszonyra vonatkozó szabályok, a szakmai szabályok, a menetrend, és a munkáltató utasításainak keretei között maga osztja be.

18/E. § (1) A munkáltató a munkavállalót a 18/D. § (1) bekezdése szerinti munkavégzésre annak megkezdése előtt legalább 12 órával köteles beosztani, illetve a beosztást a munkavállalóval közölni.

(2) Amennyiben a munkavállaló munkára képes állapotban van, a munkáltató egyoldalú intézkedésével az (1) bekezdésben foglalt rendelkezéstől eltérhet, ebben az esetben azonban a fuvarfeladat során munkaidőnek minősülő idő első 12 órája rendkívüli munkavégzésnek minősül.

(3) A rendelkezésre állási időnek minősülő időszakot és előrelátható időtartamát - az indulás előtt vagy közvetlenül a rendelkezésre állási idő kezdetét megelőzően - a munkavállalóval ismertetni kell.

18/F. § (1) Amennyiben a 18/A. §-ban megjelölt jogszabály és közösségi jogszabály eltérően nem rendelkezik, a munkaközi szünet nélkül folyamatosan végzett munka a hat órát nem haladhatja meg. Amennyiben a teljes napi munkavégzés ideje hat és kilenc óra közötti, azt legalább 30 perces, amennyiben meghaladja a kilenc órát, legalább 45 perces munkaközi szünettel kell megszakítani.

(2) A munkaközi szünetet egyenként legalább 15 perces időszakokra a munkavállaló feloszthatja.

(3) A rendelkezésre állási idő és az ezt közvetlenül követő munkaidő együttes időtartama a 24 órát nem haladhatja meg, kivéve, ha a munkavégzés határátlépéshez vagy egyéb halaszthatatlan tevékenységhez kapcsolódik. Ebben az esetben a (4) bekezdésben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

(4) Ha a munkavégzési idő és az azt követő rendelkezésre állási idő együttes tartama a 24 órát meghaladja, a rendelkezésre állást követő első lehetséges időpontban a munkavállalónak legalább 11 óra pihenőidőt kell tartani.

18/G. § (1) Amennyiben a munkavégzés - a munkavégzés helye szerinti helyi időszámítás szerint - részben a 00.00 és 04.00 óra közötti időszakra esik (a továbbiakban: éjszakai időszak), a napi munkaidő - ha kollektív szerződés, illetve munkaszerződés eltérően nem rendelkezik - a tíz órát nem haladja meg.

(2) Éjszakai időszak alatti munkavégzés esetén a munkavállalót az Mt. szerinti bérpótlék illeti meg.

18/H. § A munkáltató az Mt. 140/A. §-ában foglaltakon túl a munkavállaló rendelkezésre állási idejét köteles nyilvántartani, valamint a nyilvántartást három évig megőrizni. A munkáltató a nyilvántartás egy példányát köteles a munkavállaló részére - kérésre - átadni.

18/I. § A munkavállalót a rendelkezésre állási időre az Mt. 148. §-a (1) bekezdésében az ügyelet esetén meghatározott munkabér illeti meg.

18/J. § A 18/A. §-ban meghatározott munkavállalókra az Mt. 117/B. §-ának (3) bekezdése, 126. §-a (1) bekezdésének a), c) és d) pontja, 127. §-a (1) bekezdésének első mondata, továbbá 147. §-ának (6) bekezdése nem alkalmazható, kivéve a 18/A. § (2) bekezdésében meghatározott munkavállalók olyan munkavégzését, amelyre a jelen törvény szerinti eltérő rendelkezéseket nem kell alkalmazni.

Az AETR Megállapodás és a Tanács 3820/85/EGK rendelete, valamint a hozzájuk kapcsolódó, az Európai Parlament és a Tanács 2002/15/EK irányelve a gépjárművezetők, utazó munkavállalók vezetési- és pihenőidejéről rendelkezik. A 2002/15/EK irányelv rendelkezéseit 2005. március 23. napjától hazánkban is alkalmazni kell. E közösségi rendelkezéseken alapuló ágazati szabályozás érinti a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény rendelkezéseit is. E törvény 117/A. §-ának (3) bekezdése a munka- és pihenőidő tekintetében ágazati szabályozás megalkotását teszi lehetővé. Erre alapozottan - a hivatkozott közösségi rendelkezések hazai alkalmazhatósága érdekében - a gépjárművezetők munka- és pihenő idejének meghatározására a Kkt.-t új 18/A.-18/J. §-okkal kell kiegészíteni.

Az EU állásfoglalás összefoglalása:

I.

Az irányelv hatálya a 3820/85/EGK rendelet, illetve az AETR Megállapodás hatálya alá tartozó közúti fuvarozásban résztvevő vállalkozások által foglalkoztatott utazó munkavállalókra terjed ki, ezzel szemben az irányelvet harmonizáló hazai jogszabály rendelkezéseit a 3820/85/EGK rendelet, illetve az AETR Megállapodás hatálya alá tartozó munkát végző munkavállalókra kívánjuk kiterjeszteni. A Bizottság tájékoztatása szerint ez a jogi megoldás elfogadható, az irányelv rendelkezésével összeegyeztethető.

II.

A Bizottság jogi álláspontja szerint - a korábbi általánosan elterjedt nézettel szemben - a hazai fogalmak szerinti „határvárakozás” munkaidőnek minősül. A Bizottság az irányelvek azon rendelkezését, hogy a határvárakozás nem munkaidőnek, hanem rendelkezésre állási időnek minősül, úgy értelmezi, hogy az irányelv értelmezésekor „határvárakozáson” csak a határon rendelkezésre állással eltöltött időt kell tekinteni, tehát a határon vagy annak közelében munkával töltött időt nem.

A Bizottság előadta továbbá, hogy álláspontja szerint az irányelv értelmezésekor a közlekedési korlátozásokon a „kamionstop” intézményét kell érteni.

Szintén elhangzott, hogy a Bizottság álláspontja szerint minden olyan idő, amelyet a gépkocsivezető a gépkocsiban köteles tölteni, még ha munkavégzési kötelezettség nem is terheli, munkaidőnek minősül.

III.

A Bizottság megerősítette, hogy éjszakai időszaknak a 00.00 és 07.00 óra közötti legalább négy órás időszak minősül, amelynek pontos időtartamát a tagállamok nemzeti jogszabályaikban határozzák meg. Tisztázásra került továbbá, hogy az éjszakai munkavégzésre vonatkozó szabályok abban az esetben is alkalmazandóak, ha a munkavégzésnek csak egy töredéke esik az éjszakai időszakra.

IV.

A Bizottság tájékoztatása szerint a munkaidőnek minősülő tevékenységek felsorolását nem tervezik további elemekkel bővíteni.

A jövőre nézve lényeges, hogy a Bizottság álláspontja szerint a gépkocsivezető „önfoglalkoztatóvá” minősítésének minimális feltétele, hogy az általa vezetett gépkocsi a tulajdonában álljon. Ezt kiegészítendő egyes tagállamok részéről elhangzott, hogy a lízing is elfogadható. (A magyar jog ismeri a „gépkocsi üzemben tartója” kategóriát, amely ebben az esetben alkalmazható.)

18/K. § Az 50 km távolságot meg nem haladó járáshosszon menetrendszerinti személyszállítási szolgáltatást végző gépjármű vezetőjének a munkabeosztását - a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról, a 3821/85/EGK és a 2135/98/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 3820/85/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. március 15-i 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapul vételével - úgy kell meghatározni, hogy a vezetési szünetek (megszakítások), valamint a vezetési- és pihenő idők mértéke és aránya a gépjármű vezetőjének biztonságos vezetésre alkalmas állapotát folyamatosan biztosítsa.

I. A Kkt. módosításának főbb elemei:

1. A törvény kiemelt célja a közlekedés biztonságának javítása. A miniszterelnök az Országgyűlés 2007. évi őszi ülészakánának nyitónapján meghirdette a „Nulla tolerancia a közlekedésbiztonságban” programját. Beszédében ezzel kapcsolatosan kiemelte:

„Nem tűrhetjük, hogy évente több mint 1200 ember hal meg és 30 ezer ember sérül Magyarországon közlekedési balesetben. Eközben 100 ezer gyorsajtás miatti feljelentésnek a jelenlegi szabályozási keretek között nem lehet érvényt szerezni.

A közúti ámokfutókkal, a gyorsajtókkal, az ittasan vezetőikkel és zebrán átszáguldozókkal szemben zéró toleranciát kell hirdetni. Már az idén olyan közlekedési igazgatási bírságot vezetünk be, ami a jármű tulajdonosát (üzemben tartóját) teszi felelőssé a kocsijával elkövetett szabálysértésekért. Megteremjük annak a jogi lehetőségeit, hogy az autópályákon és a díjköteles autóutakon a matricellenőrző kamerák sebességet is mérhessenek, és lehetővé tesszük az önkormányzatok számára, hogy a leginkább balesetveszélyes helyeken ők is felállíthassanak helyi traffipaxokat, radarokat. Zéró toleranciát hirdetünk az ittasan vezetőikkel szemben: a jövőben a sonda elszíneződésekor a jogosítványt már az első alkalommal, a helyszínen be kell vonni.”

Ennek megfelelően a módosítás megteremti annak lehetőségét, hogy az utakon felvételt lehessen készíteni a közlekedési szabályok megsértőiről. A díjfizetés ellenében használható útszakaszokon a díjfizetést ellenőrző elektronikus rendszer igénybevételével lehet felvételeket készíteni. Jelen módosítás általános igénnyel tartalmazza azon közlekedési szituációkat, amelyek megsértése esetén a gépjármű üzemben tartójának a felelőssége is felmerülhet.

A törvényben meghatározásra kerülnek azon közlekedési szabálysértési csoportok, melyek esetében az üzemben tartóval szemben 30 000 Ft-tól 300 000 Ft-ig terjedő igazgatási bírság kivetésére van lehetőség. Az egyes szabálysértésekhez az említett határok között külön kormányrendelet határozza meg az alkalmazható bírság tételes összegét, a bírságolásra jogosult hatóságot és a beszédett bírság felhasználására vonatkozó szabályokat. Az igazgatási bírság alkalmazására 2008. május 1-jétől kerülhet sor, az ezt megelőző időszakban az eljáró hatóság a bírság kivetése helyett csak figyelmeztetést alkalmaz.

A Kkt.-nek az objektív felelősségi alapú közigazgatási bírság megteremtésével és a közútkezelők által fenntartott kamerák és mérőműszerek felvételeinek felhasználásával összefüggésben kormányrendelet kiadása szükséges a bírság alapjául szolgáló szabálysértések körének meghatározása, az eljáró szerv

kijelölése, a bírság összegének és felhasználásának meghatározása, a kamerákkal (mérőeszközökkel) kapcsolatos műszaki követelmények meghatározása és a közútkezelők által igénybe vett közreműködőkre vonatkozó szabályok megállapítása érdekében. Mindezen célok részben a Kkt.-t végrehajtó önálló kormányrendelet kiadásával, részben pedig az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szabs. kr.) módosításával valósíthatóak meg.

A kormányrendeleti módosítások főbb tartalmi elemei a következők:

a) A bírsággal érintett szabályszegések körét a kormányrendelet az érintett szabálysértési tényállásokkal azonos részletezettséggel, azokkal összehangoltan fogalmazza meg. (A Szabs. kr. érintett rendelkezései úgy módosulnak, hogy abban az ügyben, ahol az üzemben tartói felelősség megállapítható, szabálysértési pénzbírság ne legyen alkalmazható.)

b) A törvényi (30 000-300 000 forintig terjedő) bírságmértéken belül az egyes szabályszegésekhez, illetve ahol ez lehetséges (pl. gyorshajtás esetén) a szabályszegéseken belül az azok súlyossága szerint kialakított kategóriákhoz tételes bírságmértéket rendel.

c) A közigazgatási bírság kiszabására irányuló eljárás lefolytatására a Kormány a Rendőrségnek a szabályszegés helye szerint illetékes szerveit jelöli ki. (Nincs törvényi akadálya, hogy e kijelölés később úgy módosuljon, hogy egyes szabályszegések esetében más államigazgatási szerv, így például a jegyző járjon el, ám a párhuzamos kijelölésre nincs mód.)

d) A befolyó bírság meghatározott részét közlekedésbiztonsági célokra kell fordítani, amely részben az eljáró hatóság, illetve - akár pályázati formában - a mérőeszközöket üzemeltető közútkezelő ilyen célú kiadásait is szolgálhatja, azonban az eljáró hatóság nem tehető közvetlenül érdekeltté a bírságolásban.

e) A felhasználható mérőeszközök esetében a mérés (minthogy a méréshez jogszabály jogkövetkezményt fűz) eleve csak hitelesített eszközzel történhet, ugyanazt azonban a kizárólag képrögzítésre alkalmas berendezések esetében is meg kell követelni. Emellett az eszközök műszaki követelményei kapcsán olyan jogi szabályozás kialakítása szükséges, amely biztosítja a közútkezelő vagy a közlekedési hatóság és a bírságot kiszabó szerv között a közvetlen kommunikációt, meghatározza az egyes esetekben átadandó adatkört, egyben lehetővé teszi a bírságot kiszabó határozatok teljes mértékben automatizált előkészítését - mint távlati célt - is.

f) A felvételek készítése során igénybe vett közreműködők esetében szigorú, a jogellenes befolyásolást kizáró személyi követelményeket és pénzügyi garanciákat kell rögzíteni.

Az objektív felelősségre vonatkozó törvényi rendelkezések 2008. január 1-jén hatályba lépnek, ugyanakkor a Kkt.-nak a törvény 5. és 6. §-a által megállapított rendelkezései alapján bírságot csak a 2008. május 1-jét követően elkövetett szabályszegések tekintetében lehet kiszabni. A bírság kiszabására jogosult hatóság a 2008. május 1-jét megelőzően elkövetett szabályszegések esetén az üzemben tartót tájékoztatja a szabályszegés tényéről és arról, hogy ha bírságot szabott volna ki, annak összege mekkora lenne.

A segédmotoros kerékpárok hatósági jelzéssel és engedéllyel történő ellátási kötelezettségének bevezetése alapvetően a közlekedésbiztonság javítása miatt szükséges. A hatósági jelzés és az engedély kiadása előtt a segédmotoros kerékpárok közlekedésbiztonsági ellenőrzését a közlekedési hatóság végzi el, és ennek során a műszakilag alkalmatlan járművek forgalomba helyezését megakadályozhatja. A közúti ellenőrzés során lehetőség nyílik a segédmotoros kerékpárokkal elkövetett közlekedési szabálysértések megfelelő szankcionálására, továbbá a vezetési jogosultság megfelelő ellenőrzésére, a segédmotoros kerékpárok által okozott közúti közlekedési balesetek számának csökkentésére.

2. Az elektronikus díjfizetési rendszerre való áttéréshez szükséges törvényi szintű szabályok megalkotása, az alábbiak szerint: A nehéz tehergépjárművekre egyes infrastruktúrák használatáért kivetett díjakról szóló 1999/62/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv) (1999. június 17.) különbséget tesz autópályadíj és használati díj között.

Az Irányelv 2. cikk b) pontja szerint az 'autópályadíj' a 7. cikk (2) bekezdésében említett infrastruktúrák két pontja közötti távolság jármű általi megtételéért meghatározott összeg megfizetése; a fizetendő összeg a megtett távolság és a jármű kategóriája alapján kerül meghatározásra.

Az Irányelv 2. cikk c) pontja szerint a 'használati díj' egy meghatározott összeg megfizetése, amely jogosultságot biztosít egy jármű számára a 7. cikk (2) bekezdésében említett infrastruktúrák meghatározott időtartam alatti használatához.

Az Irányelv 7. cikk (2) bekezdése szerint autópályadíj és használati díj csak autópályák vagy az autópályákhoz hasonló jellemzőkkel rendelkező többsávos utak, illetve hidak, alagutak és hegyi átjárók használatára vehető ki.

2009. január 1-jétől - a 7500 kg össztömeget meghaladó járművek tekintetében - bevezetésre kerül az elektronikus díjfizetési rendszer (ED). Ezen járművek tehát az irányelv terminológiája szerinti autópályadíjnak megfelelő díjat fognak fizetni. A 7500 kg össztömeget meg nem haladó járművek továbbra is

a díjköteles útszakaszok meghatározott időtartamban való használatára jogosító - az irányelv terminológiája szerinti - használati díjat kötelesek fizetni.

Az elektronikus díjfizetési rendszer megvalósítása érdekében szükséges módosítás, hogy a közútkezelők által úthasználati díj és pótdíj szedésével, valamint a használati díj megfizetésének ellenőrzésével megbízott gazdálkodó szervezetek csak abban az esetben láthatják el ezen feladatukat, ha ez jogszabályban is rögzítésre kerül. Rugalmasabb és a változásokra könnyebben, gyorsabban reagáló szabályozást jelent, ha a jogszabályi rögzítettség helyett a fent körülírt megbízás érvényességi kelléke a közlekedésért felelős miniszteri ellenjegyzés.

A valós gyakorlatnak megfelelő szabályozás megteremtése érdekében kerül rögzítésre, hogy a díjköteles utak vagyongazdálkodói vagy az általuk megbízott szervezet szedhet az út használatáért díjat.

Fentieken túlmenően az utak vagyongazdálkodóinak hozzájárulásához lesz kötve a közúthálózat fejlesztésére irányuló cselekmények megvalósítása, amelyek eddig közútkezelői hozzájárulást igényeltek. Ennek oka az, hogy a gyakorlati tapasztalatok igazolták, hogy az állam nevében a tulajdonosi jogokat gyakorló vagyongazdálkodó kompetensebb az útvagyont érintő kérdések átlátásában, a problémák meghatározásában és a szükséges nyilatkozatok megtételében. Ebbe a körbe tartozik az utak átminősítése pl. országos közútból helyi közúttá. Ez egy klasszikusan az útvagyont érintő kérdés, hiszen a helyi közúttá minősített közút az állam vagyonából kikerülve a helyi önkormányzat tulajdonába kerül. Szintén ebbe a körbe tartozó kérdés pl. az útsatlakozás létesítése. Amennyiben a meglévő úthoz egy új utat csatlakoztatnak, abban az esetben helyesebb, ha a vagyongazdálkodó adhat hozzájárulást.

Szükséges az elektronikus díjfizetési rendszer üzemeltetésére, a díjak és pótdíjak beszedésére, a díjak megfizetésének ellenőrzésére vonatkozó szabályok miniszteri rendeleti szintű megállapítása. A szükséges felhatalmazó rendelkezés a törvény részét képezi.

3. A gyakorlati jogalkalmazói tevékenység során felmerült tapasztalatok, problémák, jogértelmezési nehézségek kezelése, feloldása az alábbiak szerint:

A hatályos rendelkezések nem kellő pontossággal határozzák meg a hatóságok ellenőrzési jogosultságát, a nemzetközi forgalomban közlekedő járművek ellenőrzése tekintetében jogértelmezési vitákat generáló rendelkezések szerepelnek. Erre tekintettel a Kkt. 20. §-ának (11) bekezdésében pontosítani szükséges az egyes hatóságok ellenőrzési jogosultságát a belföldi és nemzetközi forgalom tekintetében.

Az elmúlt években hazánkban is, mint ahogy a közép-európai országokban ez általánosan jellemző, jelentős mértékben megnőtt a segédmotoros kerékpárok száma és az ezekkel létrehozott kedvtelési és -tömegközlekedési eszközök használatát kiváltó - egyéb közlekedési (hivatásforgalmi) teljesítmények nagysága is.

A segédmotoros kerékpárok forgalmának megnövekedése, a közúti közlekedésben képviselt személyszállítási teljesítményeik részarányának emelkedése felveti e közúti járművek nemzeti nyilvántartásba vételével (hatósági engedély és hatósági jelzés kiadása) kapcsolatos jelenlegi szabályozás felülvizsgálatának szükségességét. E járműkör esetében a hatályos törvényi szabályozás nemzeti bejegyzést, nyilvántartásba vételt, forgalmi engedéllyel és rendszámot követően történő ellátást nem ír elő.

A hatósági nyilvántartásba vétel és jelzésekkel történő ellátás hiánya jelentősen megnehezíti e járművek és vezetőik közúton történő ellenőrzését, gátolja e járműkör nemzetközi forgalmát, megnehezíti a járműlopásokkal kapcsolatosan szükséges rendőrségi nyomozási eljárások lefolytatását, nehezen kezelhetővé teszi a járművekre vonatkozó biztosításokkal kapcsolatos szerződéskötések és kártérítések lebonyolítását is.

Az intézkedés bevezetéséhez szükségessé válik a Kkt. 25. §-ában a nyilvántartásba vételi kötelezettség, a hatósági engedéllyel és jelzéssel történő ellátás, továbbá az időszakos vizsgálatok tekintetében a segédmotoros kerékpárokat mentesítő rendelkezések hatályon kívül helyezése, illetőleg módosítása. A segédmotoros kerékpárok rendszámmal és hatósági engedéllyel történő ellátása minimálisan egy év felkészülési időt igényel, így ezen intézkedéseket 2009. január 1-jétől lesz lehetőség alkalmazni, és 2010. év végéig az eljárások a teljes állományra vonatkozóan elvégezhetőek.

Pontosítani kellett továbbá, hogy a már tulajdonban lévő utak mellett az építés után a főváros tulajdonába kerülő utak építésének, korszerűsítésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének engedélyezése is a közlekedési hatóság hatáskörébe tartozik.

Számviteli és könyvviteli problémák megoldása érdekében kerül kimondásra, hogy az ideiglenesen vagy véglegesen forgalomba helyezett út befejezett beruházásnak minősül, amelyet az építető Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. a Kincstári Vagyoni Igazgatóság egyidejű értesítése mellett átad a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központnak, amely a vagyongazdálkodója lesz az elkészült útnak.

Megváltozik a hatályos szabályozás a tekintetben is, amely szerint kerékpárutak kizárólag helyi önkormányzatok tulajdonában állhatnak. Ennek oka, hogy az állam jelentős forrásokat fordít kerékpárutak

építésére, viszont igazságtalan helyzetet eredményez, hogy azok tulajdonjogát az állam - a hatályos törvényi rendelkezés alapján - nem szeresheti meg.

A pótdíj beszedésére vonatkozó csekély módosítást jelent, hogy ha a helyszíni megállításos ellenőrzés során az útdíjat nem fizető az ellenőrzésről készült jegyzőkönyvet aláírja és átveszi, akkor nem kell fizetési felszólítást postára adni, hiszen az autós így megfelelően értesül arról, hogy megfelelő határidőn belüli pótdíjfizetési kötelezettsége áll fenn, amelynek nem teljesítése további hátrányos jogkövetkezményt von maga után.

Konkrét jogalkalmazói tapasztalatok igazolják, hogy elengedhetetlen annak törvényi rögzítése, hogy az útkezelői kötelezettséget a vonatkozó szakmai részletszabályokat tartalmazó miniszteri rendeletek szerint eljárva kell teljesíteni. Emellett fontos annak megakadályozása, hogy az utak mentén nem az utasforgalomból származó szemét kerüljön elhelyezésre, hiszen a tapasztalatok azt mutatják, hogy egyre inkább jellemző a háztartási és ipari hulladék elhelyezése az utak mentén kihelyezett tárolókba.

Szintén a közlekedési hatóság hatáskörének pontosabb meghatározását szolgálja annak rögzítése, hogy amennyiben a közút nem közlekedési célú igénybe vételére irányuló kérelmet nem a közlekedési hatóság bírálja el (valamilyen hatósági engedélyhez kötött építmény elhelyezése esetén), abban az esetben a közlekedési hatóságot szakhatóságként kell bevonni az eljárásba azért, hogy a megfelelő szakismerettel rendelkezés okán szakhatóságként hozzájárulás adásáról vagy annak megtagadásáról dönthessen.

Szükséges volt annak jogszabályi kimondása, hogy jogellenes útsatlakozás létesítése esetén a közút kezelője is kérheti a - hivatalból is eljáró - hatóságot az útsatlakozás elbontásra való kötelezésre.

Közút melletti létesítmény megvalósításának szabályaira vonatkozó pontosítás annak kiegészítése, hogy a hatóság mit tehet a meg nem adott, vagy sérelmezett közútkezelői hozzájárulás esetén, illetve akkor, ha a megvalósításra irányuló kérelem kapcsán a közútkezelő nem nyilatkozik.

A közlekedési hatóság egyes eljárásai során a személy- és vagyonvédelem biztosítása, az egyes munkafolyamatok, vizsgáztatások és egyéb eljárási cselekmények ellenőrzése és dokumentálása, az esetleges korrupció megelőzése, illetve a munkafegyelem biztosítása érdekében szükséges a közvetlen megfigyelés lehetőségének biztosítása.

A magánút törvényi definíciójának pontosítása a korrekt szabályozás érdekében elengedhetetlen.

4. A közúti és közlekedési igazgatási tevékenységhez szükséges kormányrendeletek vagy miniszteri rendeletek megalkotását lehetővé tevő felhatalmazó rendelkezések megalkotása vagy azok pontosítása az alábbiak szerint:

a) A veszélyes áruk közúti szállításának ellenőrzésére vonatkozó egységes eljárásról szóló 1/2002. (I. 11.) Korm. rendelet felülvizsgálatakor megállapításra került, hogy e rendelet és a veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadó kinevezéséről és képesítéséről 2/2002. (I. 11.) Korm. rendelet közúti szállításokkal kapcsolatos rendelkezéseinek megalkotáshoz szükséges felhatalmazó rendelkezés rögzítése szükséges. Emellett a Kkt. 48. § (3) bekezdése a) pont 5. alpontja nem megfelelő pontossággal határozza meg a 20. § (4) bekezdésében említett, az egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről szóló külön jogszabály megjelölésére vonatkozó rendelkezés tartalmát. Ebből következően a Kkt. 48. § (3) bekezdése a) pont 5. alpontjából törölni kell a bírság megfizetésére vonatkozó rendelkezésre utalást és ezt külön alpontban kell meghatározni.

b) Jogalkotási felhatalmazást kell adni:

- a közúti járművekkel kapcsolatos jóváhagyásokra, típusbizonyítványokra, műszaki vizsgálatokra vonatkozó adatok kezelésére és nyilvántartására vonatkozó rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegére és az ellenőrzés részletes szabályainak kialakítására,

- a közigazgatási bírsággal sújtandó közlekedési szabályszegések miatt eljáró hatóság vagy hatóságok kijelölésére,

- a közigazgatási bírsággal sújtandó közlekedési szabályszegések körére, az e tevékenységekre vonatkozó rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegére, valamint a beszedett bírság felhasználására,

- a honvédelemért felelős, valamint a rendvédelmi szerveket irányító miniszternek, hogy - a közlekedésért felelős miniszterrel egyetértésben - a Magyar Honvédség, a nemzetbiztonsági szolgálatok és a rendvédelmi szervek személyi állományára, járműveire és magánújtáira eltérő rendelkezéseket állapítsanak meg.

c) 2004 áprilisában Strasbourgban az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa elfogadta a transzeurópai közúthálózat alagútjaira vonatkozó biztonsági minimumkövetelményekről szóló 2004/54/EK irányelvet. A szabályozás célja a transzeurópai közúthálózat alagútjaiban a minimumkövetelményeket kielégítő vagy azt meghaladó biztonsági szint biztosítása az emberi életet, a környezetet és az alagút berendezéseit veszélyeztető rendkívüli események megelőzésével, továbbá balesetek esetén a személy- és vagyonvédelem magas fokú garantálásával.

Az átültetési kötelezettség megvalósítása eredményeként hatályba lépett a transzeurópai közúthálózatnak a Magyar Köztársaság területén lévő alagútjaira vonatkozó biztonsági minimumkövetelményekről szóló 18/2007. (II. 20.) Korm. rendelet. Ennek rendelkezésein túlmenően azonban miniszteri rendeleti szinten szükséges megállapítani az adott szabályozási tárgyra vonatkozó részletszabályokat. A szükséges felhatalmazó rendelkezés a törvény részét képezi.

5. Az Európai Unió tagságunkból eredő jogharmonizációs kötelezettségek teljesítése, az alábbiak szerint:

Az Európai Parlament és a Tanács 2006. március 15-ei 561/2006/EK rendelettel új, egységes szerkezetű szabályozásba foglalta a közúti szállítást végző gépkocsivezetőkre vonatkozó szociális előírásokat. A rendelet 3. cikk a) pontjában foglaltak szerint a rendelet hatálya nem terjed ki a menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatást végző járművekre, ha a kérdéses menetrend szerinti szolgáltatás 50 km-t meg nem haladó útszakaszon történik. E mellett a 561/2006/EK rendelet 15. cikke szerint a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a 3. cikk a) pontjában szereplő járművek vezetőire a nemzeti szabályozás vonatkozzon, amely megfelelő védelmet nyújt a megengedett vezetési idők és kötelező szünetek, illetve pihenőidők tekintetében. E kötelezettség teljesítése érdekében szükséges a törvény rendelkezéseinek kiegészítése.

Az Európai Parlament és a Tanács 2006. március 15-ei 561/2006/EK rendelettel új, egységes szerkezetű szabályozásba foglalta a közúti szállítást végző gépkocsivezetőkre vonatkozó szociális előírásokat. A rendelet 3. cikk a) pontjában foglaltak szerint, a rendelet hatálya nem terjed ki a menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatást végző járművekre, ha a kérdéses menetrend szerinti szolgáltatás 50 km-t meg nem haladó útszakaszon történik. Emellett a 561/2006/EK rendelet 15. cikke szerint, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a 3. cikk a) pontjában szereplő járművek vezetőire a nemzeti szabályozás vonatkozzon, mely megfelelő védelmet nyújt a megengedett vezetési idők és kötelező szünetek, illetve pihenőidők tekintetében. E kötelezettség teljesítése érdekében szükséges a törvény 18/K. §-sal történő kiegészítése.

BH2009. 335. II. *Az a jogszabály, amely az 50 km távolságot meg nem haladó járáshosszon menetrend szerinti személyszállítást végző gépjárművezető munkabeosztásáról rendelkezik, 2008. január 1-jétől hatályos (1988. évi I. törvény 18/K. §).*

18/L. § (1) A közúti közlekedési szolgáltatást végző személyek munkával töltött idejéről a munkáltató nyilvántartást köteles vezetni. A nyilvántartást a szóban forgó időszakot követő két évig kell megőrizni. A munkáltató felelős az utazó munkavállalók munkaidejének nyilvántartásáért. A munkáltatók kötelesek kérésre átadni az utazó munkavállalóknak a ledolgozott munkaórák számáról szóló nyilvántartás egy példányát.

(2) Az önálló vállalkozói tevékenységet folytató gépjárművezetők esetében munkaidőnek minősül a munka kezdetétől a munka végéig tartó időszak, amely során az önálló vállalkozói tevékenységet folytató gépjárművezető a munkahelyén tartózkodik és az ügyfelek rendelkezésére áll, valamint a folyamatban lévő fuvarozási tevékenységgel nem összefüggő általános ügyviteli munka kivételével feladatait ellátja, illetve tevékenységeit végzi.

A törvény a már korábban átültetett közúti fuvarozásban utazó tevékenységet végző személyek munkaidejének szervezéséről szóló 2002/15/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való pontosabb megfelelést szolgálja.

A járművek használata

19. § (1) A közúti közlekedési szolgáltatások körét, azok végzésének és az azokhoz használt, továbbá a nem közúti közlekedési szolgáltatást végző járművek üzemeltetésének feltételeit a Kormány rendeletben állapítja meg.

A Legfelsőbb Bíróság 2/2006. Polgári jogegységi határozatában foglaltak alapján a szabályozás további alkalmazhatósága és a felelősségi kérdések biztosítása, valamint a Kkt. 48. §-a (3) bekezdése a) pontjának 5. alpontjában adott felhatalmazással való összhang megteremtése érdekében szükséges a módosítás.

(2) A település területén levő taxiállomások igénybevételenek rendjét az önkormányzat rendeletben állapíthatja meg.

(3) A közforgalmú személyszállításra az üzemben tartót szerződés-kötési kötelezettség terheli.

(4) A közlekedési hatóságnál a közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról szóló külön jogszabályban meghatározott áru fuvarozásra és személygépkocsival, autóbusszal végzett személyszállításra vonatkozó engedélyek kiadásával, módosításával és visszavonásával kapcsolatos ügyekben a kérelem elektronikus úton nem terjeszthető elő.

(5) A közúti áruszállítást végző jármű megrakásához alkalmazott, a járműre szerelt vagy önjáró emelő- és rakodógépet csak a külön jogszabályban meghatározott képesítéssel rendelkező, 18. életévét betöltött, egészségügyi szempontból alkalmas személy kezelheti.

(6) Közúti közlekedési szolgáltatást végző vállalkozás vezetője és szakmai irányítója csak olyan személy lehet, aki büntetlen előéletű.

(7) Közúti közlekedési szolgáltatást végző vállalkozás vezetője és szakmai irányítója a tevékenység engedélyezése iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg a közlekedési hatóság részére hatósági bizonyítvánnyal igazolja azt a tényt, hogy büntetlen előéletű, vagy kéri, hogy e tény fennállására vonatkozó adatokat a bünyügyi nyilvántartó szerv a közlekedési hatóság részére - a tevékenység engedélyezése iránti kérelem elbírálása céljából benyújtott adatigénylése alapján - továbbítsa. Az adatigénylés során a közlekedési hatóság a (8) bekezdésben meghatározott adatokat igényelheti a bünyügyi nyilvántartó szervtől.

(8) A közlekedési hatóság hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi, hogy a közúti közlekedési szolgáltatást végző vállalkozás vezetője és szakmai irányítója büntetlen előéletű. A hatósági ellenőrzés céljából a közlekedési hatóság adatot igényelhet a bünyügyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag azon adatra irányulhat, hogy a közúti közlekedési szolgáltatást végző vállalkozás vezetője és szakmai irányítója büntetlen előéletű-e.

(9) A (7) és (8) bekezdés alapján megismert személyes adatokat a közlekedési hatóság a tevékenység engedélyezése iránti kérelem elbírálása iránti eljárás jogerős befejezéséig vagy az engedély visszavonására irányuló eljárásban az eljárás jogerős befejezéséig kezeli.

20. § (1) Az e törvényben, valamint külön jogszabályban és közösségi jogi aktusban

a) a meghatározott engedélyhez és meghatározott okmány meglétéhez kötött belöldi vagy nemzetközi közúti közlekedési szolgáltatásra (áru fuvarozásra és személyszállításra),

b) a meghatározott okmány meglétéhez kötött saját számlás áru- és személyszállításra,

c) a közúti szállítás szociális előírásaira, a vezetési időre, a szünetre, illetve a megszakításra és a pihenőidőre,

d) a közúti közlekedésben használt menetíró készülék és tachográf-korong, valamint a digitális tachográfokhoz szükséges kártyák használatára,

e) a veszélyes áruk szállítására, a szállítóra (fuvarozóra), a közúti járműre és annak személyzetére, az áru feladójára, átmeneti tárolójára, a csomagolóra, a berakóra, a töltőre, a címzettre és a veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadó kinevezésére és képzésére,

f) a gyorsan romló élelmiszerek és élő állatok közúti szállítására,

g) a bérelt járművekkel végzett közúti áruszállításra,

h) a közúti közlekedési szolgáltatást vagy saját számlás szállítási tevékenységet végző járművek műszaki és környezetvédelmi tulajdonságaira, a megengedett legnagyobb össztehetőt, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedésére, továbbá az ömlesztett áruk szállítására,

i) a nemzetközi kombinált áru fuvarozást elősegítő kedvezményekre,

j) a nehéz tehergépkocsik közlekedésének korlátozására,

k) a megengedett legnagyobb sebességre („gyorshajtás”), a biztonsági öv használatára, a továbbhaladás tilalmára („tilos jelzéken történő áthaladás”), és a járművezető szervezetében a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol tilalmára („ittas vezetés”),

l) a magyarországi illetőségű személynek vagy szervezetnek a külföldi hatósági jelzéssel ellátott jármű belöldi üzemeltetésére, használatára

vonatkozó rendelkezések megsértői bírság fizetésére kötelezhetők.

(2) A bírsággal kapcsolatos eljárás lefolytatására - a (11) bekezdésben meghatározott ellenőrzési jogosultsághoz igazodóan - a közlekedési hatóság, a rendőrség, a vámhatóság, a katasztrófavédelmi hatóság és a munkaügyi hatóság (a továbbiakban együtt: eljáró hatóság) jogosult.

(3) A (2) bekezdés szerinti bírságot az eljáró hatóság ellenőrző tevékenységét szabályozó külön jogszabályban foglalt rendelkezéseket az e §-ban meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(4) Az (1) bekezdés *a)-j)* és *l)* pontjában foglalt valamely rendelkezés megsértőjével szemben 10 000 forinttól 800 000 forintig, a *k)* pontban foglalt esetben 10 000 forinttól 300 000 forintig terjedő bírság szabható ki. Az egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabandó bírságok, valamint a több jogsértő cselekmény vagy mulasztás esetén az ugyanabban az eljárásban kiszabható bírság maximális összegét külön jogszabály állapítja meg. Nincs helye bírság kiszabásának, ha a jogsértő cselekmény elkövetése óta két év eltelt (elévülés).

(4a) A közúti forgalomban történő ellenőrzés során, ha a 20. § (1) bekezdés *k)* pontjában meghatározott szabályszegést elkövető személye a helyszínen megállapítást nyer, a hatóság eljáró tagja határozathozatal nélkül szabja ki a bírságot és döntését közli az elkövetővel. Ha az elkövető a jogsértés tényét nem vitatja, a döntéssel szemben fellebbezésnek nincs helye, amelyről az ügyfelet a helyszínen tájékoztatni kell.

(5) A bírságot a rendelkezés megsértéséért felelős köteles megfizetni. Amennyiben valamely rendelkezés megsértéséért többen is felelőssé tehető, a külön jogszabályban meghatározott bírság összegét a jogsértésben való felelősségük arányában kötelesek megfizetni. Ha a felelősségük aránya nem állapítható meg, a bírságfizetési kötelezettség őket egyenlő arányban terheli. Nem állapítható meg a bírságfizetési kötelezettség a közúti szállítás

végző működési körén kívül eső olyan elháríthatatlan ok esetén, amelyet az nem látott és ésszerű elvárhatóság mellett nem is láthatott előre.

(6) A beszedett bírság a központi költségvetés központosított bevételét képezi. A kivetett bírság összegének megfizetése meghatározott számlára történő befizetéssel történik. A megfizetett bírság, illetőleg a pénzkövetelés biztosítás összegét a külön jogszabályban foglaltak szerint, az azt megállapító döntés jogerőre emelkedéséig az eljáró hatóságnak letétként kell kezelnie.

(7) Közúti forgalomban történő ellenőrzés esetén a járművet - a veszélyes áru, a gyorsan romló élelmiszer és az élő állat szállítmány feltartóztatására vonatkozó előírások megtartásával - a bírság, illetőleg a pénzkövetelés biztosítás megfizetéséig az erre vonatkozó külön határozat kiadása nélkül a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvénynek a biztosítási intézkedésekre vonatkozó feltételek szerint vissza lehet tartani. A jármű nem tartható vissza különösen abban az esetben, ha

a) a bírságfizetésre kötelezett (kötelezettek) székhelye, illetve lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye a Magyar Köztársaság területén van és a kötelezett rendelkezik az állami adóhatóság által kiadott adószámmal, illetve adóazonosító jellel, vagy

b) a bírságfizetési kötelezettség teljesítéséért pénzügyi intézmény kezességet, bankgaranciát vállal vagy a kötelezettséget belföldön bejegyzett, adószámmal rendelkező gazdálkodó szervezet átvállalja és ezt a tényt a bírságfizetésre kötelezett az eljárás során hitelt érdemlően igazolja.

(8) A jármű részére a visszatartás idejére várakozó helyet kell kijelölni és a jármű forgalmi engedélyét - az átvételét igazoló elismervény egyidejű kiállítására és a járművezető részére történő átadása mellett - a visszatartás időtartamára el kell venni. A külföldi hatóság által kiadott forgalmi engedélyt - ha azt a jogosult a visszatartás időtartamának lejáratát követő három napon belül nem veszi át - a kiállító hatósághoz kell megküldeni.

(9) A jármű vezetőjét a külön jogszabályban foglaltak szerint írásban tájékoztatni kell magyar, angol, német vagy orosz nyelven a (4a) bekezdés szerint kiszabott bírságról, illetve a (8) bekezdés szerint kijelölt várakozási helyről valamint annak megközelítési útvonaláról, továbbá a bírságolási eljárás lefolytatására vonatkozó jogszabályi rendelkezésekről.

(10) A jármű visszatartásából eredő kárért az eljáró hatóság felelősséggel nem tartozik.

(11) A Magyar Köztársaság területén magyar vagy külföldi rendszámú közúti járművel végzett áru-, illetve személyszállítási tevékenységre az (1) bekezdés szerinti rendelkezések megtartását

a) belföldi forgalomban közlekedő jármű esetén

aa) a közlekedési hatóság és a rendőrség,

ab) az (1) bekezdés c)-e) pontja tekintetében, valamint az (1) bekezdés h) pontjában a megengedett legnagyobb össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedésének tekintetében a vámhatóság is,

ac) az (1) bekezdés e) pontja tekintetében a katasztrófavédelmi hatóság is,

b) nemzetközi forgalomban közlekedő jármű esetén

ba) a közlekedési hatóság, a rendőrség és a vámhatóság,

bb) az (1) bekezdés e) pontja tekintetében a katasztrófavédelmi hatóság is,

c) az üzemeltető telephelyén

ca) a közlekedési hatóság és a rendőrség,

cb) az (1) bekezdés c) és d) pontja tekintetében külön jogszabály alapján a munkaügyi hatóság is,

d) az (1) bekezdés e) pontja tekintetében - a veszélyes áru szállítójának (fuvarozójának), feladójának, csomagolójának, be- és kirakójának, töltő- és ürítőjének, címzettjének telephelyén is - külön jogszabály alapján a katasztrófavédelmi hatóság és a vámhatóság is,

e) az (1) bekezdés k) pontja tekintetében a rendőrség

jogosult együtt vagy önállóan ellenőrizni. A közúti forgalomban közlekedő járműnek az (1) bekezdés c) és d) pontjában meghatározott ellenőrzésébe a munkaügyi hatóság is, a belföldi forgalomban közlekedő járműnek az (1) bekezdés a) és b), valamint f)-j) pontjában meghatározott ellenőrzésébe a vámhatóság is, az (1) bekezdés h) pontjában meghatározott, a megengedett legnagyobb össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek ellenőrzésébe a közút kezelője is bevonható.

(12) Amennyiben a közúti járművel végzett tevékenység az (1) bekezdésben megjelölt rendelkezéseknek a határon történő belépés alkalmával nem felel meg, a vámhatóság vagy a rendőrség a közúti jármű belépését - a közlekedési hatóság haladéktalan értesítése mellett - megtagadhatja.

(13) Az e § szerinti, a közúti áru- és személyszállítást érintő ellenőrzések szakmai útmutatását és koordinációját - a külön jogszabályban meghatározott rendelkezések szerint - a közlekedési hatóság látja el.

(14) Az e § alapján lefolytatott bírságolási eljárás során hozott döntéssel szemben előterjesztett fellebbezés esetén a fellebbezéssel nem támadott rendelkezés jogerős.

A Kkt. 20. §-ának normaszövegét és fogalomrendszerét egységesíti és egyszerűsíti. Annak érdekében, hogy az alacsonyabb szintű jogszabály-módosítások ne lehetetlenítsék el a bírságot, illetve ne tegyék szükségessé a Kkt. későbbi módosítását, a hatályos szövegben szereplő konkrét jogszabályi hivatkozásokat törli.

Kiegészíti a bírságot adó eseteket a nehéz tehergépkocsi hétvégi közlekedésének korlátozásával, illetve a megengedett össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművekre történő alkalmazás lehetőségével, mivel a meghatározott össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közötti közlekedésről, a közútkezelői és a hatósági eljárás, valamint a díjfizetés feltételeiről szóló 4/1999. (II. 12.) KHVM rendelet folyamatban levő módosítása az abban meghatározott pótdíjat (az útvonalengedély nélküli túlsúlyos közlekedés szankcióját) megszünteti.

Pontosítja, hogy mely hatóság mely esetben és hol jogosult ellenőrzések végzésére, ennek eredményeként a munkaügyi hatóság közötti ellenőrzések esetében is bevonásra kerülhet.

Mérsékli a bírságösszeg minimumot, azzal azonban, hogy többszöri elkövetés esetén a bírságtételnek az elkövetés eseteinek megfelelő többszörösét kell az eljáró hatóságnak alkalmazni.

Egyértelművé teszi, hogy a jogsértőt terheli a felelősség, továbbá a többes felelősség esetén a bírság megosztásáról is rendelkezik.

Pontosítja a járműviszatarítás szabályait, ennek megfelelően nem tartható vissza azon üzemben tartó járműve, akitől hazánkban adók módjára behajtható a bírság összege.

Pontosítja, hogy a közúti áru- és személyszállítási tevékenység terén folytatott ellenőrzések szakmai útmutatását és koordinációját a közlekedési hatóság látja el.

(15) Amennyiben az eljáró hatóság a közúti ellenőrzés során megállapítja, hogy a jármű vezetőjének, vagy üzemben tartójának közigazgatási bírság tartozása áll fenn, a (7)-(10) bekezdésekben foglaltak szerint kell eljárni.

A törvény összhangban áll a közúti közlekedésbiztonságra vonatkozó szabályok határokon átnyúló végrehajtásának elősegítéséről szóló az Európai Bizottság által tárgyalta irányelv-javaslattal, amely arra irányul, hogy az alábbi szabályszegések esetében biztosítsa a vonatkozó szabályok végrehajtását függetlenül attól, hogy az Európai Unió belül hol követték el a jogellenes cselekményt, illetve hogy az elkövetéskor használt járművet hol tartják nyilván.

Ebbe a körbe tartozik a biztonsági öv használatának elmulasztása, az ittas vezetés, a gyorsajtás, és a tilos jelzésen áthaladás.

A törvény lehetővé teszi, hogy ezeknél a tényállásoknál a helyszíni ellenőrzés alkalmával a bírság kiszabására határozathozatal nélkül kerüljön sor.

A közúti forgalomban történő ellenőrzés során, ha az elkövető személye a helyszínen megállapítást nyer, a hatóság eljáró tagja a 20. § (4a) bekezdés szerinti bírság kiszabásáról hozott döntését közli az elkövetővel.

Ha az elkövető a jogsértés tényét nem vitatja, a döntéssel szemben fellebbezésnek nincs helye, amelyről az ügyfelet a helyszínen tájékoztatni kell.

Az ügyfél a bírság kiszabásáról egy több nyelven kiállított bizonylatot kap, hasonlóan a visszatarítás alkalmazása során átadott irathoz. A bizonylat részletes tartalmát kormányrendelet határozza meg.

A bírság kiszabására vétkességi felelősség elvén kerül sor, amely a biztonsági öv elmulasztása és az ittas vezetés esetében eddig is így volt (bár ez utóbbinál szabálysértés miatt, amely ezzel megszűnik). Alapvető különbség a jelenlegi szabályozáshoz, hogy a gyorsajtás és a tilos jelzésen áthaladás esetében, amennyiben a járművezető a helyszínen ismertté válik, vele szemben az eddig lefolytatott szabálysértés helyett a helyszínen bírság kerül kiszabásra, az üzembentartó nem vonható felelősségre. Azonos jogsértéshez azonos szankció tartozik úgy a vétkességi, mind az objektív felelősségnél. Ezért a 20. § (1) bekezdés k) pontjában meghatározott tényállásokhoz fűzhető szankció 10.000 - 300.000 forint között kerülhet meghatározásra. Az ide tartozó tényállásokat és az azokhoz kapcsolódó bírság mértékét kormányrendelet határozza meg.

BH2011. 86. Az AETR Megállapodás 10. cikk 1. a) pontja és ezzel összhangban a 3821/85/EGK rendelet 3. cikk (1) bekezdése a menetíró készülék beszerzését és használatát a közúti áruszállításra alkalmazott járművek esetében megköveteli. Ezen előírásokat összevetve a 2002/15/EK irányelv 2. cikk (1) és (4) bekezdésében foglaltakkal megállapítható, hogy a menetíró készülék használata az ukrán honosságú járműszerelvényben kötelező, a 3821/85/EGK rendelet előírásait nem közösségi jármű, illetve járművezető esetében is alkalmazni kell (1988. évi I. törvény 2. §, 20. §, 2001. évi IX. törvény 10. §, 57/2007. (III. 31.) Korm. rendelet 5. §).

BH2011. 51. Vezetési és pihenési idő túllépése esetén nemcsak a szállítási vállalkozás lehet felelős a jogsértésért [1988. évi I. törvény 20. §, 57/2007. (III. 31.) Korm. rendelet 4. §, 45/2005. (VI. 23.) GKM rendelet 3. §].

BH2010. 137. A munka- és pihenőidőre, a menetíró készülék használatára vonatkozó szabályok betartása a munkáltató és a járművezető felelőssége is függetlenül attól, hogy az uniós jog a felelősséget a szállítási

vállalkozáshoz telepíti. Az 1988. évi I. törvény 20. § (4) bekezdése lehetővé teszi a bírság felelősség arányában történő megosztását. A felelősséget, annak arányát az eljáró hatóságnak vizsgálnia kell (1988. évi I. törvény 20. §).

BH2010. 111. A 3821/85/EGK rendelet hatálya alá tartozó járművet annak tulajdonosaként vezető személy a menetíró készülék megfelelő használata alól nem mentesül (1988. évi I. törvény 20. §)

BH2007. 429. A magyar hatóságok jogosultak az 1988. évi I. törvény 20. § (2) bek. a) pontja szerinti bírság kiszabására az EU-n kívüli nemzetközi fuvarozás során elkövetett jogsértés miatt (1988. évi I. törvény 20. §; 89/1988. (XII. 20.) MT rendelet 19. §).

EBH2009. 2114. A 3821/85/EGK rendelet hatálya alá tartozó járművet annak tulajdonosaként vezető személy a menetíró készülék megfelelő használata alól nem mentesül (1988. évi I. törvény 20. §).

EBH2006. 1574. A hatóság jogosult a külföldi úticélja felé tartó nemzetközi fuvarozást végzőt Magyarország területén ellenőrizni [1988. évi I. törvény 20. §; 89/1988. (XII. 20.) MT rendelet; 101/2003. (XII. 23.) GKM rendelet 2. §].

21. § (1) A gépjármű üzemben tartója, illetve a 21/A. § (2) bekezdésében meghatározott esetben a gépjárművet használatra átvevő személy felel azért, hogy az általa üzemeltetett, illetve használt gépjárművel

- a) a megengedett legnagyobb sebességre,
- b) a vasúti átjárón való áthaladásra,
- c) a járműforgalom irányítására szolgáló fényjelző készülék jelzéseire,
- d) a járművel történő megállásra és várakozásra,
- e) az autópálya leálló sávjának igénybevételére,
- f) a behajtási tilalomra, a korlátozott övezetre (zóna), a kötelező haladási irányra,
- g) a természet védelmére

vonatkozó - külön jogszabályban meghatározott - egyes előírások betartására kerüljenek.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti egyes előírásokat megszegik, az üzemben tartóval, illetve a 21/A. § (2) bekezdésében meghatározott esetben a gépjárművet használatra átvevő személlyel szemben 30 000 forinttól 300 000 forintig terjedő közigazgatási bírságot kell kiszabni. Az egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegét a Kormány rendeletben határozza meg. Amennyiben egy cselekménnyel több előírást szegnek meg és azt egy eljárásban bírálják el, a kiszabandó bírság összegét az egyes szabályszegésekhez rendelt bírságösszegek összegeként kell megállapítani.

(2a) Amennyiben a 20. § (1) bekezdés k) pontjában foglalt szabályszegést elkövető kiléte a helyszíni intézkedés során ismertté válik, a (2) bekezdésben meghatározott bírság helyett a jármű vezetőjével szemben a 20. § (4a) bekezdése szerint kell eljárni.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott közigazgatási bírság kiszabásának kizárólag a külön jogszabály szerinti technikai eszközzel készített és továbbított felvétellel dokumentált szabályszegés esetén van helye.

(4) A bírsággal kapcsolatban eljárás lefolytatására a Kormány által rendeletben kijelölt hatóság jogosult. A hatóság az (1) bekezdésben meghatározott szabályszegés miatt hozott határozatát az ügyfél részére az előírás megszegését követő 90 napon belül kézbesíti. A 21. § (2) bekezdése szerinti közigazgatási bírságot kiszabó, elsőfokú határozat meghozatala informatikai eszközzel, automatizált módon történhet. Automatizált egyedi döntésen a kiadmányozásra jogosult aláírása és a hatóság bélyegzőlenyomata is informatikai eszközzel rögzíthető, ha az aláírás és a bélyegzőlenyomat hitelességét a hatáskör gyakorlója egyedi döntésével hitelesítette.

(4a) Az (1) bekezdésben meghatározott szabályszegés miatt indult első fokú eljárást az előírás megszegését követő hat hónapon belül be kell fejezni.

A törvény rendelkezése szerint a bírságot a szabályszegést követő hatvan napon belül kell kiszabni. A végrehajtásáról szóló kormányrendelet ezt a határidőt jogvesztőnek minősítette, amely az ügyek egy részénél nem tartható. A cselekmény elkövetésétől az eljárás megindításáig - mivel a felvételeket több szervezeti egység készíti - több nap is eltelhet. Az eljárás megindításáról szóló értesítéshez, az egyéb eljárási cselekményekhez az ügyfél jogainak biztosításához szükséges időtartam - pl. annak érdekében, hogy az ügyfél élhessen kimentési jogaival, az eljárás megindításáról szóló értesítés kézbesítésétől számított 22 nap múlva kerül sor a bírság kiszabására, vagy az irat-megismerési jog gyakorlásának biztosítása, amely akár több hetet is igénybe vehet - már önmagában a jogvesztő határidő beálltát eredményezheti. Ez ahhoz vezetett, hogy az ügyek egy részében az eljárást a határidő eltelté miatt meg kellett szüntetni, amely az objektív felelősség létjogosultságát kérdőjelezte meg.

A törvény szerint az elkövetéstől számított hatvan nap áll rendelkezésre a hatóságnak az eljárás lefolytatására, amely a Ket. alapján ügyintézési határidő. Ez a rendelkezés azonban nem eredményezheti, hogy a hatóság az elkövetéstől számítva bármikor eljárást indíthat, ezért a jogbiztonság érdekében a törvény

meghatározza, hogy az objektív felelősség hatálya alá tartozó szabályszegések miatt a cselekmény elkövetésétől számított hat hónapon túl közigazgatási eljárás nem indítható.

A törvény szerint - összhangban a Ket. rendelkezéseivel - az ügyintézési határidőn belül a hatóságnak nem csupán a döntést kell meghoznia. E szabály alapján nem elegendő, hogy a határozathozatal megtörténjen, hanem ezt követően haladéktalanul - még az ügyintézési határidőn belül - intézkedni kell a hatóság döntésének közlése (a postára adás) érdekében.

(5) A Kormány - az (1) bekezdésben foglaltakra figyelemmel - rendeletben állapítja meg azon szabályszegések körét, amelyek esetén az érintett gépjármű üzemben tartója, illetve a 21/A. § (2) bekezdésében meghatározott esetben a gépjárművet használatra átvevő személy közigazgatási bírsággal sújtandó.

(6) A (3) bekezdés szerint kijelölt hatóság a közigazgatási bírság kiszabására irányuló eljárásban közvetlenül adathozzáféréssel átveheti a gépjármű-nyilvántartásból a szabályszegés bizonyításához szükséges külön jogszabály szerinti jármű-azonosító adatokat, a természetes személy üzemben tartó személyes adatait és a nem természetes személy üzemben tartó azonosításához szükséges adatokat.

(7) A beszédett bírság felhasználását a Kormány rendeletben szabályozza.

BH2011. 212. *A természetvédelmi területen engedély nélkül parkolónak bírságot kell fizetnie (1988. évi I. törvény 21. §).*

BH2011. 209. *A közlekedési bírság kiszabására irányuló, hivatalból indult eljárásban a hatóságnak lehetővé kell tennie, hogy az ügyfél a bizonyítékokat megismerje. A per során a határozat alapjául szolgáló tényállás már nem módosítható, és az elmaradt ügyféli joggyakorlás nem pótolható [1952. évi III. törvény 336/A. §, 1988. évi I. törvény 21. §, 21/B. §, 1/1975. (II. 5.) KPM-BM rendelet 9. §].*

21/A. § (1) Az üzemben tartó mentesül a 21. § (2) bekezdése alapján kiszabott közigazgatási bírság megfizetése alól, ha a gépjármű - a szabályszegés időpontját megelőzően - jogellenesen került ki a birtokából és igazolja, hogy a jogellenességgel összefüggésben - a bírságot kiszabó határozat kézbesítését megelőzően - kezdeményezte a megfelelő hatóság eljárását.

(2) Ha a gépjárművet az üzemben tartó a szabályszegést megelőzően más természetes személy vagy nem természetes személy használatába adta, és ezt a használatba vevő személy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt, a (4) bekezdés szerinti adatokat tartalmazó nyilatkozatával igazolja, vagy - azon gépjárművek esetében, amelyek külön jogszabály alapján a közúti forgalomban menetlevéllel, illetve fuvarlevéllel vehetnek részt - olyan menetlevéllel, illetve fuvarlevéllel igazolja, amelyek a (4) bekezdés szerinti adatokat tartalmazzák, a közigazgatási bírságot a használatba vevő személlyel szemben kell kiszabni.

(3) Az üzemben tartó mentesül a 21. § (2) bekezdése alapján kiszabott közigazgatási bírság megfizetése alól, ha számára a szabályszegést más törvény lehetővé teszi.

A jogrendszer koherenciájának biztosítása érdekében kerül sor a közúti közlekedésről szóló törvény módosítására, ezáltal a közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegést elkövető üzemben tartó mentesül a közigazgatási bírság megfizetése alól, ha a szabályszegést törvény lehetővé tette számára. Ilyen szabályszegést lehetővé tevő törvényi rendelkezést tartalmaz a rendőrségről szóló törvény.

(4) A (2) bekezdés szerinti nyilatkozat, menetlevél, illetve fuvarlevél tartalmazza

a) a gépjármű hatósági jelzését,

b) a természetes személy üzemben tartó és használatba vevő nevét, születési idejét, születési helyét, lakcímét, nem természetes személy üzemben tartó és használatba vevő esetén annak megnevezését és székhelyének (telephelyének) címét,

c)

valamint

d) azon időszak megjelölését, amelyre a gépjármű használatát a használatba vevő az üzemben tartótól átvette.

(5)

21/B. § (1) A közigazgatási bírság kiszabására irányuló eljárás a szabálysértési eljárás ugyanazon jogsértés miatt történő lefolytatását nem érinti.

(2) Helyszíni bírság, továbbá szabálysértési eljárásban pénzbírság nem szabható ki azzal a személlyel szemben, akivel szemben a szabálysértés alapjául szolgáló előírás megsértése miatt a 21. § (1) és (2) bekezdése alapján vagy a 21/A. § (2) bekezdése alapján közigazgatási bírság kiszabásának van helye.

BH2011. 209. *A közlekedési bírság kiszabására irányuló, hivatalból indult eljárásban a hatóságnak lehetővé kell tennie, hogy az ügyfél a bizonyítékokat megismerje. A per során a határozat alapjául szolgáló tényállás már nem módosítható, és az elmaradt ügyféli joggyakorlás nem pótolható [1952. évi III. törvény 336/A. §, 1988. évi I. törvény 21. §, 21/B. §, 1/1975. (II. 5.) KPM-BM rendelet 9. §].*

A központi közlekedési közigazgatási bírságnilvántartás

21/C. § (1) A központi közlekedési közigazgatási bírságnyilvántartás (a továbbiakban: közigazgatási bírságnyilvántartás) célja a 20. §-ban meghatározott szabályszegések elkövetése alapján eljárás alá vont természetes személy, jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre (a továbbiakban együtt: szabályszegőre), a szabályszegésre, továbbá a kiszabott bírság megfizetésére vonatkozó adatok nyilvántartása a közigazgatási eljárás gyors és pontos lefolytatása, a végrehajtási rendszer megerősítése, továbbá a nyilvántartásból történő adatszolgáltatás útján az érintett jogai gyakorlásának biztosítása.

(2) A közigazgatási bírságnyilvántartás tekintetében az adatkezelői feladatokat a közlekedési hatóság látja el.

21/D. § (1) A közigazgatási bírságnyilvántartás tartalmazza a nyilvántartott

a) természetes személyazonosító adatait [családi nevét és utónevét (utóneveit), születési családi nevét és utónevét (utóneveit), nemét, születési helyét és idejét, anyja születési nevét], állampolgárságát, lakó-, illetve tartózkodási helyét, előző családi és utónevét (neveit),

b) jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet megnevezését, székhelyének (telephelyének) címét, cégjegyzék-, illetőleg nyilvántartási számát,

c) az eljáró hatóság döntése vagy a bíróság jogerős határozata szerint

ca) a szabályszegés megnevezését,

cb) a szabályszegés elkövetésének helyét, idejét,

d) a kiszabott bírság mértékét,

e) az alkalmazott intézkedést és annak mértékét,

f) a kiszabott bírság megfizetése, vagy a megállapított bírság, illetve pénzkövetelés biztosítás letétbe helyezése esetén annak tényét és időpontját, továbbá az azt átvevő szerv megnevezését,

g) a bírság meg nem fizetése esetén, az adók módjára történő behajtás elrendelésének tényét, az elrendelő szerv megnevezését, határozatának számát és keltét,

h) a bírság mértékének csökkentése esetén, az erről szóló határozatot hozó szerv megnevezését, határozatának számát és keltét.

(2) A közigazgatási bírságnyilvántartás részére az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az eljáró hatóság, illetve a bíróság jogszabályban meghatározott formában és módon közli.

21/E. § (1) A nyilvántartó szerv a közigazgatási bírságnyilvántartásba felvett adatokat a bírság megfizetését, illetve bírságfizetési kötelezettség megszűnését követően hat hónapig kezeli.

(2) Törölni kell a nyilvántartásból annak a személynek az adatait, akire vonatkozóan a nyilvántartási idő eltelt.

21/F. § (1) A közigazgatási bírságnyilvántartásból törvényben meghatározott feladataik ellátása céljából adatok átvételére jogosult

a) a 20. § (11) bekezdésében, valamint a 21. § (4) bekezdésében meghatározott ellenőrző hatóságok a hatáskörükbe tartozó ügyeket érintően,

b) a rendőrség,

c) az ügyészség,

d) a bíróság.

(2) Az (1) bekezdésben felsoroltakon kívül a közigazgatási bírságnyilvántartásból adatigénylésre jogosult az is, akit a hatáskörébe tartozó feladat ellátása érdekében törvény feljogosít a közigazgatási bírságnyilvántartás adatainak megismerésére.

21/G. § (1) A közigazgatási bírságnyilvántartásból kérelemre teljesíthető adatszolgáltatás. A kérelemnek tartalmaznia kell az adatigénylő nevét vagy megnevezését, az adatigénylés célját és jogalapját.

(2) Az adatszolgáltatást meg kell tagadni, ha

a) az jogszabályba ütközik,

b) a kérelem nem a jogosulttól származik,

c) a kérelemben megjelölt adatok személyazonosításra alkalmatlanok.

(3) A nyilvántartó szerv a jogosultak részére az adatigénylés iránti kérelem kézhezvételétől számított nyolc napon belül teljesíti az adatszolgáltatást.

(4) A nyilvántartó szerv az érintettnek a róla nyilvántartott személyes adatáról a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvényben foglaltak szerint ad tájékoztatást.

(5) Az adatigénylés és a tájékoztatás iránti kérelem elektronikus úton is előterjeszhető.

21/H. § Az adatkezelés jogszerűségének ellenőrzése érdekében a közigazgatási bírságnyilvántartásba a nyilvántartó szerv szakmai felügyeletét ellátó miniszter, az adatvédelmi biztos, illetve az általuk meghatalmazott személy, valamint a törvényességi felügyeletet ellátó ügyész tekinthet be.

21/I. § A nyilvántartásban kezelt adatok statisztikai, illetve tudományos kutatási célra - személyazonosításra alkalmatlan módon - átadhatók és felhasználhatók.

21/J. § (1) A közigazgatási bírságnyilvántartásból teljesített adatszolgáltatásokról adattovábbítási nyilvántartást kell vezetni.

(2) Az adattovábbítási nyilvántartást a nyilvántartó szerv vezeti.

(3) Az adattovábbítási nyilvántartás tartalmazza:

- a) a szabályszegő adatait,
- b) az adatkezelő nyilvántartási azonosítóját,
- c) az adattovábbítás időpontját,
- d) az adattovábbítás célját és jogalapját, valamint
- e) az adatigénylő nevét vagy megnevezését.

(4) A szolgáltatott adatok nem képezik az adattovábbítási nyilvántartás részét.

(5) Az adattovábbítási nyilvántartásból az érintett jogosult megismerni, hogy adatszolgáltatás alanya volt-e. Ez a jogosultság a nemzetbiztonság, a bűnmegelőzés vagy a bűnüldözés érdekében a rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok részére történt adatszolgáltatás esetén korlátozható vagy kizárható.

(6) Az adattovábbítási nyilvántartásból adatigénylésre jogosult az érintetten kívül

- a) az adatvédelmi biztos,
- b) bűncselekmény gyanúja esetén az eljáró nyomozó hatóság vagy ügyészség,
- c) az adattovábbításban érintett szabálysértési hatóság vezetője,
- d) a nemzetbiztonsági szolgálatok.

(7) Az adattovábbítási nyilvántartást az adattovábbítástól számított öt évig meg kell őrizni.

Az európai uniós kötelezettségek, valamint a közigazgatási bírság hatékonyabb érvényesítése és végrehajtása szükségessé teszi egy olyan központi nyilvántartás létrehozását, amely egységesen tartalmazza minden közigazgatási hatóság által megállapított közigazgatási bírságra, egyéb intézkedésre (visszatartás) és annak végrehajtására vonatkozó adatokat. Az e nyilvántartás felállítására, az abban szereplő adatok kezelésére vonatkozó rendelkezések törvényi szabályozást igényelnek, figyelemmel a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvényben előírt alkotmányos követelményekre.

A nyilvántartással kapcsolatos eljárás nem a közigazgatási bírságot az eljárás része. Erre vonatkozóan nem az 1988. évi I. törvényt (a továbbiakban: Kkt.), hanem a Ket.-nek a hatósági nyilvántartásokra vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

A törvény létrehozza a központi közigazgatásbírság nyilvántartást, amely nyomon követhetővé teszi többek között azt is, hogy az ugyanazon jogsértés miatt szabott-e ki valamely hatóság közigazgatási bírságot. Ezzel kizárható a kétszeres büntetés, illetve a más jogágba tartozó eljárás megindítása. A központi nyilvántartás lehetővé teszi azt is, hogy a közúti ellenőrzések során az eljáró hatóságok észlelhessék a fennálló közigazgatási bírságtartozást és annak megfizetésig alkalmazhassák a visszatartás jogintézményét, függetlenül attól, hogy azt más hatóság szabta ki.

A közúti járművek üzemeltetésének műszaki feltételei

22. § (1) Belföldi üzemen tartás céljából csak olyan típusú jármű gyártható vagy hozható be külföldről, amelyre a közlekedési hatóság - típusjóváhagyás keretében típusvizsgálat alapján, illetőleg a külföldön kiadott típusjóváhagyó okmány honosításával - típusbizonyítványt adott ki. Egyedi jármű vagy járműsorozat behozatala esetén a közlekedési hatóság a típusvizsgálattól és a típusbizonyítvány kiadásától eltekinthet.

(2) A típusvizsgálat során azt kell ellenőrizni, hogy a járműtípus megfelel-e a jogszabályban meghatározott műszaki, közlekedésbiztonsági, környezetvédelmi és munkavédelmi követelményeknek.

(3) Jármű egyedi előállításához (összeépítéséhez), átalakításához, forgalomba helyezéséhez a közlekedési hatóság előzetes engedélyre szüktéses.

(4) A közlekedési hatóság az engedélyezett járműtípusok, valamint a jóváhagyott alkatrészek, tartozékok és önálló műszaki egységek típus-meghatározó műszaki adatairól nyilvántartást vezet.

22/A. § (1) A külön jogszabályban meghatározott, a közúti járművekkel, jármű-alkatrészekkel és önálló műszaki egységekkel kapcsolatos

a) típusjóváhagyás kiadásának hatósági eljárása vagy a jármű gyártója által kezdeményezett visszahívása során hamis nyilatkozatot tevő,

b) típus-jóváhagyási, illetve üzemelési határérték vizsgálati eredményt meghamisító,

c) típusjóváhagyás visszavonását vagy gyártói visszahívást eredményező adatokat vagy műszaki előírásokat visszatartó,

d) hatástalanító berendezés alkalmazási tilalmat megszegő és

e) információhoz való hozzáférés biztosítási kötelezettségét nem teljesítő gyártóval szemben 100 000 forinttól 1 000 000 forintig terjedő bírság szabható ki. Az egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegét külön jogszabály határozza meg.

(2) A kivetett bírság összegének megfizetése meghatározott számlaszámra történő befizetéssel történhet.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott rendelkezések megtartását a közlekedési hatóság ellenőrzi.

Az Európai Parlament és a Tanács 2007. június 20-i 715/2007/EK rendelete az EU belső piaca működésének javítása érdekében a gépjárművek légszennyezés kibocsátásaira vonatkozó közös műszaki követelményeket határoz meg, valamint biztosítani kívánja, hogy a független piaci szereplők ugyanúgy hozzáférjenek a járműjavítási és -karbantartási információkhoz, mint a hivatalos forgalmazók és szervizek. A 715/2007/EK rendelet 13. cikkében meghatározott területeken a tagállamoknak meg kell alkotniuk a rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén a járműgyártókkal szemben alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat. E kötelezettség teljesítése érdekében szükséges a Kkt. új 22/A. §-sal történő kiegészítése. Az egyes rendelkezések megsértése esetében kiszabható bírságok összegét 100 000 - 1 000 000 Ft-ig terjedő összegben indokolt meghatározni. Az alkalmazható bírságok összegét és a közlekedési hatóság ellenőrzési tevékenységét külön kormányrendeletben indokolt meghatározni.

23. § (1) Jármű - a (3) bekezdésben meghatározott vizsgálatot követően - abban az esetben helyezhető forgalomba, ha a tulajdonos a tulajdonjog megszerzésének jogszerűségét, a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás fedezetének meglétét és a külön jogszabályban meghatározott regisztrációs adó megfizetését a közlekedési igazgatási hatósági eljárásban igazolta.

(2) A jármű forgalomba helyezése a hatósági jelzés és engedély kiadásával és az országos járműnyilvántartásba bejegyzésével valósul meg.

(3) A hatósági engedély és jelzés kiadása előtt a közlekedési hatóság vizsgálaton (a továbbiakban: forgalomba helyezés előtti vizsgálat) ellenőrzi, hogy a jármű megfelel-e a típusbizonyítványban foglaltaknak vagy - ha a hatóság típusbizonyítvány kiadásától eltekintett - a 22. § (2) bekezdésében említett követelményeknek.

(4) A közlekedési hatóság típusbizonyítvány alapján forgalmazott új jármű forgalomba helyezés előtti vizsgálatától eltekinthet. A forgalmazónak a forgalomba helyezéshez kapcsolódó tevékenységét a közlekedési hatóság ellenőrzi.

(5) Egyedileg előállított (összeépített) vagy átalakított jármű esetén a közlekedési hatóság azt vizsgálja, hogy a jármű megfelel-e az előzetes engedélyben foglaltaknak. Előzetes engedély nélkül előállított vagy átalakított járműre hatósági engedély és jelzés nem adható.

(6) A belföldön üzemeltetni kívánt, külföldi rendszámmal ellátott jármű forgalomba helyezését a jármű belföldi üzemben tartója a tulajdonszerzést, illetőleg a jármű behozatalát követő legfeljebb 30 napon belül köteles kezdeményezni.

(7) Az Európai Gazdasági Térség más tagállamában kiadott érvényes hatósági engedéllyel és jelzéssel ellátott jármű forgalomba helyezése előtt a közlekedési hatóság - a típusvizsgálat és a (3) bekezdésben meghatározott forgalomba helyezés előtti vizsgálat mellőzésével - a jármű eredeti okmányai, valamint a származási ország hatósági nyilvántartásai alapján, szemle alkalmazásával állapítja meg a jármű nyilvántartásba veendő műszaki adatait.

Az Európai Bizottság 2006. június 28-ai ülésén döntött arról, hogy az EK Szerződés 226. cikke alapján kötelezettségzegési eljárás keretében indokolt véleményt bocsát ki hazánk ellen az Európai Közösség más tagállamában már regisztrált járművek (használt járművek) hazai forgalomba helyezésére vonatkozó hatályos szabályozás miatt.

A Szerződésnek az áruk szabad mozgásáról szóló rendelkezései (az EK Szerződés 28. és 30. cikke) megsértése (2005/4933. sz. jogsértés) miatt indított eljárásban az Európai Bizottság kifogásolja, hogy eltérő szabályozást alkalmaz hazánk a Magyarországon már nyilvántartásba vett és az Európai Közösség más tagállamából behozott járművek esetében.

A járműnyilvántartás közhiteles adattartalmának biztosítása érdekében azonban a közlekedési hatóság a külföldi okmányok vizsgálata mellett szemle keretében állapítja a nyilvántartásban rögzítendő műszaki adatokat.

24. § (1) Az üzemben tartó felelős azért, hogy a forgalomban tartott járműve a műszaki, közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi követelményeknek megfeleljen.

(2) A járművek megfelelőségét időszakos vizsgálaton a közlekedési hatóság ellenőrzi.

(3)-(5)

(6) Ha a jármű az (1) bekezdésben említett követelményeknek nem felel meg, az időszakos vizsgálatot végző közlekedési hatóság a jármű forgalomban tartását megtiltja és erről informatikai rendszere útján - gépjármű, mezőgazdasági vontató, lassú jármű és ezek pótkocsija esetén - a közlekedési igazgatási hatóságot értesíti.

(7) A 24/A. § (2) bekezdésében említett vizsgáló állomást a miniszter által rendeletben meghatározott hatósági eljárások díjának a jogszabályban foglalt hányada illeti meg.

(8) A közlekedési hatóság a forgalomba helyezés előtti és az időszakos vizsgálaton bemutatott jármű vizsgálatát és a vizsgálati eredmények rögzítését követően, a vizsgálati eredmények valósága ellenőrzésének idejére, de legfeljebb két óra időtartamra, a jármű vizsgáló állomáson történő visszatartását rendelheti el.

BH2005. 164. *A Magyar Honvédségnél szolgálatot teljesítő, a közlekedési hatóság által névjegyzékbe vett, - gépjárművek műszaki vizsgáztatását és járművizsgálatot végző - vizsgabiztos tevékenységének végzése során hatósági feladatot lát el, ezért hivatalos személynek minősül [1978. évi IV. törvény 137. § (1) k) pont; 1988. évi I. tv. 8. § (1), 8. § (1) g) pont, 24. § (1), 46. § (1); 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet].*

24/A. § (1) A típusvizsgálat során - a Kormány rendeletében meghatározott esetben - a közlekedési hatóság által engedélyezett tanúsító szervezet (a továbbiakban: típusvizsgáló) működik közre a tényállás tisztázásában.

(2) A jármű forgalomba helyezés előtti és időszakos vizsgálata, valamint az ennek keretében elvégzett rendszeres környezetvédelmi felülvizsgálat során - a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló miniszteri rendeletben meghatározott feltételek esetén - a közlekedési hatóság által engedélyezett tanúsító szervezet (a továbbiakban: vizsgáló állomás) működik közre a tényállás tisztázásában.

(3) A típusvizsgálóra és a vizsgáló állomásra vonatkozó követelményeket, valamint a tanúsítási tevékenységekre vonatkozó szabályokat a miniszter, a típusvizsgáló és vizsgáló állomás engedélyezésére irányuló eljárás részletes szabályait a Kormány rendeletben határozza meg.

(4) A típusvizsgáló és a vizsgáló állomás engedélyezésére irányuló eljárásban a közlekedési hatóság határozathozatal helyett a típusvizsgálóval, illetve a vizsgáló állomással hatósági szerződést köt a vizsgálatok elvégzéséhez szükséges feltételek biztosítására, valamint a tényállás tisztázásában való közreműködésre.

(5) A vizsgáló állomás tekintetében a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerinti szolgáltatás felügyeletét ellátó hatóság feladatait a közlekedési hatóság látja el.

(6) A jármű időszakos vizsgálata során a jármű műszaki megvizsgálását, illetve környezetvédelmi felülvizsgálatát a közlekedési hatóság köztisztviselője, illetve a (2) bekezdésben meghatározott tanúsító szervezettel foglalkoztatási jogviszonyban álló, a közlekedési hatóság által kiadott engedéllyel rendelkező személy (a továbbiakban: műszaki vizsgabiztos) végzi. Műszaki vizsgabiztosi tevékenység folytatását a közlekedési hatóság annak engedélyezi, aki büntetlen előéletű, nem áll műszaki vizsgabiztosi tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, valamint rendelkezik a miniszter rendeletében meghatározott szakmai képesítésekkel, és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek. A közlekedési hatóság az engedéllyel rendelkező személyről nyilvántartást vezet, amely tartalmazza a vizsgabiztosi tevékenység végzésére jogosult személy természetes személyazonosító adatait.

(7) A (6) bekezdés szerinti műszaki vizsgabiztosi tevékenység engedélyezése iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg a műszaki vizsgabiztosi tevékenység engedélyezése iránti kérelmet benyújtó személy hatósági bizonyítvánnyal igazolhatja azt a tényt, hogy büntetlen előéletű, és nem áll a műszaki vizsgabiztosi tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, vagy kéri, hogy e tények fennállására vonatkozó adatokat a bünygyi nyilvántartó szerv a közlekedési hatóság részére - annak a műszaki vizsgabiztosi tevékenység engedélyezése iránti kérelem elbírálása céljából benyújtott adatigénylése alapján - továbbítsa. Az adatigénylés során a közlekedési hatóság a (8) bekezdésben meghatározott adatokat igényelheti a bünygyi nyilvántartó szervtől.

(8) A közlekedési hatóság a műszaki vizsgabiztosi tevékenység gyakorlásának időtartama alatt lefolytatott hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi azt is, hogy a műszaki vizsgabiztos büntetlen előéletű, és nem áll a műszaki vizsgabiztosi tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt. A hatósági ellenőrzés céljából a közlekedési hatóság adatot igényelhet a bünygyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag azon adatra irányulhat, hogy a műszaki vizsgabiztos büntetlen előéletű-e, valamint, hogy a műszaki vizsgabiztosi tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll-e.

(9) A (6)-(8) bekezdés alapján megismert személyes adatokat a közlekedési hatóság

a) a műszaki vizsgabiztosi tevékenység engedélyezése iránti eljárás jogerős befejezéséig,

b) a műszaki vizsgabiztos nyilvántartásba vétele esetén a hatósági ellenőrzés időtartamára vagy a nyilvántartásból való törlésre irányuló eljárásban az eljárás jogerős befejezéséig kezelheti.

A törvény a hatósági szerződéssel rendelkező tanúsító szervezetek esetében teszi lehetővé a forgalomba helyezés előtti vizsgálat során a tényállás tisztázásában való közreműködést. Tekintettel arra, hogy a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 10. § (1) és (8) bekezdése ma is biztosítani kívánja a tanúsító szervezet részére az e tevékenységben való közreműködést, így e jogosultság törvényi szinten történő szabályozása is szükséges.

24/B. § (1) Ha a biztosító a közlekedési hatóságot arról értesíti, hogy a kárfelvételi eljárásban úgy ítélte meg, hogy a közlekedési balesettel érintett gépjármű a közúti forgalomban történő részvételre közlekedésbiztonsági

szempontból alkalmatlannak tekintendő, a közlekedési hatóság az értesítés kézhezvételét követő tíz napon belül a gépjármű műszaki vizsgálatát rendeli el.

(2) Ha a közlekedési hatóság az (1) bekezdésben meghatározott vizsgálat alapján azt állapítja meg, hogy a gépjármű a közúti forgalomban való részvételre műszakilag

a) alkalmas, erről értesíti az (1) bekezdés szerinti biztosítót,

b) alkalmatlan, a 24. § (6) bekezdésben foglaltak szerint jár el, és erről értesíti a (1) bekezdés szerinti biztosítót.

(3) Ha az üzemben tartó az (1) bekezdésben meghatározott vizsgálatra a gépjárművet nem mutatta be, a közlekedési hatóság erről a tényről értesíti a biztosítót, valamint a közlekedési igazgatási hatóságot.

(4) Az (1) bekezdés szerinti eljárásban a műszaki vizsgálat díjának megfizetése a gépjármű tulajdonosát vagy üzembentartóját terheli.

25. § E törvénynek

a) a hatósági engedélyre, jelzésre, nyilvántartásba vételre és a hatósági vizsgálatokra vonatkozó rendelkezései a kerékpárokra, az állati erővel vont járművekre, a kézikocsikra és a lassú járművek külön jogszabályban meghatározott egyes fajtáira,

b) a hatósági engedélyre, a hatósági jelzésre és a nyilvántartásba vételre vonatkozó rendelkezései a két- és háromkerékű segédmotoros kerékpárokra,

c) az időszakos vizsgálatra vonatkozó rendelkezései a segédmotoros kerékpárokra,

d) a típusvizsgálatra és típusbizonyítványra vonatkozó rendelkezései az egyedileg behozott, előállított (összeépített) vagy átalakított segédmotoros kerékpárokra, illetőleg a forgalomba helyezés előtti vizsgálatra vonatkozó rendelkezései az egyéb, két- és háromkerékű segédmotoros kerékpárokra nem terjednek ki.

Az üzemben tartott két- és háromkerékű segédmotoros kerékpárok üzembentartói számára a nyilvántartásba vételhez, hatósági engedéllyel és jelzéssel való ellátáshoz szükséges hatósági eljárások nagy mértékű költség és időráfordítást igényelnek. Ez - a jelenleg három különböző hatósághoz telepített eljárás (forgalomba helyezés előtti megvizsgálás a Nemzeti Közlekedési Hatóság által, a regisztrációs adó kivetése a Vámhatóság által, a nyilvántartásba vétel és hatósági jelzéssel ellátás az Okmányirodák által történik) miatt - nem áll arányban az intézkedéstől várt pozitív hatással. Ezért e járműkörben nincs kellő indoka a forgalomba helyezési kötelezettség előírásának.

25/A. § A közúti forgalomban

a) a gépkocsi,

b) a motorkerékpár [ideértve a négykerékű motorkerékpárt is (quad)],

c) a mezőgazdasági vontató,

d) a négykerékű segédmotoros kerékpár (quad),

e) a pótkocsi,

f) a lassú jármű

- a 25. §-ban meghatározott kivételek alkalmazása mellett - a közúti forgalomban érvényes hatósági engedéllyel és jelzéssel vehet részt.

A hazánkban jelenleg hatósági engedély és jelzés és nemzeti bejegyzés nélkül használható segédmotoros kerékpárok esetében, elsősorban ellenőrzési és közlekedésbiztonsági, továbbá vagyoni védelmi és nemzetközi forgalomban való részvétel miatt szükségessé válik e járműkör hatósági engedéllyel és jelzéssel történő ellátásának megszervezése. Az ehhez szükséges törvényi rendelkezések meghatározása mellett szükségessé válik még számos egyéb nemzeti jogszabály ennek megfelelő módon történő átalakítása is. Az érintett segédmotoros kerékpárok állományáról jelenleg pontos információkkal - nyilvántartási rendszer hiányában - nem rendelkezőnk, de ezek száma 300-600 ezerre tehető. A hatósági engedélyek és jelzések kiadásához szükséges egyéb szabályozások kialakítása, a műszaki vizsgálatok lefolytatása és az okmányok kiadása minimálisan 1 éves felkészülési időtartamot vesz igénybe.

A hatósági nyilvántartásba vétel és jelzésekkel történő ellátás hiánya jelentősen megnehezíti e járművek és vezetőik közúton történő közlekedésbiztonsági ellenőrzését, gátolja e járműkör nemzetközi forgalmát, megnehezíti a járműlopásokkal kapcsolatosan szükséges rendőrségi nyomozási eljárások lefolytatását, nehezen kezelhetővé teszi a járművekre vonatkozó biztosításokkal kapcsolatos szerződés kötések és kártérítések lebonyolítását is.

Az intézkedés bevezetéséhez szükségessé válik a Kkt. 25. §-ában a nyilvántartásba vételi kötelezettség, a hatósági engedéllyel és jelzéssel történő ellátás, továbbá az időszakos vizsgálatok tekintetében a segédmotoros kerékpárokat mentesítő rendelkezések hatályon kívül helyezése, illetőleg módosítása.

A segédmotoros kerékpárok hatósági engedéllyel és jelzéssel történő ellátásának megszervezése a Kkt. módosításán kívül egyéb jogszabályok módosítását is szükségessé teszi, ezek a következők:

- a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény,
- a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KÖHÉM rendelet,
- a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet.

Felmerülhet még a gépjárművek felelősségbiztosításával és a regisztrációs adó megfizetésével kapcsolatos hatályos rendelkezések felülvizsgálatának szükségessége is.

A szükséges jogszabály módosítások elvégzésére és hatályba léptetésükre minimálisan egy éves előkészítő időszak szükséges. Ezzel párhuzamosan történhet meg a hatósági engedéllyel és jelzéssel történő ellátásban közreműködő hatósági szervezetek felkészítése is a mintegy 300-600 ezer segédmotoros kerékpár esetében lefolytatandó eljárásra. Ennek megfelelően 2009. év elejétől kezdődően nyílik lehetőség a segédmotoros kerékpárok közlekedési hatóság által történő, forgalomba helyezést megelőző vizsgálatának elvégzésére és ennek eredménye alapján a hatósági engedély és jelzés kiadására. Az említett eljárások lefolytatásához az eljáró hatóságok részéről hatósági díjak megállapítása is szükséges. Előzetesen felmérve ennek összege járművenként mintegy 15-20 ezer Ft hatósági eljárási díjat és okmány kiadási díjat jelent. Az így elképzelt felkészülési ütemezés alapján 2011. év elejétől teljes körűen megvalósítható a forgalomban tartott segédmotoros kerékpárok esetében a hatósági engedéllyel és jelzéssel történő ellátás.

A hatósági engedéllyel és jelzéssel ellátott segédmotoros kerékpárok lényegében nemzeti nyilvántartásba kerülnek, mely alapján:

- jelentős mértékben javul a lopások felderítésére a rendőrhatalóság által végzett nyomozati munka eredményessége,

- rendeződik e járművek nemzetközi forgalomban történő közlekedésének lehetősége,

- a jelenlegi helyzethez képest egyértelműbben ellenőrizhető e járművek műszaki biztonsága, továbbá az e járműveket vezető személyek megfelelő vezetői engedéllyel történő rendelkezése,

- e járművek esetében a különböző típusú biztosítási szerződések megkötése is könnyebben elvégezhető.

Az intézkedés-csomag a lakosság igen széles körét érinti, így az előkészítéssel és lebonyolítással kapcsolatos egyes lépésekről, az érintett állampolgárokat terhelő intézkedési kötelezettségekről időben és részletesen ad tájékoztatást a Kormány.

A külföldi rendszámmal ellátott járművek belföldi üzemeltetésére, használatára vonatkozó sajátos szabályok

25/B. § (1) A közúti forgalomban a 25/A. §-ban meghatározott jármű a közlekedési igazgatási hatóság által kiadott magyar hatósági engedéllyel és jelzéssel vehet részt, amennyiben:

a) az üzemben tartója e törvény rendelkezései szerint belföldi üzemeltetőnek minősül vagy

b) vezetője Magyarország területén lakóhellyel rendelkezik.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat nem kell alkalmazni, ha

a) az üzemben tartó olyan nem természetes személy, amely rendszeres tevékenységét a külföldön bejegyzett székhelye vagy telephelye szerinti országban végzi,

b) a jármű tulajdonosa a jármű forgalomba helyezését a közlekedési igazgatási hatóságnál már kezdeményezte.

(3) A (2) bekezdés b) pontja alkalmazása során forgalomba helyezés kezdeményezésének minősül a jármű származás ellenőrzési nyilvántartásba vétele is.

(4) Az (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat nem kell alkalmazni, ha a járművezető

a) szokásos tartózkodási helye nem Magyarország területén van,

b) a járművet harminc napnál rövidebb ideig használja Magyarország területén és a használathoz az üzemeltető a jármű birtokba adása időpontjának megjelölésével írásban hozzájárult,

c) a járművet Magyarország területén kívüli rendszeres munkavégzés érdekében használja.

(5) A (2) és (4) bekezdésekben meghatározott feltételek fennállását az ellenőrzés során a jármű üzemben tartója, valamint a jármű vezetője közokirattal vagy teljes bizonyító erejű magánokirattal köteles igazolni.

(6) Az ellenőrző hatóság az (1) bekezdésben meghatározott megsértéséről a jármű hatósági engedélyében feltüntetett, a jármű tulajdonosára és az üzemben tartójára vonatkozó adatok, valamint a jármű azonosító- és műszaki adatainak továbbításával értesíti az állami adóhatóságot is.

A rendelkezés lehetővé teszi, hogy a közlekedési hatóság és a rendőrség a külföldi hatósági jelzéssel ellátott gépjárműrendszámmal ellátott gépjármű belföldi használata szabályainak megsértésével szemben közigazgatási hatósági eljárás keretében a bírságolás eszközével éljen.

A rendelkezés rögzíti, hogy az ország területén fősabályként csak magyar rendszámmal használhatóak a magyar üzembentartóval rendelkező járművek, illetve hogy a magyarországi lakóhellyel rendelkező gépjármű-vezetők Magyarországon csak magyar rendszámmal ellátott járműveket vezethetnek.

Mindez értelemszerűen nem vonatkozik az életvitelszerűen nem Magyarországon élő személyekre és a döntően nem Magyarországon tevékenykedő szervezetekre, hiszen ők legitim módon használják az illetőségük szerinti állam hatósági jelzését. Ugyancsak speciális szabályozást igényel a külföldi munkavégzéshez, különösen munkába járáshoz használt jármű, mivel ezekben az esetben méltányolható igény, hogy a munkavégzéssel érintett állam rendszámát lehessen használni. Egyéb esetekben ugyanakkor a tartós, harminc napnyi vagy annál hosszabb időtartamú magyarországi járműhasználathoz már a magyar hatósági jelzés alkalmazása megkövetelhető.

A jogszabály-módosítások hatályba léptetésére és végrehajtására pár hónapos felkészülési idő biztosítása szükséges. Ez az idő elegendő arra, hogy az eddig külföldi rendszámmal ellátott járművek üzembentartói a jármű jogszerű használatához szükséges igazolásokat beszerezzék, illetve kezdeményezhessék a magyarországi forgalomba helyezését.

26. § A járműállomány zavartalan üzemeltetése érdekében hazai gyártású járműveknél a gyártó, importból származó járműveknél az importáló feladata

- a) a járművek alkatrészekkel, felszerelésekkel és tartozékokkal való ellátása,
- b) a vevőszolgálati javítóhálózat megszervezése,
- c) a műszaki dokumentáció rendelkezésre bocsátása,
- d) a szakemberek részére típusismereti képzés és továbbképzés,

A négykerekű segédmotoros kerékpárok esetében azonban - a fokozott közlekedésbiztonsági kockázat, valamint a természetvédelmi területeken folytatott illegális járműhasználat ellenőrzési lehetőségének biztosítása miatt - szükséges a forgalomba helyezési kötelezettség fenntartása.

A négykerekű segédmotoros kerékpárok hatósági engedéllyel és jelzéssel történő ellátásának érdekében indított technikai és informatikai fejlesztések még nem zárultak le, ezek időigénye szükségessé teszi a határidő módosítását. A technológiai fejlesztések megtörténte után véglegesíthetők azok a miniszteri szintű jogszabályok, amelyek a járműnyilvántartó és a közlekedési hatóság által végzett végrehajtást lehetővé teszik.

e) a hulladékká vált gépjárművekről szóló kormányrendeletben meghatározott, a gyártókra vonatkozó kötelezettségek teljesítése.

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény csak általánosságban, a hulladékká vált termékekkel kapcsolatban rögzíti a gyártói és forgalmazói kötelezettséget. Indokolt törvényi szinten meghatározni a hulladékká vált gépjárművek esetében fennálló gyártói, forgalmazói kötelezettséget, mely a gépjárművek bontására vonatkozik.

27. § (1) A járműjavítási és karbantartási, valamint a bontási tevékenység (a továbbiakban együtt: járműfenntartó tevékenység) végzésének feltételeit, a javításhoz, karbantartáshoz, illetve a bontáshoz szükséges eszközöket, berendezéseket és alkalmazott technológiákat, illetőleg a járműjavításhoz felhasznált alkatrészekre, felszerelésekre, tartozékokra, valamint a tüzelő- és kenőanyagokra vonatkozó minőségi követelményeket a miniszter rendelete határozza meg.

(2) Aki járműfenntartó tevékenységet kíván folytatni, köteles e szándékát a közlekedési hatóságnak bejelenteni.

(3) A (2) bekezdést a szolgáltatásnak a határon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében történő ellátására is alkalmazni kell.

(4) A hulladékká vált jármű bontását a környezetvédelmi hatóság által kiadott veszélyes hulladékkezelési tevékenység végzésére jogosító engedéllyel is rendelkező járműfenntartó (a továbbiakban: regisztrált bontó-hulladékkezelő) végezheti. A (2) bekezdés szerinti bejelentést a veszélyes hulladékkezelési tevékenység engedélyezése iránti kérelemmel egyidejűleg a környezetvédelmi hatóságnál is meg lehet tenni, amely a bejelentést haladéktalanul továbbítja a közlekedési hatósághoz.

(5) A hulladékká vált jármű bontásához a jármű tulajdonosának kérelmére a közlekedési hatóság által kiadott egyedi engedély szükséges. A regisztrált bontó-hulladékkezelő - a közlekedési hatósággal kötött megbízási szerződés alapján - a bontási engedély kiadását megelőző vizsgálatban közreműködik.

(6) A járműfenntartó tevékenység tekintetében a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerinti szolgáltatás felügyeletét ellátó hatóság feladatait a közlekedési hatóság látja el.

28. § (1) A járművek környezetszennyezését a közlekedési hatóság az időszakos vizsgálat keretében elvégzett rendszeres környezetvédelmi felülvizsgálat keretében, valamint közúton és a jármű telephelyén végzett mérésekkel ellenőrzi.

(2)

(3) A gépjárművek tüzelőanyag-fogyasztásának és üvegházhatást okozó gázkibocsátásának széles körű ismertetése, az új személygépkocsik vásárlóinak környezetvédelmi szempontból kedvező irányú befolyásolása érdekében a közlekedési hatóságnak a típusbizonyítvány (22. §) alapján, vagy járműsorozatban történő behozatal keretében megvalósuló forgalomba helyezés előtt meg kell állapítania a személygépkocsik külön jogszabályok szerint mért tüzelőanyag fogyasztását és szén-dioxid kibocsátását.

(4) A közlekedési hatóság évente legalább egyszer kiadvány formájában közzéteszi a forgalmazott új személygépkocsik hivatalos tüzelőanyag fogyasztási és szén-dioxid kibocsátási adatait, illetve ezeket - az időközben megjelenő gépjárműtípusok esetében - térítés ellenében rendelkezésre bocsátja.

Út építése, kezelése, fenntartása, megszüntetése és elbontása

29. § (1) Az országos közutak építetője - a koncessziós szerződés keretében megvalósuló utak kivételével - a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével, a Magyar Állam kizárólagos tulajdonában lévő, az országos közúthálózat fejlesztési és építetői feladatainak ellátásáért felelős, részvénytársasági formában működő gazdasági társaság, a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: NIF Zrt.). Az út 33. § (1) bekezdésének *b*) pontja szerinti kezelője - a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével - építetőnek minősül a vele - az országos közutak kezelésének szabályozásáról szóló miniszteri rendelet alapján - megkötött szerződés szerinti felújítási, karbantartási, illetőleg fejlesztési feladatok tekintetében. Az építető - a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével, valamint a koncessziós szerződés keretében megvalósuló utak kivételével - a Magyar Állam javára és nevében jár el. Az országos közút fejlesztéséhez szükséges megvásárolt, illetve kisajátított földrészlet a Magyar Állam tulajdonába és e törvény erejénél fogva, ellenérték nélkül az építető vagyongazdálkodásába kerül, amelyet köteles az ingatlan-nyilvántartásba bejegyeztetni. Az építető a vagyongazdálkodási jog bejegyzésére vonatkozó földhivatali határozatot annak kézhezvételétől számítottan haladéktalanul köteles a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt. (a továbbiakban: MNV Zrt.) részére tájékoztatásul megküldeni. Ezen ingatlanok vagyongazdálkodási jogának ingatlan-nyilvántartási bejegyzése és annak ingatlan-nyilvántartásból való törlése után igazgatási szolgáltatási díjat nem kell fizetni.

(2) Az építető - a koncessziós szerződés keretében megvalósuló utak kivételével a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével, a beruházás előkészítéseként teljes körűen elkészíteti a szükséges terveket, tanulmányokat. Az építető ügyfélként részt vesz a hatósági és egyéb igazgatási eljárásokban, saját nevére megszerzi az építési engedélyeket, elvégzi vagy elvégezteti a munkaterület előkészítését (beleértve különösen a területszerzést, megelőző régészeti feltárást, közmű kiváltást) és fejlesztést, továbbá lefolytatja a közbeszerzési eljárásokat. Az építető építési szerződéseket köt a megvalósításra, gondoskodik az építési műszaki ellenőri tevékenység ellátásáról, lebonyolítja a műszaki átadás-átvételt. Az építetőre a gyorsforgalmi utak közérdekűségéről és fejlesztéséről szóló jogszabály rendelkezései is irányadóak.

(3) A NIF Zrt. - az elkészült utak ideiglenes, és végleges forgalomba helyezése után - a felhasznált forrásokkal és a létrehozott eszközökkel elszámol a Magyar Állam nevében eljáró, a forrásokat rendelkezésre bocsátó szervvel. Az elszámolás során a NIF Zrt. az utakat, és az egyes projektekkel kapcsolatban létrehozott vagy megszerzett egyéb eszközöket is magában foglaló földterületet, mint állami vagyont a vagyongazdálkodási jogának egyidejű megszűnése mellett közvetlenül átadja (nyilvántartásaiból az elszámolásra kapott forrásokkal szemben kivezeti) az MNV Zrt. részére, amelyet az MNV Zrt. a miniszter által - az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter egyetértésével - kijelölt szervezet részére vagyongazdálkodásba ad és azzal vagyongazdálkodási szerződést köt. A más vagyongazdálkodásban álló állami vagyonon végzett értéknövelő beruházások, felújítások, azokhoz kapcsolódó új eszköz létrehozása esetén a NIF Zrt. azt a vagyongazdálkodó részére adja át, amely köteles az MNV Zrt. felé a vagyongazdálkodási szerződésében foglaltak szerint a vagyon értékének változásával elszámolni.

(4) A (3) bekezdést kell alkalmazni abban az esetben is, ha a (2) bekezdés szerinti építetői feladatokat az út kezelője látja el, azzal, hogy a felhasznált forrásokkal és a létrehozott eszközökkel a Magyar Állam nevében eljáró, a forrásokat rendelkezésre bocsátó szervvel, a vele - külön jogszabály alapján - megkötött szerződés rendelkezései szerint számol el.

(5) A (3) bekezdés szerinti vagyonátadás mentes az adó-, - ide nem értve az általános forgalmi adót - és illetékfizetési kötelezettség alól. A miniszter által a (3) bekezdésben foglaltak szerint kijelölt szervezet a beruházások befejezését - azaz ideiglenes vagy végleges forgalomba helyezést - követően térítés nélkül veszi át az országos közúthoz tartozó értéknövelő beruházást vagy földrészletet.

(6) A miniszter által a (3) bekezdésben foglaltak szerint kijelölt szervezet a befejezett beruházások területének rendezése során saját hatáskörben a Magyar Állam javára és nevében jár el. A befejezett beruházások területének rendezéséhez megvásárolt vagy kisajátított földrészlet a Magyar Állam tulajdonába és e törvény erejénél fogva, ellenérték nélkül a miniszter által a (3) bekezdésben foglaltak szerint kijelölt szervezet vagyongazdálkodásába kerül,

amely köteles azt az ingatlan-nyilvántartásba bejegyeztetni. A miniszter által a (3) bekezdésben foglaltak szerint kijelölt szervezet a vagyongazdálkodási jog bejegyzésére vonatkozó földhivatali határozatot haladéktalanul köteles az MNV Zrt. részére tájékoztatásul megküldeni.

(7) Közút, közforgalom elől el nem zárt magánút létesítéséhez, korszerűsítéséhez (továbbiakban együtt: építés), forgalom részére történő átadásához, megszüntetéséhez, elbontásához - mint fontos közérdekű és közcélú tevékenység végzéséhez - a közlekedési hatóság engedélye szükséges. Az engedélyezési eljárások ügyintézési határideje 60 nap.

(8) Aki hatósági engedély nélkül épít utat, vagy az engedélyben foglaltaktól eltér, azt a közlekedési hatóság az eredeti állapot helyreállítására vagy - amennyiben az út a külön jogszabályban foglalt feltételeknek megfelel vagy megfelelővé alakítható át - a fennmaradáshoz szükséges intézkedések megtételére kötelezi.

(9) A közforgalom elől elzárt magánutat a közforgalom számára megnyitni, vagy a közforgalom elől el nem zárt magánutat a közforgalom elől elzárni az utak forgalomszabályozásáról és forgalomba helyezéséről szóló miniszteri rendeletben meghatározott módon, a magánút tulajdonosának (kezelőjének) a kérelmére, a közlekedési hatóság engedélyével szabad. A magánút közforgalom számára való megnyitásának, illetve elzárásának tényét az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni. A bejegyzést a tulajdonosnak (kezelőnek) kell kezdeményeznie. A bárki által igénybe vehető létesítményhez vezető utakat, valamint az azokhoz tartozó belső úthálózatot a közlekedési hatóság engedélyével közútként (országos közútként, helyi közútként) vagy közforgalom elől el nem zárt magánútként kell megépíteni.

(10) Ha az út megszüntetését engedélyezték és más célra nem hasznosítható, az út vagyongazdálkodója köteles azt elbontani.

(11) A helyi önkormányzat - az országos közút tulajdonosának és vagyongazdálkodójának előzetes hozzájárulásával és a közút kezelőjének szakfelügyelete mellett - építtetőnek minősül az országos közutat vagy annak területét érintő autóbusszöböl-építés, útsatlakozás kiépítése, kerékpárút-építés, csapadékelvezető rendszer, parkolósáv és járda kiépítése esetében. A nem állami költségvetésből vagy nem uniós forrásból megvalósuló utak beruházója - az országos közút tulajdonosának és vagyongazdálkodójának előzetes hozzájárulásával és a közút kezelőjének szakfelügyelete mellett - építtetőnek minősül az országos közutat vagy annak területét érintő autóbusszöböl-építés, útsatlakozás kiépítése, kerékpárút-építés, csapadékelvezető rendszer, parkolósáv és járda kiépítése vonatkozásában.

(12) Törvény a gyorsforgalmi utak tervezésére, építésére és kivitelezésére az e törvényben foglaltaktól eltérő szabályokat állapíthat meg.

(13) A település forgalmi viszonyainak lényeges változását eredményező új közút építése vagy meglévő közút fejlesztése esetén - az eredeti cél megvalósulását közvetlenül nem szolgáló - további közlekedési célú beruházás (pl. útszelésítés, új elkerülő út építése, forgalomcsillapító szabályozás) megvalósítására vonatkozó igény a szükséges hozzájárulások, beleegyezések megadásának feltételeként akkor terjeszthető elő, ha egyébként a településen a forgalomba helyezéstől egy éven belül - az elvégzett hatásvizsgálatok szerint - létrejövő forgalmi helyzet alapján a beruházáshoz csatlakozó közutakon a forgalomnövekedés meghaladja a 25%-ot, és

a) az eltűrhető forgalomnagyság határértéke nem teljesül, vagy

b) a jogszabályban foglalt egyéb előírás (pl. előírt környezeti határérték) az útépitést követően nem teljesül.

29/A. § (1) A közlekedési hatóság az engedély nélküli vagy az engedélytől eltérő útépités, útmegszüntetés, elbontás esetén, illetve az engedély nélküli forgalomba helyezés esetén az építtetőt határozattal bírság megfizetésére kötelezheti.

(2) A bírság

a) az engedély nélküli útépités, útmegszüntetés, elbontás esetén az ügyi hatósági eljárásért fizetendő díj tízszereséig, engedélytől eltérő útépités, útmegszüntetés, elbontás esetén ötszöröséig,

b) az engedély nélküli forgalomba helyezés esetén a forgalomba helyezési eljárási díj ötszöröséig terjedhet.

(3) A bírság ismételtelen kiszabható. A beszedett bírság összege a közlekedési hatóságot illeti meg.

A Kkt. 29/A. § módosításával lehetővé kell tenni a bírság alkalmazását az engedély nélküli, valamint az engedélyben foglaltaktól eltérő útmegszüntetés és elbontás esetére is. A bírság felhasználásával kapcsolatos rendelkezést meg kell szüntetni, mivel a tárgyban a Kkt. 48. § (3) bekezdés f) pontja már tartalmaz rendelkezést.

29/B. § (1) Az utak építésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének engedélyezéséről szóló, valamint a közutak igazgatásáról szóló külön jogszabályokban meghatározott közlekedési hatósági eljárások megindítására irányuló kérelmet és annak mellékleteit, valamint a hiánypótlást papír alapon kell benyújtani.

(2) Az utak építésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének engedélyezéséről szóló külön jogszabályban meghatározott

a) engedélyezési eljárásokban ügyfélnek minősül az építtető, a vagyonkezelő, a közművek tulajdonosa, kezelője, továbbá az ügyféli minőség vizsgálata nélkül azon személyek, mint, az ingatlantulajdonos, vagy az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogszerű használó, akinek ingatlana a hatásterületen fekszik,

b) engedélyezési eljárásokban az eljárás megindításáról a közlekedési hatóság nyolc napon belül, ha közmeghallgatás, helyszíni szemle, hatósági egyeztetés megtartása szükséges, az arról szóló értesítéssel egyidejűleg értesíti az ügyfeleket - ideértve a külföldi ügyfeleket is - hirdetményi úton,

c) engedélyezési eljárások során hozott döntésekkel szembeni fellebbezések esetén a fellebbezéssel nem érintett rendelkezés jogerős,

d) engedélyezési eljárásokban újrafelvételi eljárásnak nincs helye,

e) az engedélyezési eljárásokban hatásterületnek minősül azon ingatlanok területe, amelyeket a tervezett tevékenység terület-igénybevétellel érinti, vagy amely a tevékenységgel igénybevett ingatlan tervezési határok közötti területével közvetlenül határos, vagy amelynek a kapubejárója az eljárás tárgyát képező útszakaszhoz közvetlenül csatlakozik.

(3) A gyorsforgalmi közúthálózat közérdekűségéről és fejlesztéséről szóló külön törvényben megjelölt utakkal és az ezekkel az utakkal egy beruházásban megvalósuló egyéb utakkal kapcsolatos közlekedési hatósági eljárásokban az első fokú határozat - a közérdekű közlekedési infrastruktúra kialakítására tekintettel - a fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítható.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott utak forgalomba helyezése tárgyában hozott elsőfokú határozat - a közérdekű közlekedési infrastruktúra kialakítására tekintettel - fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítható.

Az ügyvi hatósági eljárásokhoz kapcsolódóan néhány esetben speciális eljárási szabály bevezetése szükséges.

Az építési engedély kérelem mellékleteinek eredetiségét, hitelességét az engedélyezési eljárás során vizsgálni kell, az okiratok eredetiségéről meg kell győződni. Engedélyezésre nagy terjedelmű tervdokumentációt kell benyújtani, melyek készítése különböző programokkal történhet. Az engedélyezett tervet a hatóságnak engedélyezési záradékkal, általában bélyegzővel kell tervlaponként ellátni. A helyszíni szemle, az egyeztető tárgyalás, továbbá különösen a forgalomba helyezési engedélyezési eljárás elektronikus úton nem intézhető, különös figyelemmel arra, hogy helyszíni döntés is születethet. Az elkészült út, hid tényleges állapotát feltüntető megvalósulási tervet az építetőnek át kell adnia a hatóság részére. Mindezeket kizárólag elektronikus úton nem lehet kezelni, a kérelem és tervek papír alapon történő bekérése nem nélkülözhető (a Ket. 8. §-ának (1) bekezdéséhez kapcsolódó rendelkezés).

A Ket. rendkívül széles körűen határozza meg a létesítményekkel kapcsolatban az ügyfélkört, amikor a hatásterületen levő valamennyi ingatlantulajdonost és az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogszerű használót felruhazza e jogállással. Az autópályák, autóutak esetében e kiterjesztett szabályozást korlátozni indokolt, még így is ezren felüli eljárásonként az ügyfélszám (a Ket. 15. §-ának (2) bekezdéséhez kapcsolódó rendelkezés).

A Ket. jelentős számú ügyfél esetén kötelezővé teszi, hogy az eljárás megindításáról hirdetményi úton továbbá közhírré tétel útján adjon értesítést az eljáró hatóság. A közlekedési hatóságnál a postázási költség rendkívül jelentős, gyorsforgalmi utak engedélyezési eljárásában ezer feletti az ügyfelek száma. A törvény jelentős költségektől mentesíti a közlekedési hatóságot. Ezért ki kellene zárni, hogy a hirdetményi értesítés mellett a hatóság még közhírré is tegye az eljárást (a Ket. 29. §-ának (6) bekezdéséhez kapcsolódó rendelkezés).

A Ket. lehetőséget ad arra, hogy nagyszámú ügyfelet érintő eljárásokban a hatóság hatósági közvetítőt vegyen igénybe. Az útépitési engedélyezési eljárásokban a gyorsforgalmi, illetve egyéb országos utakat érintően az ügyfelek száma jelentős, ezért indokolt ezt a lehetőséget a jogszabályban biztosítani (a Ket. 41. §-ának (1) bekezdéséhez kapcsolódó rendelkezés).

Nyomvonalas létesítményeknél a megvalósítás gyorsítása, illetőleg a használatba vehető útszakaszok forgalomba helyezhetősége érdekében szükséges, hogy a határozat fellebbezéssel nem támadott rendelkezései tekintetében beálljon a jogerő [a Ket. 104. §-ának (4) bekezdéséhez kapcsolódó rendelkezés].

Az útépitési engedélyezési eljárásokban szükséges az újrafelvételi eljárás kizárása, figyelemmel arra a körülményre, hogy az útépitési engedélyezési eljárások igen széles körű konszenzuson alapulnak, számos társhatóságot, közreműködőt, ügyfelet érintenek, ezért a már jogerős és végrehajtható döntések újrafelvétele komoly érdeksérelmet és igen jelentős idővesztést okozhatna [a Ket. 112. § (2) bekezdésének d) pontjához kapcsolódó rendelkezés].

A Magyar Köztársaság gyorsforgalmi közúthálózatának közérdekűségéről és fejlesztéséről szóló 2003. évi CXXVIII. törvény 12. §-a (3) bekezdésének rendelkezése nem tartalmaz szabályozást a törvényben megjelölt

utakkal és az ezekkel az utakkal egy beruházásban megvalósuló egyéb utak tekintetében hozott határozatok azonnali végrehajtásának lehetőségéről. Rendezni szükséges továbbá a forgalomba helyezési eljárásra vonatkozó határozat azonnali végrehajtásának lehetőségét is. E módosítások az említett infrastrukturális beruházások közérdekű jellegére alapozódnak [a Ket. 101. § (3) bekezdésének e) pontjához és a 110. §-ának (1) bekezdéséhez kapcsolódó rendelkezés].

(5) Az elsőfokú határozat ellen nem nyújthat be fellebbezést az az ügyfél, aki az eljárás megindításáról szóló szabályszerű értesítés ellenére az első fokú engedélyezési eljárásban nem vett részt.

(6) A hatóság az eljárás megindításáról a kormányrendeletben meghatározott adatbázisban regisztrált, ügyfélnek minősülő szervezetet az általa megadott elektronikus levélcímen értesíti az eljárás megindításától számított nyolc napon belül.

(7) Ha jogszabály az engedélyezési eljárás során helyszíni szemle tartását írja elő, a közmeghallgatás a helyszíni szemlével együtt lebonyolítható.

(8) A közlekedési hatóság a forgalomba helyezési eljárás során nem tart közmeghallgatást.

29/C. § Az ideiglenesen forgalomba helyezett országos közút esetén a végleges forgalomba helyezésig felhasznált további forrásokkal és létrehozott további eszközökkel kapcsolatban az építető a 29. § (3) és (4) bekezdése szerint jár el.

29/D. § Az építető köteles a közúti projektek vonatkozásában közúti biztonsági hatásvizsgálatot és a tervezőtől és kivitelezőtől független közúti biztonsági auditot készíttetni a közúti infrastruktúra közlekedésbiztonsági kezelésről szóló kormányrendeletben foglaltak szerint.

30. § Közút építése érdekében - az építető kérelmére - az érintett ingatlanra belterületen legfeljebb öt évre, külterületen legfeljebb tíz évre építési tilalmat kell elrendelni. Az országos közúthálózat fejlesztési tervébe és a területrendezési terv közlekedésfejlesztési fejezetébe felvett közút esetén az építési tilalom - ha jogszabály másként nem rendelkezik - kivételesen, legfeljebb egy ízben öt, illetőleg tíz évvel meghosszabbítható. Az építési tilalom az ingatlan ideiglenes célú használatát nem akadályozhatja.

31. § (1) A közút használatában érdekelt természetes és jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, valamint a helyi önkormányzat az alapvetően helyi lakossági érdeket szolgáló közút építésére (földút szilárd burkolattal való ellátására) együttműködhetnek. Az együttműködés (a továbbiakban: útépitési együttműködés) formáját a résztvevők maguk határozzák meg.

(2) A helyi önkormányzat - ha az útépitési együttműködésben az érdekelt több mint kétharmada részt vesz - az abban részt nem vevő, de a közút használatában érdekelt természetes és jogi személyt, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságot a résztvevők által vállalt anyagi hozzájárulás mértékéig - a rendeletében meghatározott módon - útépitési érdekeltiségi hozzájárulás fizetésére kötelezheti.

32. § (1) Az úthálózat közutakból és a közforgalom elől el nem zárt magánutakból áll. Az országos közutak az állam tulajdonában, a helyi közutak a települési önkormányzatok tulajdonában vannak. Magánútnak minősülnek a természetes személyek, jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok tulajdonában álló területen lévő utak. Magánútnak minősül továbbá az állam vagy az önkormányzat tulajdonában álló területen lévő, közforgalom elől elzárt út, továbbá az állam tulajdonában, valamint a vízügyi igazgatási szerv kezelésében lévő elsőrendű árvízvédelmi fővonalakon a kerékpáros forgalom számára megnyitott út.

A Kkt. 32. § (1) bekezdését az egyes közlekedési tárgyú törvények módosításáról szóló 2007. évi CLXXV. törvény módosította 2008. január 1-jei hatállyal, azonban a megváltoztatott fogalomhasználat szakmai szempontból nehezen kezelhető és pontatlan. A korábbi fogalomrendszerhez visszatérés, a szakmailag helyes törvényi szöveg újbóli beépítése a törvény szövegébe jobban szolgálja a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény rendelkezéseinek való megfelelést.

(2) A közutakat az ingatlan-nyilvántartásban közútként kell feltüntetni. Nem kell az ingatlan-nyilvántartásban közútként feltüntetni a közparkokban elhelyezhető épületek megközelítéséhez és a közparkok, valamint a területükön elhelyezkedő létesítmények parkolási igényének kielégítéséhez szükséges utakat és parkolókat, továbbá a közparkokban levő vagy azokon keresztülvezető gyalogutakat, gyalog- és kerékpárutakat, valamint kerékpárutakat.

(3) Ha az (1) bekezdésben megjelölt utak forgalmi jellege (az út jelentősége, forgalmi terhelése és a forgalom összetétele) megváltozik, a 29. §, illetve a 46/A. § szerint hatáskörrel rendelkező közlekedési hatóság országos közút esetén a vagyonnevelő, helyi közút és magánút esetén a tulajdonos kérelmére a vonatkozó elfogadott terület-, illetve településrendezési eszközök szükség szerinti módosítását követően az országos közút helyi közúttá vagy magánúttá, a helyi közút országos közúttá vagy magánúttá, a magánút helyi közúttá vagy országos közúttá minősítéséről határozatot hoz. Az utak tulajdonosai ezt követően az utak tulajdonjogának egymás javára - helyi és országos közutak esetén térítés nélkül - történő átadásáról a változások ingatlan-nyilvántartáson való átvezetésére alkalmas megállapodást kötnek.

(4) Az e törvény 8. §-a (1) bekezdésének *h*) pontjában, továbbá a 11. § (2) bekezdésében és a 34. § (1) bekezdésében, valamint más jogszabályban meghatározott, az országos közúthálózat üzemeltetésére, fenntartására és fejlesztésére vonatkozó állami feladatok pénzügyi forrásait az éves költségvetési törvényben fejezeti kezelésű céllelőirányzatként kell megállapítani. Ennek kezelését a miniszter által alapított költségvetési szerv végzi.

A módosítást szükségessé teszi az „úthálózat” és az azt összetevő két fő útcsoport (közutak, közforgalom elől el nem zárt magánutak) kapcsolatának egyértelmű meghatározása, valamint a magánutak meghatározásának pontosítása. Itt a hangsúly azon van, hogy a közforgalom elől el nem zárt magánutak is az egységes és összefüggő rendszert alkotó úthálózat részei. A magánútra vonatkozó módosítás azt emeli ki, hogy az Állam, illetve az önkormányzatok tulajdonában levő út nem feltétlenül közút. Lehet magánút - ezen belül akár a közforgalom elől elzárt magánút - is. Az állam vagy az önkormányzat tulajdonában levő olyan magánút, amely nincs elzárva a közforgalom elől, továbbra sem közterület, hanem magánterület. Tehát az ilyen magánút abban különbözik a közúttól, hogy elzárható a közforgalom elől, - azaz a „közönségnek” nincs alanyi joga ennek a magánterületnek a használatára.

A közparkokban lévő létesítmények gépjárművel történő megközelítésének biztosítása olyan utakon történik, amelyek bár közterületen vannak (a közparkban), de nem tekinthetők gyalogútnak és kerékpárútnak sem, ugyanakkor ezek között történő átminősítésére sincs szükség, mert ezzel a közparkok területén az aktív zöldfelület (de facto) csökkenésén túl, adminisztratív módon is (de jure) csökkenne. Noha ezen utak kizárólag a közparkokban elhelyezhető létesítmények megközelítését (esetleg parkolási igényük kielégítését) szolgálják. E létesítmények megszüntetése esetén a terület visszaadandó az aktív zöldfelületi funkció számára.

Az előírás a közutak ingatlan-nyilvántartására vonatkozó minimálisan követelményeket határozza meg. Az (3) bekezdésben a szöveg azt emeli ki, hogy amelyik magánút nincs elzárva - a külön jogszabályban meghatározott módon - a közforgalom elől, az a közforgalom rendelkezésére áll, és osztja az úthálózatához tartozó közutak jogi sorsát. A jelzett külön jogszabályt a későbbiekben szükséges elkészíteni.

További módosítást indokol, hogy a 2006. évi állami költségvetésben megszűnt az Útfenntartási és Fejlesztési Céllelőirányzat helyette az országos közúthálózat üzemeltetésére, fenntartására és fejlesztésére fordítható pénzügyi forrásokról és azok kezelő szervezetéről intézkedni kell.

BH2005. 310. *Ittas járművezetés vétsége - gépi meghajtású jármű vezetésével - csak közúton követhető el. E vétségben való büntetőjogi felelősség megállapításának ezért előfeltétele annak tényként való megállapítása, hogy szeszes italtól befolyásolt állapotban a gépi meghajtású jármű vezetése közúton történt [1978. évi IV. törvény 188. § (1) bek.; KRESZ 1. sz. függelék 1/a. pont; 1988. évi I. tv. 32. § (1) bek.].*

EBH2005. 1374. *Az olyan megállapodások, amelyek az utazási szükségletektől függetlenül a kedvezményes bérletvásárlásokhoz kapcsolódó fogyasztói árkiegészítés növelése útján biztosítanak bevételt a szolgáltatónak, ellentétesek a fogyasztói árkiegészítés rendeltetésével (1991. évi LXXVIII. törvény 12. §; 1988. évi I. törvény 32. §, 33. §, 34. §; 1990. évi XCI. törvény 1. §).*

EBH2002. 821. II. *A közös használatú út, saját használatú út és a magánút jelentése [1992. évi II. tv. 16. §, 1988. évi I. tv. 32. §, 34/1962. (IX. 16.) Korm. rendelet 4. §].*

33. § (1) A közút kezelői:

- a) a koncessziós szerződés alapján működtetett országos közút tekintetében a koncessziós társaság;
- b) az a) pontban nem említett országos közút vonatkozásában a miniszter döntése alapján
  - ba) a fenntartásra, a fejlesztésre és a fejlesztéssel összefüggő üzemeltetésre alapított társaság, költségvetési szerv, illetve olyan gazdálkodó szervezet, amelyben az állam többségi részesedéssel, szavazati joggal rendelkezik vagy
  - bb) a külön jogszabály szerinti versenyeztetési eljárásban kiválasztott szervezet;
- c) a helyi közutak tekintetében a helyi önkormányzat; a koncessziós szerződés alapján működtetett helyi közutak és műtárgyaik tekintetében a koncessziós társaság, illetőleg a 9/B. § (2) bekezdése szerint szerződés alapján azzal megbízott gazdálkodó szervezet;
- d) a magánutak tekintetében annak a területnek a tulajdonosa, amelyen a magánút van; állami tulajdonban levő ingatlanon fekvő magánút esetében tulajdonosnak az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett kezelő (használó) tekintendő.

(2) A közút kezelője, az út használatáért díjszedésre, illetve a díjfizetés ellenőrzésére jogosult szerv vagy szervezet és a 21. § (4) bekezdése szerint kijelölt hatóság a gépjárműről és annak hatósági jelzéséről felvételt készíthet annak érdekében, hogy a 21. § (5) bekezdése szerinti kormányrendeletben meghatározott szabályszegések elkövetését bizonyítani lehessen. A közút kezelője, az út használatáért díjszedésre, illetve a díjfizetés ellenőrzésére jogosult szerv vagy szervezet az általa készített felvételt haladéktalanul átadja a 21. § (4) bekezdése szerint kijelölt hatóságnak. A közút kezelője, az út használatáért díjszedésre jogosult szervezet a díjfizetés ellenőrzésének elősegítése érdekében, valamint a díjfizetés ellenőrzésére jogosult szerv a díjfizetés ellenőrzése érdekében a külön jogszabály alapján díjköteles utakon felvételt készíthet a gépjárműről és annak hatósági jelzéséről. A közút kezelője, valamint az út

használatáért díjszedésre jogosult szervezet az általa készített felvételt haladéktalanul átadja a díjfizetés ellenőrzésére jogosult szervnek.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott szervek a felvételek készítéséhez és továbbításához közreműködőt vehetnek igénybe.

(4) A (2) bekezdés szerinti, a 21. § (5) bekezdése szerinti kormányrendeletben meghatározott szabályszegések elkövetését bizonyító felvételt kizárólag a külön jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő eszközzel lehet készíteni.

(5) Az országos közutak kezelőinek tevékenységét a miniszter által alapított költségvetési szerv hangolja össze, az útkezelői szolgáltatást finanszírozza és - az üzemeltetésre vonatkozó szerződésben meghatározott - szolgáltatási színvonal biztosítását ellenőrzi.

BH2010. 272. *A helyi önkormányzat kezelésében lévő közút kezelésével kapcsolatban felmerült kártérítési felelősség [1959. évi IV. törvény 339. § (1) bekezdés, 1988. évi I. törvény 33. § (1) bekezdés c) pont, 34. § (2) bekezdés és 35. §].*

BH2010. 102. *A közút síkossága miatt bekövetkezett baleset folytán felmerült ellátások és járulékai megtérítésére a közút kezelője köteles [1997. évi LXXXIII. törvény 68. §, 1959. évi IV. törvény 339. §, 1990. évi LXV. törvény 8. § (1), (4) bekezdései, 1988. évi I. törvény 33. § (1) bekezdés, 34. § (1) és (4) bekezdés].*

EBH2005. 1374. *Az olyan megállapodások, amelyek az utazási szükségletektől függetlenül a kedvezményes bérletvásárlásokhoz kapcsolódó fogyasztói árkiegészítés növelése útján biztosítanak bevételt a szolgáltatónak, ellentételek a fogyasztói árkiegészítés rendeltetésével (1991. évi LXXVIII. törvény 12. §; 1988. évi I. törvény 32. §, 33. §, 34. §; 1990. évi XCI. törvény 1. §).*

33/A. § (1) A külön jogszabály szerinti országos közutak meghatározott időtartamban történő használatáért díjat (használati díj), ennek elmulasztása esetén pótdíjat kell fizetni.

(2) Az országos közutak Kormány által rendeletben meghatározott egyes szakaszainak használatáért a megtett távolsággal arányos díjat (útdíj), ennek elmulasztása esetén pótdíjat kell fizetni. Az útdíj fizetésre kötelezettek körét a Kormány rendeletben állapítja meg.

(3)

(4) A használati díjból származó bevételt a közlekedési hálózat egésze fejlesztésének lehetővé tételére, a közlekedési szektor javára és a teljes közlekedési rendszer javítására kell felhasználni.

(5) Az útdíj a díjfizetéssel érintett autópályák, autóutak és országos közutak építésére, fenntartására, üzemeltetésére, felújítására és fejlesztésére fordítható és az e célokat szolgáló költségvetési előirányzat bevételeit képezi.

A módosítás a hazai közúti áruszállításban tevékenységet végző - elsősorban - kisvállalkozások teherviselő képességének szem előtt tartásával úgy határozza meg a használatarányos díjfizetési rendszer alá tartozó alanyi kört, hogy az annak hatálya alá tartozó gépjármű megengedett legnagyobb össztömegének el kell érnie legalább a 7,5 tonnát. Tehát a 7,5 tonna megengedett legnagyobb össztömegű gépjárműveknek lesz kötelező 2009. január 1-jétől a használatarányos díjfizetés, míg a 3,5 tonna és 7,5 tonna közötti gépjárművek továbbra is az időarányos díjfizetési rendszer keretében használati díjat lesznek kötelesek fizetni.

A pótdíj beszedésre vonatkozó csekély módosítást jelent, hogy ha a helyszíni megállítós ellenőrzés során az útdíjat nem fizető az ellenőrzésről készült jegyzőkönyvet aláírja és átveszi, akkor nem kell fizetési felszólítást postára adni, hiszen az autós így megfelelően értesül arról, hogy megfelelő határidőn belüli pótdíjfizetési kötelezettsége áll fenn, amelynek nem teljesítése további hátrányos jogkövetkezményt von maga után. A hatályos szabályzathoz képest tehát a változás annyiban összegezhető, hogy nem a pótdíj helyszíni meg nem fizetésének ténye, hanem a pótdíj meg nem fizetése esetén az ellenőrzési jegyzőkönyv aláírása és átvétele bír jelentőséggel.

33/B. § (1) A díjfizetéssel érintett országos közutakat - ideértve erre irányuló szerződés esetén a 33. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kezelő által működtetett országos közutat is - vagy azok egyes szakaszait, a használati díj, valamint megfizetésének elmaradása esetén a pótdíj mértékét, a fizetés módját és feltételeit, valamint a beszedett díj és pótdíj kedvezményezettjét - a Kormány által jóváhagyott elvek alapján - a miniszter az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben, rendeletben állapítja meg.

(2) Használati díj és útdíj egyidejűleg nem vehető ki egy járműkategóriára egyazon útszakasz használatáért.

(3) A használati díj és az útdíj nem tartalmazhat sem közvetett, sem közvetlen megkülönböztetést, így különösen tilos a diszkrimináció a gépjárművek nemzetisége vagy a gépjárművek tulajdonosának (üzemben tartójának) nemzetisége, illetve letelepedési országa, valamint a járművek nyilvántartásba vételi helye, illetve a közlekedési tevékenység kiindulási pontja vagy rendeltetési helye alapján.

(4) A használati díj és az útdíj beszedésére jogosult szervezetek a díjfizetés elmulasztása esetén a külön jogszabály szerinti pótdíj behajtása céljából, valamint a (8) bekezdésben meghatározott szerv a díjfizetés ellenőrzése és a külön

jogszabály szerint hatáskörébe tartozó eljárás megindítása céljából a követelés elévülésének vagy az (5) bekezdés szerinti jogvesztő határidő eredménytelen elteltének időpontjáig kezelhetik a használati díjjal, illetve az annak meg nem fizetése esetén fizetendő pótdíjjal összefüggő, külön jogszabályban meghatározott jármű-azonosító adatokat és a természetes személy üzemen tartó személyes adatait.

(5) Amennyiben a használati díjat vagy az útdíjat nem fizették meg, a díj beszedésére jogosult szervezetek, illetve a díjfizetés ellenőrzésére jogosult szerv vagy az általuk - az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter egyetértésével a miniszter által jóváhagyott megállapodás alapján - megbízott gazdálkodó szervezetek a jogosulatlan úthasználat időpontjától számított 60 napos jogvesztő határidőn belül kötelesek postára adni a külön jogszabály szerinti pótdíjfizetési felszólítást. Ha a használati díjat vagy az útdíjat és pótdíjat meg nem fizető üzemen tartó (gépjárművezető) a helyszíni ellenőrzés alkalmával az ellenőrzésről kiállított jegyzőkönyvet aláírja és átveszi, akkor nem kell pótdíj fizetési felszólítást részére kézbesíteni. A pótdíjfizetési kötelezettség egy év alatt évül el. A pótdíj után késedelmi kamat nem követelhető.

(6) Az útdíj szedésére jogosult - külön jogszabály szerinti versenyeztetési eljárásban kiválasztott - szervezetet a miniszter jogszabályban jelöli ki.

(7) A használati díj szedésére a 33. § (1) bekezdés a)-b) pontjában megjelölt közút kezelője vagy az általa megbízott szervezet jogosult.

(8) A 33. § (1) bekezdés a)-b) pontjai szerinti, külön jogszabály szerint díjköteles utak díjfizetés ellenében történő használatának ellenőrzésére a közlekedési hatóság jogosult.

Továbbra is fontos díjpolitikai elv, hogy az úthasználati díjjal érintett utak körét, illetve az úthasználati díjak és pótdíjak mértékét a közlekedésért felelős miniszter a Kormány által jóváhagyott elvek alapján szabályozhatja. Az 1999/62/EK Irányelv (ún. Eurovignette irányelv) értelmében a kétszeres díjfizetés és a hátrányos megkülönböztetés tilalma kerül kimondásra.

34. § (1) A közút kezelője - az országos és a helyi közutak kezeléséről szóló jogszabályok szerint eljárva - köteles gondoskodni arról, hogy a közút a biztonságos közlekedésre alkalmas, közvetlen környezete esztétikus és kulturált legyen.

(2) A közút forgalmi rendjét - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a közút kezelője alakítja ki. A forgalmi rendet - a forgalmi körülmények vagy a baleseti helyzet jelentősebb változása esetén, de legalább öt évenként - a közút kezelőjének felül kell vizsgálnia, és ha szükséges, módosítania kell. A közlekedési hatóság - a közlekedés biztonságát sértő vagy veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében - kezdeményezheti a forgalomszabályozás módosítását, vagy a közút kezelőjét a forgalmi rend felülvizsgálatára kötelezheti.

(3) A közutat, annak műszaki, minőségi, forgalmi, baleseti adatait, valamint a forgalmi rendjét meghatározó jelzéseket, továbbá a közút üzemeltetésére, fenntartására és fejlesztésére fordított költségeket a kezelőnek nyilván kell tartania.

(4) A közút megrongálódását a közút kezelője - az országos és a helyi közutak kezeléséről szóló jogszabályok szerint eljárva - köteles kijavítani, és a közút forgalmának biztonságát veszélyeztető helyzetet elhárítani. A kijavításig és a veszélyhelyzet elhárításáig köteles a forgalomban résztvevőket a veszélyre figyelmeztetni, szükség esetén sebesség- vagy súlykorlátozást elrendelni, illetőleg a közutat lezárni.

(5) A közút tisztántartásáról, a hó eltakarításáról, továbbá az út síkossága elleni védekezésről a közút kezelője gondoskodik.

(6) Közút mellett, kijelölt pihenőhelyen vagy várakozóhelyen kizárólag az utasforgalomból származó hulladék helyezhető el. Ha közút mellett, kijelölt pihenőhelyen vagy várakozóhelyen nem utasforgalomból származó hulladékot helyeztek el és az ilyen hulladék elhelyezője azonosítható, továbbá a hulladékgazdálkodási bírság kiszabásának lehet helye, a közút kezelője értesíti a bírság kiszabására jogosult, külön jogszabályban meghatározott hatóságot. A közútkezelő a hulladékkezeléssel és az eljárással kapcsolatos költségeit a hulladék elhelyezőjével szemben érvényesíti.

BH2010. 272. *A helyi önkormányzat kezelésében lévő közút kezelésével kapcsolatban felmerült kártérítési felelősség [1959. évi IV. törvény 339. § (1) bekezdés, 1988. évi I. törvény 33. § (1) bekezdés c) pont, 34. § (2) bekezdés és 35. §].*

BH2010. 102. *A közút síkossága miatt bekövetkezett baleset folytán felmerült ellátások és járulékaik megtérítésére a közút kezelője köteles [1997. évi LXXXIII. törvény 68. §, 1959. évi IV. törvény 339. §, 1990. évi LXV. törvény 8. § (1), (4) bekezdései, 1988. évi I. törvény 33. § (1) bekezdés, 34. § (1) és (4) bekezdés].*

BH2010. 7. *Az autópálya kezelője felelős azért, a kárért, amely abból adódott, hogy a vadvédelmi kerítés hibája miatt az őz az autópályára feljutva ott gépkocsival ütközött és abban kárt okozott (1988. évi I. törvény 34. §, 1959. évi IV. törvény 339. §).*

BH2006. 110. Megnyitott közút megfelelősége megállapításának szempontjai útszolgalom alapítása, fennállásának megállapítása és fenntartatása, illetve megszüntetése iránti igény elbírálása esetén [1959. évi IV. törvény 167. §, 177. §; 1988. évi I. tv. 34. §].

BH2006. 10. Az autópálya üzemeltetője kártérítési felelősséggel tartozik az ott bekövetkezett balesettel okozati összefüggésben felmerült károkért, ha nem biztosítja a működtetésével szükségszerűen együtt járó baleseti helyzetekben a megfelelő védelmet - Az autópálya üzemeltetése, kezelése nem fokozott veszéllyel járó tevékenység (1959. évi IV. törvény 339. §, 345. §; 1988. évi I. tv. 34. §, 35. §).

BH2000. 447. A közút kezelője a kezelői kötelezettségét harmadik személy igénybevételével is teljesítheti. Ilyen esetben a szükséges ellenőrzés gyakorlásakor felróhatóság hiánya folytán kártérítési felelősséggel nem tartozik [1959. évi IV. törvény 339. § (1) bekezdés, 559. § (1) bekezdés, 1988. évi I. törvény 34. § (1) bekezdés, 35. §].

BH2000. 399. A közút fenntartójának felelősségétől függetlenül a közutat beszennyező is köteles az ebből eredő károkért helytállni [1959. évi IV. törvény 339. § (1) bekezdés, 344. § (1) bekezdés, 1988. évi I. törvény 34. §, 35. §, 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet 5. § (1) bekezdés c) pont, 63. § (2) bekezdés].

BH2000. 104. A közút kezelője felróhatóság hiányában nem felelős az általa kezelt utakon bekövetkező balesetek károkövetkezmenyeiért, és ezek elhárítása céljából nem köteles felelősségbiztosítást kötni [1988. évi I. törvény 34. § (1) és (5) bekezdés, 35. §, 1959. évi IV. törvény 339. § (1) bekezdés, 559. § (1) bekezdés].

EBH2005. 1374. Az olyan megállapodások, amelyek az utazási szükségletektől függetlenül a kedvezményes bérletvásárlásokhoz kapcsolódó fogyasztói árkiegészítés növelése útján biztosítanak bevételt a szolgáltatónak, ellentétesek a fogyasztói árkiegészítés rendeltetésével (1991. évi LXXVIII. törvény 12. §; 1988. évi I. törvény 32. §, 33. §, 34. §; 1990. évi XCI. törvény 1. §).

EBH2005. 1207. Az autópálya üzemeltetője kártérítési felelősséggel tartozik az ott bekövetkezett balesettel okozati összefüggésben felmerült károkért, ha nem biztosítja a működtetésével szükségszerűen együtt járó baleseti helyzetekben a megfelelő védelmet. Az autópálya üzemeltetése, kezelése nem fokozott veszéllyel járó tevékenység (1959. évi IV. törvény 339. §, 345. §; 1988. évi I. tv. 34. §, 35. §).

EBH2000. 196. A közút kezelője felróhatóság hiányában nem felelős az általa kezelt utakon bekövetkező balesetek károkövetkezmenyeiért és ezek elhárítása céljából nem köteles felelősségbiztosítást kötni [1988. évi I. tv. 34. § (1) és (5) bek., 35. §, Ptk. 339. § (1) bek., 559. § (1) bek.].

35. § Az út kezelője a kezelői kötelezettségének megszegésével okozott kárt a polgári jog általános szabályai szerint köteles megtéríteni. A kártérítési követelést a kár keletkezését követően haladéktalanul kell a közút kezelőjéhez bejelenteni.

BH2010. 272. A helyi önkormányzat kezelésében lévő közút kezelésével kapcsolatban felmerült kártérítési felelősség [1959. évi IV. törvény 339. § (1) bekezdés, 1988. évi I. törvény 33. § (1) bekezdés c) pont, 34. § (2) bekezdés és 35. §].

BH2006. 10. Az autópálya üzemeltetője kártérítési felelősséggel tartozik az ott bekövetkezett balesettel okozati összefüggésben felmerült károkért, ha nem biztosítja a működtetésével szükségszerűen együtt járó baleseti helyzetekben a megfelelő védelmet - Az autópálya üzemeltetése, kezelése nem fokozott veszéllyel járó tevékenység (1959. évi IV. törvény 339. §, 345. §; 1988. évi I. tv. 34. §, 35. §).

BH2000. 447. A közút kezelője a kezelői kötelezettségét harmadik személy igénybevételével is teljesítheti. Ilyen esetben a szükséges ellenőrzés gyakorlásakor felróhatóság hiánya folytán kártérítési felelősséggel nem tartozik [1959. évi IV. törvény 339. § (1) bekezdés, 559. § (1) bekezdés, 1988. évi I. törvény 34. § (1) bekezdés, 35. §].

BH2000. 399. A közút fenntartójának felelősségétől függetlenül a közutat beszennyező is köteles az ebből eredő károkért helytállni [1959. évi IV. törvény 339. § (1) bekezdés, 344. § (1) bekezdés, 1988. évi I. törvény 34. §, 35. §, 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet 5. § (1) bekezdés c) pont, 63. § (2) bekezdés].

BH2000. 104. A közút kezelője felróhatóság hiányában nem felelős az általa kezelt utakon bekövetkező balesetek károkövetkezmenyeiért, és ezek elhárítása céljából nem köteles felelősségbiztosítást kötni [1988. évi I. törvény 34. § (1) és (5) bekezdés, 35. §, 1959. évi IV. törvény 339. § (1) bekezdés, 559. § (1) bekezdés].

EBH2005. 1207. Az autópálya üzemeltetője kártérítési felelősséggel tartozik az ott bekövetkezett balesettel okozati összefüggésben felmerült károkért, ha nem biztosítja a működtetésével szükségszerűen együtt járó baleseti helyzetekben a megfelelő védelmet. Az autópálya üzemeltetése, kezelése nem fokozott veszéllyel járó tevékenység (1959. évi IV. törvény 339. §, 345. §; 1988. évi I. tv. 34. §, 35. §).

EBH2002. 631. Autópályán vaddal való ütközés következtében ért kárért az autópálya kezelőjét csak vétkességi és nem objektív felelősség terheli. [Ptk. 339. § (1) bek., 1988. évi I. tv. 35. §]

EBH2000. 196. *A közút kezelője felróhatóság hiányában nem felelős az általa kezelt utakon bekövetkező balesetek kárvetkezményeiért és ezek elhárítása céljából nem köteles felelősségbiztosítást kötni [1988. évi I. tv. 34. § (1) és (5) bek., 35. §, Ptk. 339. § (1) bek., 559. § (1) bek.].*

A közút nem közlekedési célú igénybevétele és a közút melletti ingatlan használata

36. § (1) A közút felbontásához, annak területén, az alatt vagy felett építmény vagy más létesítmény (a továbbiakban együtt: építmény) elhelyezéséhez, a közút területének egyéb nem közlekedési célú elfoglalásához (a továbbiakban együtt: nem közlekedési célú igénybevétel) a közút kezelőjének a hozzájárulása szükséges. A hozzájárulásban a közút kezelője feltételeket írhat elő.

(2) Az igénybevételt kérő a hozzájárulás megtagadása miatt vagy a megállapított feltételekkel szemben a közlekedési hatósághoz fordulhat, amely az igénybevételt engedélyezheti, illetőleg a feltételeket módosíthatja.

(3) Ha a közút területének nem közlekedési célú igénybevétele valamely hatóság engedélyéhez kötött építmény elhelyezése céljára szükséges, a nem közlekedési célú igénybevételről is - a közút kezelőjének hozzájárulásával - az építési (létesítési) engedélyezési eljárásban kell határozni. Amennyiben az igénybevételt kérő a hozzájárulás megtagadását vagy a hozzájárulásban előírt feltételeket sérelmesnek tartja, a közút területének nem közlekedési célú igénybevételéről az engedélyező hatóság a közlekedési hatóság szakhatósági nyilatkozata alapján dönt.

(4) Ha a közút kezelője a közút területének nem közlekedési célú elfoglalásához történő hozzájárulás megadásáról vagy megtagadásáról a külön jogszabályban meghatározott határidőn belül nem nyilatkozik, a határidő elmulasztása esetén a hozzájárulást a kérelemben foglaltaknak megfelelően megadottnak kell tekinteni.

37. § (1) A közút területének nem közlekedési célú igénybevételéért - az úttesten kívül végzett közműépítési vagy fenntartási munka kivételével - igénybevételi díjat kell fizetni.

(2) Ha a közutat nem közlekedési célból a kezelő hozzájárulása nélkül, vagy a hozzájárulásban előírt feltételektől eltérően vették igénybe, a közlekedési hatóság - a közút kezelőjének kérelme alapján - az igénybe vevőt az eredeti állapot helyreállítására, a hozzájárulásban előírt feltételek betartására, illetve a közút állagának védelme és a forgalom biztonsága érdekében szükséges intézkedések megtételére kötelezheti, továbbá pótdíj fizetésére kötelezi.

(3) Ha a közút úttesten kívüli területét közmű építése vagy fenntartása céljából a kezelő hozzájárulása nélkül vagy a hozzájárulásban foglaltaktól eltérően vették igénybe, az (1) bekezdésben meghatározott díjat meg kell fizetni, és a (2) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

38. § Kezelői hozzájárulás nélkül a közút nem közlekedési célból abban az esetben vehető igénybe (a továbbiakban: rendkívüli igénybevétel), ha az közmű, közműalagút, vasútüzemi berendezés, távközlési vezeték vagy csővezeték halasztást nem tűrő kijavítása, árvíz- vagy belvízvédekezés, helyi vízkárelhárítás vagy elemi csapás miatt szükséges.

39. § (1) Útcsatlakozás létesítéséhez

a) a közút kezelőjének hozzájárulása szükséges, kivéve a b) pont szerinti esetet,

b) a meglévő közút vagyongazdálkodójának hozzájárulása szükséges, amennyiben a közúthoz új utat csatlakoztatnak.

(2) A kérelmező a hozzájárulás megtagadása miatt vagy a megállapított feltételekkel szemben a közlekedési hatósághoz fordulhat, amely az útcsatlakozást engedélyezheti, illetőleg a feltételeket módosíthatja.

(3) Ha az útcsatlakozást hozzájárulás nélkül vagy nem a hozzájárulásban foglaltak szerint létesítették és az a vonatkozó közlekedésbiztonsági követelményeknek nem felel meg, a közlekedési hatóság az útcsatlakozás tulajdonosát (kezelőjét) annak elbontására vagy átépítésére kötelezheti.

(4) A szilárd burkolatú közúthoz csatlakozó földút kezelőjének meg kell akadályoznia, hogy a földútról a járművek a szilárd burkolatú közútra földet, iszapot, követ vagy egyéb anyagot hordjanak fel.

(5) Ha a közút kezelője vagy a meglévő közút vagyongazdálkodója az (1) bekezdésben meghatározott útcsatlakozás létesítéséhez szükséges hozzájárulás megadásáról vagy megtagadásáról a külön jogszabályban meghatározott határidőn belül nem nyilatkozik, a hozzájárulást a kérelemben foglaltaknak megfelelően megadottnak kell tekinteni.

40. § A nem közlekedési célú igénybevétellel vagy az útcsatlakozás létesítésével összefüggésben okozott kárért az igénybevevő, illetőleg az útcsatlakozás létesítője felelős.

41. § (1) Az út területén, az alatt vagy felett elhelyezett építmény fenntartásáról az építmény, az útcsatlakozás fenntartásáról az útcsatlakozás tulajdonosa (kezelője) köteles gondoskodni.

(2) A közút kezelője a közlekedés biztonsága érdekében felszólíthatja az (1) bekezdésben megjelölt építmény, útcsatlakozás tulajdonosát (kezelőjét) annak felújítására, korszerűsítésére vagy megszüntetésére. A felszólítás eredménytelensége esetén az építmény engedélyezésére jogosult hatóság vagy a közlekedési hatóság - a közút

kezelőjének kérelmére - az építmény, útsatlakozás tulajdonosát (kezelőjét) a felújításra, korszerűsítésre, megszüntetésre kötelezheti.

42. § (1) Közút mellett nem szabad olyan tevékenységet végezni, amely a közlekedés biztonságát vagy a közút állagát veszélyezteti.

(2) A közút mellett levő terület használata jogszabályban meghatározott esetekben kártalanítás nélkül korlátozható.

(3) A közút műtárgyának minősülő burkolt árokba, csatornába vagy más vízelvezető létesítménybe a közút területén kívüli területekről származó vizeket bevezetni csak a közút kezelőjének hozzájárulásával szabad. A hozzájárulás nélküli vagy az abban foglaltaktól eltérő vízbevezetés esetén a 37. § (2) bekezdése szerint kell eljárni.

42/A. § (1) A közút kezelőjének hozzájárulása szükséges

a) külterületen a közút tengelyétől számított ötven méteren, autópálya, autópálya és főút esetén száz méteren belül építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, kő, kavics, agyag, homok és egyéb ásványi nyersanyag kitermeléséhez, valamint a közút területének határától számított tíz méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához, valamint

b) belterületen - a közút mellett - ipari, kereskedelmi, vendéglátó-ipari, továbbá egyéb szolgáltatási célú építmény építéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, valamint a helyi építési szabályzatban, vagy a szabályozási tervben szereplő közlekedési és közműterületen belül nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, továbbá a közút területének határától számított két méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához.

(2) Ha a közút kezelője a feltételek teljesítéséhez is köthető hozzájárulását megtagadja, vagy a hozzájárulás iránti kérelem előterjesztésétől számított 30 napon belül nem nyilatkozik, vagy a kérelmező az előírt feltételeket sérelmesnek tartja, a kérelmező a közlekedési hatósághoz fordulhat, amely a tevékenységet engedélyezheti és feltételekhez kötheti vagy a közút kezelője által előírt feltételeket módosíthatja.

(3) Az építmény engedélyezésére jogosult, illetőleg a közlekedési hatóság az eredeti állapot helyreállítására, vagy a közút állagának és a forgalom biztonságának védelme érdekében szükséges munkák elvégzésére kötelezheti azt, aki az (1) bekezdésben foglaltakat megszegi.

43. § (1) A közút kezelője a közút melletti ingatlanon, annak rendeltetészerű használatát lényegesen nem akadályozó módon közúti jelzést, mozgatható hővédművet, illetőleg - kártalanítás ellenében - azon, az alatt vagy felett műtárgyat helyezhet el, vagy tarthat fenn.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak szerint köteles tűrni a közúti jelzés elhelyezését az ingatlan nem minősülő építmény, továbbá a villany-, telefon- és egyéb oszlop tulajdonosa is.

(3) A közútnak hófűvás és környezeti károk elleni védelme, valamint a közút környezetének a közúti közlekedés károsító hatásától való megóvása érdekében a közút mellett a veszélyeztetett helyeken erdő, fasor vagy cserjesáv telepíthető. Az erre a célra telepített vagy alkalmas erdőt védelmi rendeltetésű erdőnek kell nyilvánítani. A telepítéshez meg kell szerezni a szükséges földterület tulajdon- vagy kezelői jogát.

(4) A közút, illetőleg az épülő közút melletti ingatlan a fenntartási, építési munkák elvégzése céljából kártalanítás ellenében - kisajátítás nélkül - meghatározott időre igénybe vehető.

A közúti közlekedés ellenőrzése

44. § (1) A közúti közlekedés ellenőrzésének ki kell terjednie

a) a közúti közlekedés rendjére,

b) a közúti forgalom szabályozására,

c) a közúti közlekedési szolgáltatások és a közúti járművek üzemeltetésének szabályszerűségére, illetve a jármű üzemeltetésére vonatkozó előírások megtartására, ideértve az adott tevékenységhez előírt okmányok, engedélyek, jelzések, felszerelések ellenőrzését is,

d) a járművek műszaki állapotára, közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi megfelelőségére,

e) a járművek összeépítésére és átalakítására vonatkozó előírások megtartására, valamint a külön jogszabályban meghatározott alkatrészek minősége tanúsításának meglétére,

f) a járműfenntartó tevékenység folytatása feltételeinek megtartására,

g) a közutak állapotára, tisztaságára, nem közlekedési célú igénybevitelére,

h) a közút kezelőjének hozzájárulásához vagy a közlekedési hatóság engedélyéhez kötött járművek közlekedésére.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott ellenőrzési feladatok végzésére az a) pont tekintetében a rendőrség; a b), d), e) és h) pontok tekintetében külön jogszabály alapján a rendőrség; a b) és e)-h) pontok tekintetében a közlekedési hatóság; a c) és d) pontok tekintetében a 20. § (11) bekezdésében meghatározott hatóság (a továbbiakban együtt:

ellenőrző hatóság) jogosult. Az *a)* és *h)* pontok tekintetében a külföldi járművek ellenőrzését a rendőrség, illetve a közlekedési hatóság végzi. Az ellenőrzést végző személy az ellenőrzési jogosultságát köteles igazolni.

(3) Az ellenőrző hatóság jelzésére a jármű vezetője a járművet köteles megállítani, személyazonosságát és járművezetési jogosultságát igazolni, a jármű és tartozékai, a rakomány, az okmányok ellenőrzésével kapcsolatos felhívásnak eleget tenni. Az ellenőrzés során az ellenőrző hatóság a járműhöz és tartozékaihoz, a rakományhoz tartozó okmányokat a helyszínen időlegesen elveheti, továbbá a jármű műszeres ellenőrző vizsgálatát vagy kötelező javítását rendeli el, amelynek a helyszínére történő közlekedésre a jármű vezetőjét utasíthatja. A kötelezően elrendelt javítás elvégzéséről az ellenőrző hatóságnak meg kell győződnie, az ezzel kapcsolatosan a hatóság részéről felmerült költségeket az eljáró hatóság megtéríteti a jármű üzemeltetőjével. A jármű vezetőjének vezetési és pihenőidejére vonatkozó - a 20. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott - előírások megsértése esetén az ellenőrző hatóság a pihenőidő letöltését rendeli el.

(4) Ha az ellenőrzés alá vont jármű a külön jogszabályban összefoglalva, tengelyterhelésre és méretre meghatározott előírásoknak nem tesz eleget, illetve műszaki állapota külön jogszabály szerint balesetveszélyes, az ellenőrző hatóság a jármű továbbközlekedését - ellenőrzési jegyzőkönyv kiállításával, a forgalmi engedély időleges, elismervény átadása melletti helyszíni elvételével és várakozóhely kijelölésével is - megtiltja. Az elismervényen fel kell tüntetni az elvett forgalmi engedély visszaadásának helyét is. A jármű a közúti forgalomban történő részvétellel - a továbbközlekedés tilalmára okot adó szabálytalanságok megszüntetéséig - a kijelölt várakozó helyet nem hagyhatja el. Ha a jármű, a hiányosságok megállapítását követően - az ellenőrzés helyét - nem a közúti forgalomban történő részvétellel hagyja el és a közúti forgalomba történő visszatérése egyértelműen kizárható, az ellenőrző hatóság eltekinthet a várakozó hely kijelölésétől.

(5) A forgalmi engedély időleges helyszíni elvételéről kiállított elismervény - a továbbközlekedés tilalmára okot adó szabálytalanságok megszüntetését követően - a forgalmi engedély átvételére és az átvétel helyére történő közlekedésre jogosít. A forgalmi engedély visszaadást megelőzően az ellenőrző hatóság újabb ellenőrzést végezhet.

(6) A közúti ellenőrzések során - ha a jármű üzemeltetője nincs jelen - az ellenőrző hatóság az üzemben tartóval szemben helyszínen alkalmazott intézkedéseiről a jármű vezetőjét is tájékoztatja.

A Kkt. 44. §-ában a közúti ellenőrzéssel összekapcsolható intézkedések körét és ennek tartalmát a közút állapotának védelme és a közúti biztonság fenntartása érdekében ki kell bővíteni.

Az összömeget, tengelyterhelést és megengedett méretet - erre jogosító engedély nélkül - meghaladó, illetve a biztonságos tovább közlekedésre alkalmatlan műszaki állapotú jármű továbbközlekedésének megakadályozását az ellenőrző hatóság részére - várakozóhely kijelölésének lehetősége mellett - lehetővé kell tenni.

Ha az ellenőrző hatóság a közúti ellenőrzéshez kapcsolódóan a jármű okmányait bevonja, megfelelően szabályozni kell az okmány elvételével és visszaadásával kapcsolatos eljárásokat.

A bevezetett intézkedési hatáskörök és az ellenőrzés lefolytatásával kapcsolatos részletszabályok pontosítása igazodik az EU tagállamok ellenőrző hatóságai által alkalmazott gyakorlathoz.

(7) A közlekedési hatóság a külön engedély alapján üzemeltetett, valamint a nem közúti közlekedési szolgáltatást végző járművek esetében az (1) bekezdés *c)*-*e)* pontjában megjelölt ellenőrzéseket a jármű telephelyén is végezheti, az *f)* pontban meghatározott járműfenntartó tevékenységet csak telephelyen ellenőrizheti.

A Kkt. 44. §-a (7) bekezdésének jelenlegi szövegezéséből az következik, hogy a saját számlás szállítási tevékenységet végző vállalkozások telephelyi ellenőrzéséhez a közlekedési hatóságnak nincs törvényi felhatalmazása. E hiányosságot szünteti meg a törvény a 44. § (7) bekezdésének kiegészítésével.

(8) A közlekedési hatóság önálló közúti ellenőrzési tevékenységet végezhet más közlekedési hatóság illetékességi területén is.

A gépjárművezetőkre vonatkozó szociális előírások ellenőrzése

44/A. § (1) A közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló, 1985. december 20-ai 3821/85/EGK tanácsi rendeletben (a továbbiakban: a tachográfokra vonatkozó közösségi rendelet) meghatározott illetékes hatóság a Magyar Köztársaság tekintetében a közlekedési hatóság.

(2) Az 561/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben, valamint a tachográfokra vonatkozó közösségi rendeletben:

a) a gépjármű vezetőjére és a gépjármű üzemben tartójára meghatározott kötelezettségek ellenőrzése,

b) a közúti és telephelyi ellenőrzést végzők képzésének, továbbképzésének, valamint az ellenőrzési és vizsgálati módszerek kialakítása,

c) a menetíró készülék (tachográf) beépítését, javítását és illesztését végző műhelyre vonatkozó követelmények ellenőrzése, valamint

d) az ellenőrzéshez szükséges tachográfkártyák (a gépjárművezetői kártya, az ellenőri kártya, a műhelykártya és az üzemtartó kártya) kiadása és az ahhoz kapcsolódó nyilvántartás kezelése

- a 20. § (11) bekezdésben és a 44. § (2) bekezdésben az ellenőrző hatóságok feladatkörét meghatározó előírások sérelme nélkül - a közlekedési hatóság feladata.

(3) A tachográf kártyák kibocsátásához tartozó nyilvántartás (a továbbiakban: tachográf kártya nyilvántartás) a tachográf kártyán rögzített - tachográfokra vonatkozó közösségi rendeletben meghatározott - adatokat tartalmazza.

(4) A tachográf kártya nyilvántartásból az Európai Közösség más tagállamának illetékes hatóságai, valamint a külön jogszabály alapján ellenőrzési feladatkörrel rendelkező magyar hatóságok a (2) bekezdésben meghatározott közösségi jogszabályok szerinti ellenőrzési feladataik teljesítéséhez igényelhetnek adatot.

(5) A közlekedési hatóság a tachográf kártya érvényességi idejének lejártát követő öt naptári évig kezeli a tachográf kártya nyilvántartásban szereplő adatokat.

(6) A (2) bekezdésben meghatározott közösségi jogi aktusok rendelkezései végrehajtásának ellenőrzése során a közúti szállítást végző egyes járművek személyzetének vezetési és pihenőidejének ellenőrzéséről szóló külön jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni.

(7) A tachográfokra vonatkozó közösségi rendelet hazai végrehajtásának részletes szabályait a miniszter, a tachográf kártyák kiadásával, és azok ellenőrzésével kapcsolatos díjakat a miniszter - az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben - rendeletben állapítja meg.

A gépjárművezetők vezetési- és pihenőidejéről szóló 3820/85/EGK rendeletben meghatározott szabályok betartásának ellenőrzésére szolgáló ellenőrző eszköz, a menetíró készülék tekintetében jelentős változást vezetett be a Tanács 3821/85/EGK rendeletét módosító, a Tanács 2135/98/EK, valamint a Tanács 1360/2002/EK rendelete. E közösségi jogszabályok nemzeti végrehajtása szükségessé teszi, hogy a digitális tachográf kártyák kibocsátásáért és nyilvántartásáért felelős intézmény kerüljön kijelölésre, amely felelős egyben az ellenőrző hatóságok szakmai tevékenységének koordinálásáért is, valamint elvégzi a nemzetközi szintű ellenőrzési, adatszolgáltatási feladatokat is. A közlekedési ágazatban tevékenységet végző vállalkozások, valamint a gépjárművezetők és járművek alkalmassági feltételeiért felelős közlekedési hatóság kijelölése indokolt e feladatra.

Ez összhangban áll a szakmai tartalmában közel azonos szabályozást tartalmazó - a nemzetközi közúti fuvarozást végző járművek személyzetének munkájáról szóló - Európai Megállapodás (AETR) kihirdetéséről szóló 2001. évi IX. törvény, valamint annak végrehajtásáról rendelkező, a nemzetközi közúti fuvarozást végző egyes járművek személyzetének vezetési és pihenőidejének ellenőrzéséről szóló 54/2001. (IV. 10.) Korm. rendeletben meghatározott feladat felosztással is.

Tekintettel arra, hogy a menetíró készülékek új generációját jelentő ún. digitális tachográfok bevezetéséhez tartozóan tagállami szintű szabályozásban kell meghatározni a nemzeti végrehajtás részletes szabályait, ezért a szabályozás kiadására a szakterületért felelős közlekedési miniszter felhatalmazása indokolt. Az ismertetett körülmények miatt a Kkt.-t új 44/A. §-sal kell kiegészíteni és módosítani kell a Kkt. 48. §-ának (3) bekezdés b) pontjának 19. alpontja rendelkezését.

(8) A (2) bekezdésben meghatározott ellenőrzések tagállami végrehajtásához kapcsolódóan a közlekedési hatóság feladata:

a) a 44. § (1) bekezdésének c), d), e) és h) pontjában, továbbá az e § (2) bekezdésében meghatározott közúti és telephelyi ellenőrzési feladatok ellenőrző hatóságok közötti folyamatos koordinációja,

b) a más tagállam közúti ellenőrző hatóságaival való adat-, tapasztalat- és információcseré, továbbá koordináció az összehangolt közúti ellenőrzések biztosítására, valamint

c) az ellenőrző hatóságok által végzett közúti és telephelyi ellenőrzések statisztikai adatainak gyűjtése, összesítése, valamint ennek alapján adatszolgáltatás az Európai Bizottság részére.

Az Európai Parlament és a Tanács 561/2006/EK rendeletével (2006. március 15.) hatályon kívül helyezte a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról szóló, 1985. december 20-ai 3820/85/EGK tanácsi rendeletet. A Kkt. 44/A. §-ának (2) bekezdésében szövegszerűen hivatkozott közösségi szabályozás 2007. április 11-ével történő megváltozása szükségessé teszi a Kkt. jelenleg hatályos szövegének változtatását.

(9) A (7) bekezdésben meghatározott tachográfkártya kiadására irányuló kérelem kizárólag személyesen terjeszthető elő a közlekedési hatóságnál.

45. § (1) Az országos és a helyi közút kezelője útellenőri szolgálatot működtet. Az útellenőri szolgálat működésének feltételeit a miniszter által megállapított keretek között a közút kezelője határozza meg.

(2) Az útellenőr feladata

a) a közút állapotának, tisztaságának, nem közlekedési célú igénybevételének a figyelemmel kísérése,

b) a közúti jelzések láthatóságának, épségének és működésének ellenőrzése,

- c) a közút mellett végzett - a közút forgalmát érintő - tevékenységek ellenőrzése,
  - d) a közúttal és a forgalommal kapcsolatos információk szerzése és továbbítása,
  - e) a közúti forgalom biztonsága érdekében az általa elvégezhető halaszthatatlan intézkedések megtétele, egyébként az intézkedés szükségességéről a kezelő haladéktalan értesítése.
- (3) Feladatainak ellátása során az útellenőr intézkedik, figyelmeztet, a szabálytalan magatartás megszüntetésére felhív, illetőleg büntető, szabálysértési feljelentést tesz, vagy közlekedési hatósági eljárást kezdeményez.
- (4) Az útellenőrt fokozott büntetőjogi védelem illeti meg.
- (5) A külön jogszabály szerinti díjköteles utak díjfizetés ellenében történő használatának ellenőrzésére jogosult szerv, illetve az általa megbízott gazdálkodó szervezet
- a) a 33/A. § szerinti használati díj és útdíj megfizetésének ellenőrzése és a pótdíj behajtása, valamint
  - b) az e törvényben meghatározott feladataik ellátása céljából
- olyan elektronikus ellenőrzési rendszer működtetésére is jogosultak, amely az érvényes úthasználati jogosultsággal nem rendelkező gépjármű rendszámát, áthaladásának helyét és időpontját az adatellenőrzést követően rögzíti.

Vegyes és záró rendelkezések

46. §

BH2005. 164. *A Magyar Honvédségnél szolgálatot teljesítő, a közlekedési hatóság által névjegyzékbe vett, - gépjárművek műszaki vizsgáztatását és járművizsgálatot végző - vizsgabiztos tevékenységének végzése során hatósági feladatot lát el, ezért hivatalos személynek minősül [1978. évi IV. törvény 137. § (1) k) pont; 1988. évi I. tv. 8. § (1), 8. § (1) g) pont, 24. § (1), 46. § (1); 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet].*

46/A. § A közlekedési hatóság jogosult:

- a) a közúti közlekedési szakemberek és a közúti járművezetők vizsgáztatásával összefüggésben a vizsgázó,
- b) a járművezetők utánpótlásával, szakirányú továbbképzésével és pályaalakmassági vizsgálatával összefüggésben a járművezető,
- c) a közúti áru- és személyszállítás végzésével összefüggésben a vállalkozás ügyvezetését, szakmai irányítását ellátó személy és közreműködő járművezető,
- d) a közlekedési hatóság tevékenységével összefüggésben - jogszabály alapján vezetett - névjegyzékbe felvett közúti közlekedési szakember személyes és egészségi állapotra, kóros szenvedélyre vonatkozó különleges adatait kezelni, továbbá a vizsgaeredményeket, alkalmassági minősítéseket, képesítéseket - ezek hitelességének utólagos igazolása céljából - nyilvántartani.

46/B. § (1) A közúti közlekedési igazgatási eljárás során a hatóság által - külön jogszabályban meghatározottak szerint - kiadott érvényesítő címkéért és azok pótlásáért igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével kiadott rendeletben szabályozza az (1) bekezdésben meghatározott díj fizetésére kötelezettek körét, a fizetési kötelezettség mértékét, beszédésének módját, a kedvezmények, mentességek körét.

46/C. § (1) A külön jogszabályban meghatározott ellenőrző hatóság jogosult a veszélyes árut szállító jármű ellenőrzéséről felvett ellenőrzési jegyzékben megjelölt, a gépjárművezetőre vonatkozó természetes személyazonosító adatok, lakcím, a vezetői engedélyben található egészségi és pályaalakmassági adatok, személyazonosító igazolvány/útlevél száma, ADR oktatási bizonyítvány száma, a kísérő nevére és állampolgárságára, a feladó nevére és címére, továbbá a címzett nevére vonatkozó személyes adatok kezelésére és nyilvántartására. Az adatokat öt évig kell megőrizni.

(2)

(3) A közlekedési hatóság az e törvény 44. § (3) és 45. § (1)-(3) bekezdése alapján hivatalból indított eljárása során - annak tárgyával összefüggésben - az ügyfelet személyes adatszolgáltatásra és/vagy nyilatkozattételre kötelezheti.

(4) A közlekedési hatóság jogosult a közúti és telephelyi ellenőrzési eljárása során a vizsgálat alá vont menet- és fuvarokmányokon, az üzemben tartó által végzett ellenőrzések nyilvántartásában, továbbá a tachográfkészülékben, az adatrögzítő lapon és a tachográfkártyán tárolt (rögzített) személyes és egyéb adatok kezelésére. A közlekedési hatóság a személyes adatok kezelésére az ellenőrzés alapján indult eljárás lezárását követő öt évig jogosult.

Nagyon sok, engedély nélküli útügyi hatósági ügyben (engedély nélküli útépités, közút nem közlekedési célú igénybevétele, tengelyterhelés-ellenőrzés stb.) a közlekedési hatóságnak utólagos államigazgatási döntést kell hozni, (pl. fennmaradási engedély), amelyhez az érintett ügyfél adatai (név, lakcím, ingatlan nyilvántartási adatok stb.) nélkülözhetetlenek. Erre alapozottan szükséges, hogy a közlekedési hatóság - eljárásai során - az

eljárás tárgyával összefüggésben az ügyfelet személyes adatszolgáltatásra és nyilatkozattételre kötelezhesse (a Ket. 51. §-ának (3) bekezdéséhez kapcsolódó rendelkezés).

A közlekedési hatóság által végzett közúti- és telephelyi ellenőrzési eljárások során olyan okmányok és Községi rendeletben előírt adatrögzítő eszközök adattartalmát kell vizsgálni, amelyek a gépjárművezető, illetőleg a jármű üzemben tartója személyes adatát is tartalmazza. A eredményes ellenőrzési eljárás lefolytatása érdekében a személyes adatok időleges kezelése is szükséges, amelyre vonatkozó felhatalmazás biztosítása indokolt (a Ket. 27. §-ának (6) bekezdéséhez kapcsolódó rendelkezés).

46/D. § (1) A jogszerű vizsgáztatás, vizsgálat és ellenőrzés, illetve a visszaélések kiszűrése és a megfelelő felelősségre vonás kezdeményezése érdekében a közlekedési hatóság jogosult

a) a közúti járművezetők vizsgáztatása,

b) a járművek műszaki vizsgálata,

c) a közúti járművek telephelyi ellenőrzése és

d) a járművezető-képzés feltételeinek ellenőrzése során a vizsgáztatásról, vizsgálatról és ellenőrzésről - adatrögzítés nélkül - elektronikus berendezéssel közvetlen kép- és hangmegfigyelést végezni.

(2) A közlekedési hatóságnak lehetővé kell tenni, hogy - a vizsgázó erre irányuló kérése esetén - az (1) bekezdés a) pontja szerinti vizsga letétele az (1) bekezdésben meghatározott megfigyelés nélkül is megtörténhessen.

(3) Az (1) bekezdés szerinti közvetlen megfigyelésről a közlekedési hatóság köteles mindenki számára jól látható helyen, jól olvashatóan, a területen megjelenni kívánó személyek tájékozódását elősegítő módon figyelemfelhívó jelzést, ismertetést elhelyezni

a) az adott területen elektronikus megfigyelőrendszer alkalmazásáról (térfigyelés),

b) az elektronikus biztonságtechnikai rendszer által folytatott közvetlen megfigyelési rendszert alkalmazó üzemeltetőről, továbbá a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvénynek az érintettek jogaira és érvényesítésük rendjére vonatkozó rendelkezéseiről.

46/E. § A közlekedési hatóság vezetője a feladat- és hatáskörében minősítésre jogosult.

A közlekedési hatóság egyes eljárásai során a személy- és vagyonvédelem biztosítása, az egyes munkafolyamatok, vizsgáztatások és egyéb eljárási cselekmények ellenőrzése és dokumentálása, az esetleges korrupció megelőzése, illetve a munkafegyelem biztosítása érdekében szükséges, hogy a hatóság a vizsgáztatásról, vizsgálatról és ellenőrzésről - adatrögzítés nélkül - elektronikus berendezéssel közvetlen kép- és hangmegfigyelést végezhesen. A közlekedési hatóságnak ugyanakkor lehetővé kell tennie, hogy - a vizsgázó erre irányuló kérése esetén - a vizsga letétele e megfigyelés nélkül is megtörténhessen.

A közlekedési hatóság feladat- és hatáskörének teljesítése során államtitkot, illetve szolgálati titkot képező adattal vagy adatokkal is kapcsolatba kerül, illetve kerülhet. Ennek alapján a közlekedési hatóság vezetője részére indokoltá válik az államtitok, illetve szolgálati titok minősítésének biztosítása a légi közlekedési hatóság vezetője részére biztosított jogkörhöz hasonlóan.

46/F. §

47. § A törvény alkalmazásában:

1. importáló: a külkereskedelmi tevékenységet folytató vállalatok belföldi szerződéseiről szóló jogszabály szerinti külkereskedelmi társasági szerződés esetén a belföldi vállalat, bizományi szerződés esetén a megbízó, szállítási szerződés esetén a megrendelő, saját számlára történő import esetén a külkereskedelmi vállalat, önálló külkereskedelmi joggal felruházott gazdálkodó szervezet által behozott jármű esetén a gazdálkodó szervezet;

2. közúti jármű: közúti szállító vagy vontatóeszköz (ideértve az önjáró és vontatott munkagépet is); az egyes járműfajták meghatározására a közúti közlekedés szabályairól szóló jogszabályban (KRESZ) foglaltak az irányadók;

3. közösségi közlekedés: menetrend alapján közlekedő gépjárművekkel végzett közforgalmú személyszállítás;

4. közúti személyszállítás: a közúti járművel végzett személyszállítás, valamint a személyszállító gépjármű gépjárművezetővel együtt történő rendelkezésre bocsátása;

5. közúti áru fuvarozás: a közúti járművel végzett áru fuvarozás, valamint az áruszállító gépjármű gépjárművezetővel együtt történő rendelkezésre bocsátása;

6. vevőszolgálati javítóhálózat: a járművek garanciális javítását és alkatrészellátását végző szervezetek rendszere;

7. út: a járművek és a gyalogosok közlekedésére, vagy csak a járművek, illetve csak a gyalogosok közlekedésére szolgáló, e célra létesített vagy kijelölt közterület, vagy magánterület (közút, magánút); magánútnak kell tekinteni az állam vagy az önkormányzat tulajdonában álló területen lévő, közforgalom elől elzárt utat is;

8. közforgalom elől elzárt magánút: a sorompóval, kapuval vagy más fizikai eszközzel lezárt, vagy „Mindkét irányból behajtani tilos” jelzőtáblával és a „magánút” feliratot tartalmazó kiegészítő táblával jelzett út, amely az ingatlan-nyilvántartásban magánútként van bejegyezve;

9. az út műtárgya: a híd, a pontonhíd, a hajóhíd, a felüljáró, az átereszt, az alagút, az aluljáró, a támfal, a bélésfal, az út víztelenítését szolgáló burkolt árok, csatorna vagy más vízvezető létesítmény; a két méternél nagyobb nyílású áthidaló műtárgy: híd, a két méternél kisebb nyílású áthidaló műtárgy: átereszt;

10. az út tartozéka: a várakozóhely, pihenőhely, a vezetőoszlop, a korlát, az útfenntartási és közlekedésbiztonsági célokat szolgáló műszaki és egyéb létesítmény, berendezés (így különösen jelzőtábla, jelzőlámpa, segélykérő telefon, parkolójegy-kiadó automata, sorompó), a zajárnyékoló fal és töltés, hóvédő erdősáv, fasor vagy cserjesáv (védelmi rendeltetésű erdő), valamint a közút határától számított két méter távolságon belül ültetett fa, az összefüggő üzemi gyümölcsöshöz tartozó fák kivételével, az út üzemeltetéséhez szükséges elektronikus hírközlő eszközök és hálózatok;

11. közúthálózat: az országos közutak és a helyi közutak összefüggő rendszere;

12. az út határa: az útnak - a kiemelt szegélyt, az útpadkát, a rézsút, az út víztelenítését szolgáló árkot, csatornát, más vízvezető létesítményt is magában foglaló - külső széle;

13. az út területe: az út határai közötti terület és a hozzá tartozó földrészlet;

14. útcsatlakozás: útnak, járműforgalmat szolgáló létesítmény (pl. üzemanyagtöltő-állomás) területének, vagy a járművek közút melletti ingatlanról közútra való ráhajtását szolgáló területnek a közúthoz csatlakozása;

15. útépitési érdekeltségi hozzájárulás [31. § (2) bek.] szempontjából a közút használatában érdekeltek: a közút mentén ingatlantulajdonnal, földhasználati joggal, ipari, közlekedési, kereskedelmi vagy mezőgazdasági tevékenység céljára szolgáló telephellyel rendelkező magánszemélyek és jogi személyek;

16. kerékpárút: jelzőtáblával kerékpárútként megjelölt közút;

17. gyalogút: jelzőtáblával gyalogútként megjelölt, vagy olyan helyi közút, amely kizárólag a gyalogosok közlekedésére szolgál, és az úttelől tartós fizikai akadály (árok, korlát, kerítés, sövény stb.) vagy két méternél nagyobb távolság választja el;

18. belföldi üzemen tartó: az az üzemen tartó, akinek (amelynek) lakó-, szokásos tartózkodási, illetve székhelye a Magyar Köztársaság területén van;

19. iskolavezető: a közlekedési hatóság engedélyével végzett tanfolyami, szaktanfolyami képzést irányító személy;

20. szakoktató: a közúti járművezetők képzésében oktatóként részt vevő személy;

21. vizsgabiztos: a közúti járművezetők vizsgáztatását végző személy (járművezetői vizsgabiztos), valamint a közúti közlekedési szakemberek vizsgáztatását végző személy (szaktanfolyami vizsgabiztos);

22. közúti közlekedési szakember: szakoktató, iskolavezető, vizsgabiztos, továbbá

22.1. a közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemen tartásáról szóló külön jogszabályban meghatározott

22.1.1. személytaxi szolgáltatói képesítéshez kötött tevékenységet folytató járművezető,

22.1.2. személygépkocsi személyszállító szolgáltatói képesítéshez kötött tevékenységet folytató járművezető,

22.1.3. személytaxi vállalkozói képesítéshez kötött tevékenységet folytató szakmai vezető,

22.1.4. személygépkocsi személyszállító vállalkozói képesítéshez kötött tevékenységet folytató szakmai vezető,

22.2. az autóbusszal végzett belföldi és nemzetközi személyszállítás szakmai feltételeiről és engedélyezési eljárásáról szóló külön jogszabályban meghatározott, autóbuszos személyszállító vállalkozói képesítéshez kötött tevékenységet folytató szakmai vezető,

22.3. a belföldi és a nemzetközi közúti árufuvarozás szakmai feltételeiről és engedélyezési eljárásáról szóló külön jogszabályban meghatározott, árufuvarozó vállalkozói képesítéshez kötött tevékenységet folytató szakmai vezető,

22.4. a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló külön jogszabályban meghatározott, szakmai alap- és továbbképzési képesítéshez kötött tevékenységet folytató gépjárművezető,

22.5. a közúti közlekedési ágazatban használt önjáró emelő- és rakodógépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról szóló külön jogszabályban meghatározott, gépkezelői jogosítványhoz kötött tevékenységet folytató gépkezelő,

22.6. a meghatározott össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közlekedéséről szóló külön jogszabályban meghatározott, szakkísérői képesítéshez kötött tevékenységet folytató személy,

22.7. a gépjárműfenntartó tevékenység személyi és dologi feltételeiről szóló külön jogszabályban meghatározott, autógáz-biztonsági képesítéshez kötött tevékenységet folytató személy,

22.8. a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás (ADR) „A” és „B” Melléklete 2009. évi módosításaival és kiegészítéseivel egységes szerkezetbe foglalt szövegének kihirdetéséről szóló külön jogszabályban meghatározott

22.8.1. veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadói képesítéshez kötött tevékenységet folytató személy,

22.8.2. veszélyesáru-szállító gépjárművezető,

22.9. a mezőgazdasági vegyszerek és üzemanyagok mezőgazdasági vontatóval vagy lassú járművel vontatott pótkocsival történő közúti szállításáról szóló külön jogszabályban meghatározott, mezőgazdasági vegyszer, üzemanyag szállítására eredményes vizsgát tett járművezető,

22.10. a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás (ADR) „A” és „B” Mellékletének belföldi alkalmazásáról szóló külön jogszabályban meghatározott, undort keltő anyag szállítására eredményes vizsgát tett járművezető;

23. várakozási terület: a 8. pont szerinti utak közül a helyi közút és a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánút 11. pont szerinti tartozéka, valamint a helyi önkormányzat tulajdonában álló terek, parkok és egyéb közterületek járművel történő várakozásra kijelölt része;

24. várakozási terület kezelője: a helyi közút és a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánút tartozékaként a 33. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott szervezet, a közösségi közlekedéssel érintett közutak kivételével, illetve a helyi önkormányzat tulajdonában álló tereken, parkokban, egyéb közterületen kialakított várakozási terület tekintetében a tulajdonos helyi önkormányzat; a várakozási területen létesített parkolóóra, jegykiadó automata az Ötv. 9. § (5) bekezdése szerinti szolgáltató tulajdonában, illetve használatában állhat;

25. tanfolyam: a közúti járművezetők szervezett formában történő képzése; a tanfolyam a képzési engedélynek megfelelően elméleti (tantermi vagy zárt rendszerű elektronikus távoktatás), és gyakorlati képzési részekből állhat;

26. szaktanfolyam: a közúti közlekedési szakemberek szervezett formában történő képzése és továbbképzése; a szaktanfolyam a képzési engedélynek megfelelően elméleti (tantermi vagy zárt rendszerű elektronikus távoktatás), és gyakorlati képzési részekből állhat;

27. közúti biztonsági auditor: a közúthálózat részét képező utak, úttartozékok vagy az út műtárgyai engedélyezési és kiviteli terveinek, valamint a megvalósult utak, úttartozékok vagy az út műtárgyai forgalomba helyezés előtti és az üzemeltetés első évében végzett - a tervezőtől, az építetótől és a kivitelezőtől független - részletes, módszeres műszaki biztonsági ellenőrzést végző természetes személy;

28. zárt rendszerű elektronikus távoktatás (e-learning): elméleti képzési ismeretanyag oktatását digitális tananyag formájában informatikai hálózaton (Internet, intranet) keresztül zárt rendszerű távoktatási képzésmenedzsment rendszerrel megvalósító távoktatási forma, ahol az oktató, az oktatásszervező és a hallgató közös kommunikációs eszköze a számítógép és az informatikai hálózat, továbbá a zárt rendszerű távoktatási képzésmenedzsment rendszer; e törvény alkalmazásában a „zárt rendszerű elektronikus távoktatás” és az „e-learning” kifejezések azonos jelentéssel bírnak;

29. zárt rendszerű távoktatási képzésmenedzsment rendszer (Learning Management System, LMS): a hallgató képzését tervező, szervező és ellenőrző, a képzéshez szükséges digitális tananyagot valamint kiegészítő ismeretanyagot a képzési program szerint számára eljuttató (web böngészőben megjelenítő), minősített és tanúsított zárt informatikai rendszer, mely a képzésszervezésen túl adatbázisában manipulálhatatlanul rögzíti és értékeli a tanuló képzési programban rögzített előrehaladását, ellenőrző kérésekre adott válaszait, eredményeit, tevékenységét és végrehajtja - a tanuló teljesítményének értékelése alapján - a képzési program szerint lehetséges navigációs kéréseit.

A törvény bevezeti a tanfolyam, a szaktanfolyam, a zárt rendszerű elektronikus távoktatás és zárt rendszerű képzés menedzsment rendszer fogalmát, megteremtve ezzel a korszerű képzés lehetőségét. Ezzel lehetőség nyílik arra, hogy a tanuló szabadon döntsön a képzési módszer megválasztásában és akár távoktatás keretében sajátítsa el a közlekedési alapismereteket.

Ennek törvénybe iktatása az információs társadalom fejlődése által támasztott új követelmény.

A hatályos közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény szövegezése nem jeleníti meg az e-learning lehetőségét, azonban nem is zárja ki annak alkalmazását a járművezető-képző tanfolyamokon. A törvényi szabályozás ebben az esetben elsősorban a minőség biztosítását kívánja megvalósítani azáltal, hogy az elektronikus távoktatási formában megvalósuló elméleti képzést, illetőleg az ehhez szükséges informatikai háttérrel csak olyan szolgáltatással teszi lehetővé megvalósítani, amely - a jogszabály kötelező rendelkezése miatt - megfelel a meghatározott minőségi követelményeknek. A részletes szabályozás kialakításához kormányrendeleti és miniszteri rendeleti szabályozás is szükséges, azonban a törvény szintjén is indokolt megjeleníteni az e-learning fogalmát, az alkalmazásának lehetőségét és a követelmények fő jellemzőit.

48. § (1) Ez a törvény 1988. július 1. napján lép hatályba.

(2) A törvény végrehajtásáról a Kormány gondoskodik.

(3) Felhatalmazást kap

a) a Kormány, hogy

1. a szakirányú továbbképzés és az utánpótlás általános szabályait,

2. a kombinált fuvarozási tevékenység szabályait,

3. a közúti személyszállítási és árutovábbítási szerződések szabályait,
4. a közúti közlekedésbiztonság állami feladatainak teljesítéséhez szükséges pénzügyi forrásokat és azok felhasználásának módját,
5. a közúti közlekedési szolgáltatások és a közúti járművek üzemben tartásának általános szabályait,
6. a közúti járművek üzemanyag-felhasználása költségtérítésként elszámolható mértékének szabályait,
7. a közlekedési hatóság vagy hatóságok kijelölését,
8. a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának általános szabályait,
9. a közúti közlekedés szabályait,
10. a típusvizsgáló engedélyezésének részletes eljárási szabályait, a típusvizsgálóval kötendő hatósági szerződés tartalmát,
11. a közúti szállítványozási tevékenység szabályait,
12. a transzeurópai közúthálózatnak a Magyar Köztársaság területén lévő alagútjaira vonatkozó biztonsági minimumkövetelményeket,
13. a közúti szállítást végző egyes járművek személyzetének vezetési és pihenőidejének ellenőrzésére vonatkozó szabályokat,
14. a 7500 kg megengedett legnagyobb össztömeget meghaladó járművel történő közlekedés időszakos és területi korlátozására vonatkozó szabályokat,
15. a közúti árufuvarozásra, személyszállításra és egyes közúti közlekedési szabályokra vonatkozó rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegét, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatok általános szabályait,
16. a veszélyes áruk közúti szállításának ellenőrzésére vonatkozó egységes eljárás szabályait,
17. a közúti járművekkel kapcsolatos jóváhagyásokra, típusbizonyítványokra, műszaki vizsgálatokra vonatkozó adatok kezelésére és nyilvántartására vonatkozó rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegét és az ellenőrzés részletes szabályait,
- 18.
19. az útdíj alapjául szolgáló költségek felosztásának, valamint az útdíj számításának elveit, a díjköteles utak használatáért történő elektronikus díjfizetést lehetővé tévő rendszer bevezetésére, üzemeltetésére, az úthasználati díjak beszedésére, ellenőrzésére és behajtására vonatkozó részletes szabályokat, a 33/A. § (2) bekezdése szerinti útdíj fizetésére kötelezettek körét,
20. a 21. §-ban meghatározott bírság kiszabására jogosult hatóság vagy hatóságok kijelölését,
21. a közigazgatási bírsággal sújtandó közlekedési szabályszegések körét, az e tevékenységekre vonatkozó rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegét, a bírság kiszabásának részletes szabályait, valamint a beszedett bírság felhasználását,
22. a 33. § (3) bekezdése szerinti közreműködő igénybevételére vonatkozó szabályokat,
23. a 29. § (1) bekezdése szerinti elszámolás és vagyonkezelésbe adás részletes szabályait,
24. a vizsgáló állomás engedélyezésének részletes eljárási szabályait, a vizsgáló állomással kötendő hatósági szerződés tartalmát,
25. az e törvény szerinti szakértői tevékenység folytatásának részletes feltételeit, a szakértői tevékenység bejelentésének és a szakértők nyilvántartásának személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, valamint a bejelentésre és a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, továbbá a szakértői tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket,
26. a közlekedési infrastruktúra közúti biztonsági kezelése, közúti biztonsági hatásvizsgálat, a közúti biztonsági auditálás, felülvizsgálat, valamint a baleseti adatgyűjtés részletes szabályait,
27. az e törvény szerinti közúti biztonsági auditori tevékenység folytatásának részletes feltételeit, a közúti biztonsági auditori tevékenységre vonatkozó engedély megszerzésének és az auditorok nyilvántartásának személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, valamint a engedélyezésre és a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, a közúti biztonsági auditorok alap- és továbbképzésére vonatkozó részletes szabályokat, továbbá a közúti biztonsági auditori tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket,
28. a közlekedéspolitikai részeként az intelligens közlekedési rendszerek nemzeti stratégiáját,
29. az utak építésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének engedélyezéséről szóló szabályokat,
30. a közúti járművek vezetésére jogosító engedély, a törzskönyv, a gépjármű hatósági engedélye és jelzése gyártásának, forgalmazásának, kiadásának, használatának szabályait, helyszíni elvételük és visszavonásuk feltételeit, az engedélyek és jelzések tartalmi, formai követelményét,

31. a reklámtábláknak, a reklámhordozóknak és egyéb reklám célú berendezéseknek a közutak melletti elhelyezésére vonatkozó részletes szabályokat

b) a miniszter, hogy

1. a közúti közlekedési szolgáltatások végzésének, valamint az azokhoz használt járművek üzemen tartásának részletes szabályait,

2. az útügyi igazgatás eljárási szabályait,

3.

4. az országos közutak kezelésének szabályait és a helyi közutak kezelésének szakmai szabályait,

5. az utak forgalomszabályozásának és a közúti jelzések elhelyezésének műszaki és eljárási szabályait,

6. a közutak ellenőrzésének szabályait,

7. a közutak tervezésére és a műszaki tervezési jogosultságra vonatkozó szabályokat,

8. a közúti hidak nyilvántartására és műszaki felügyeletére vonatkozó szabályokat,

9. az útépités felügyeleti ellenőrzés szabályait,

10. az útépitésre, illetőleg az út üzemeltetésére szolgáló anyagok, szerkezetek és berendezések műszaki követelményeit, valamint megfelelőségük igazolásának, továbbá ezen anyagok, szerkezetek és berendezések forgalomba hozatalának, felhasználásának, továbbá az újfajta építési módok (műszaki megoldások), technológiák, eljárások engedélyezésének szabályait, valamint az utak építésével kapcsolatos minőségi követelményeket,

11. a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeit,

12. a közúti járművek műszaki vizsgáztatásával kapcsolatos szabályokat,

13. a közúti járművezetők pályaalkalmassági vizsgálatának szabályait, valamint a szakirányú továbbképzés és az utánpótlás részletes szabályait,

14. a járműfenntartó tevékenység végzésének feltételeit, a szükséges eszközöket, berendezéseket és alkalmazott technológiákat, illetőleg a járműjavításhoz felhasznált alkatrészekre, felszerelésekre, tartozékokra, tüzelő- és kenőanyagokra vonatkozó minőségi követelményeket, továbbá a járműfenntartó tevékenység bejelentésének és a járműfenntartó tevékenységet folytatók nyilvántartásának személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, valamint a nyilvántartás vezetésének eljárási szabályait,

15. a gépjárművek vámkezelését megelőző vizsgálattal kapcsolatos szabályokat,

16. a nemzetközi forgalomban közlekedő gépjárművekre vonatkozó szabályokat,

17. az útépitési kivitelezési tevékenység szabályait,

18. a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályait,

19. a közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló, 1985. december 20-ai 3821/85/EGK tanácsi rendeletben foglaltak végrehajtási szabályait,

20. a veszélyes áruk szállításának és szállításra való feladásának szabályait a vonatkozó nemzetközi szerződésekkel összhangban,

21. a vonatkozó nemzetközi szerződések hatálya alá nem tartozó járművekkel történő veszélyes áru szállítás szabályait,

22. a közúti járművek újrafelhasználható alkatrészei szakszerű kinyerésének (bontásának) feltételeit, és e tevékenység végzésének személyi, dologi és szakmai feltételeit,

23. a közutak forgalombiztonsági szempontjai felülvizsgálatának (auditálásának) szakmai szabályait,

A közúti belföldi és nemzetközi áru fuvarozást végző vállalkozások piaci versenyhelyzetét jelentősen befolyásolja a tevékenységükhöz kapcsolódó szállítványozó vállalkozások működése, a szállítványozói szerződéseikből következő kötelezettségeik teljesítéséhez szükséges tőkeerő mértéke, a kapcsolódó fizetési kötelezettségeiknek való megfelelés.

A fuvarozók szakmai érdekképviseleti szervezetei és a Kormány képviselője között folytatott tárgyalások alapján létrejött Megállapodásban foglaltak szerint szükséges, hogy a Kormány kapjon felhatalmazást a közúti szállítványozási tevékenység végzésére vonatkozó szabályok megállapítására (Kkt. 48. § (3) bekezdés a) pontja).

Az Országgyűlés a 19/2004. (III. 26.) OGY határozatával elfogadta a 2003-2015-ig szóló magyar közlekedéspolitikát, amely a közlekedésbiztonság javítását kiemelt stratégiai főirányként határozza meg. Magyarországon már több éve folynak kutatások a fejlett motorizációjú országokban elterjedten alkalmazott forgalombiztonsági auditálás (Road Safety Audit) hazai alkalmazásának bevezetése érdekében. A kutatások egyértelműen azt bizonyítják, hogy a készülő úttervek speciális ismeretekkel rendelkező szakemberek által történő forgalombiztonsági szempontú felülvizsgálata, elemzése, auditálása jelentős mértékben hozzájárulhat ahhoz, hogy még az utak megépítése előtt kiszűrhetők legyenek a balesetveszélyt növelő kockázati tényezők. A

gyors, igen költség hatékony módszert alkalmazni tudó hazai szakembergárda kiképzése megkezdődött, ezért időszerű lenne a módszer intézményes bevezetésének szakmai, jogi kereteit is megteremteni.

24. a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok alapján végzett közlekedési hatósági ellenőrzés részletes szabályait,

25. az alagutak tervezésének, kivitelezésének, üzembe helyezésének és üzemeltetésének részletes műszaki szabályait,

26. a 33. § (4) bekezdése szerinti eszközre vonatkozó követelményeket,

27. a meghatározott ösztömetet, tengelyterhelést és méretet, továbbá ösztömetet-korlátozást meghaladó járművek közúti közlekedéséről, a közútkezelői és a hatósági eljárás, a díjfizetés, valamint a szakkíséret és kíséret személyi és tárgyi feltételeiről szóló szabályokat,

28. a közút és műtárgyai tervezésére, építésére, valamint a forgalom biztonságát és forgalmi rendjét meghatározó technikai eszközökre, továbbá a közutak kezelésére vonatkozó műszaki előírásokat (Útügyi Műszaki Előírások),

29.

30. az e törvény szerinti járművezetői vizsgabiztosi, műszaki vizsgabiztosi, iskolavezetői, szakoktatói tevékenység folytatásának részletes feltételeit, az e tevékenységekre jogosító engedély kiadásának rendjét, az e tevékenységet végzőkről vezetett nyilvántartás személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, valamint a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, továbbá az e tevékenységekre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket,

31. a telítettség megállapításának módját,

32. az intelligens közúti közlekedési rendszerek fejlesztésének és üzemeltetésének feltételeit,

33. a közúti infrastruktúra közlekedésbiztonsági kezeléséről szóló iránymutatásokat,

c) a miniszter, hogy a közúti járművek környezetvédelmi felülvizsgálatával kapcsolatos szabályokat a környezetvédelemért felelős miniszter egyetértésével kiadott,

d) a közlekedésrendészetért felelős miniszter, hogy a közlekedésrendészeti intézkedések végrehajtásának módját,

e) a miniszter, hogy az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben a közlekedési hatóság eljárási, felügyeleti és egyéb díjait, valamint a díjaknak az eljáró hatóság, illetve az irányítási, a felügyeleti és az ellenőrzési feladatot ellátó szervezetek közötti megosztása szabályait,

f) a miniszter, hogy a 18. § (7) bekezdésében, a 20. § (1) bekezdésében és a 29/A. § (1) bekezdésében meghatározott bírság kivetésének részletes szabályait és a bírság felhasználásának rendjét az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben,

g) a miniszter, hogy az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben

1. a külön jogszabály szerinti versenyeztetési eljárásban kiválasztott, a külön jogszabály szerinti díjköteles utak használatáért díjszedésre jogosult szervezetet,

2. a díjfizetéssel érintett országos közutakat - ideértve az erre irányuló koncessziós szerződés alapján működtetett országos közutat is - vagy azok egyes szakaszait,

3. a 33/A. § szerinti használati díj és útdíj, valamint ezek megfizetésének elmaradása esetén a pótdíj, illetve a pótdíj megfizetésének elmaradása esetén a többlépítésként mértékét,

4. a fizetés módját és feltételeit, valamint

5. a beszedett díj és pótdíj kedvezményezettjét - a Kormány által jóváhagyott elvek alapján,

h)

i) a közlekedésrendészetért felelős miniszter, hogy a megkülönböztető és figyelmeztető jelzés felszerelésének, engedélyezésének szabályait, használatuk és visszavonásuk rendjét,

j) a miniszter, hogy a közlekedésrendészetért felelős miniszter és az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével - a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszterrel, valamint a katasztrófa elleni védekezésért felelős miniszterrel egyetértésben - a közúti árufuvarozásra, személyszállításra és egyes közúti közlekedési szabályokra vonatkozó rendelkezések megsértésével kapcsolatos bírsággal összefüggő hatósági feladatok részletes szabályait,

k) a miniszter, hogy az elektronikus hírközlésért felelős miniszterrel, az energiapolitikáért felelős miniszterrel, a vízgazdálkodásért felelős miniszterrel, valamint az építésügyért felelős miniszterrel egyetértésben az utak más nyomvonalas létesítmény által történő megközelítésének, keresztezésének részletes szabályait,

l) a miniszter, hogy a közúti közlekedési ágazatban használt önjáró és rakodógépek kezelőinek képzésére és vizsgáztatására vonatkozó szabályokat az iparügyekért és a kereskedelemért felelős miniszterrel egyetértésben,

m) a közlekedésért felelős miniszterrel egyetértésben

ma) a honvédelemért felelős miniszter, hogy a Magyar Honvédség és a katonai nemzetbiztonsági szolgálatok tagjai, járművei és magánútgazdái, valamint az általuk üzemben tartott járművek forgalomba helyezése és időszakos vizsgálata tekintetében az eltérő rendelkezéseket, valamint

mb) az egyes rendvédelmi szerveket irányító miniszter, hogy a rendvédelmi szervek tagjai, járművei és magánújtjai, valamint az általuk üzemben tartott járművek forgalomba helyezése és időszakos vizsgálata tekintetében az eltérő rendelkezéseket,

n) a közlekedésért felelős miniszter, hogy az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben az e törvény szerinti auditori tevékenység engedélyezésére vonatkozó igazgatási szolgáltatási díjat, valamint a díj beszedésével, kezelésével, továbbá a nyilvántartásával és visszatérítésével kapcsolatos részletes szabályokat rendeletben állapítsa meg.

(4) A Kormány a (3) bekezdés *a)* pontjában, a miniszter pedig a (3) bekezdés *b)* pontjában kapott felhatalmazás alapján kiadott jogszabályban a járdákra és azok tartozékaira e törvénynek az utakra vonatkozó szabályaitól eltérő rendelkezéseket is megállapíthat.

(5) Felhatalmazást kap a helyi önkormányzat képviselő-testülete - fővárosban a fővárosi közgyűlés - hogy rendeletben állapítsa meg a várakozási területek tekintetében

a) az egyes díjköteles várakozási területeket, valamint azok kategóriáját,

b) várakozási területenként vagy kategóriánként a díjköteles várakozási időszakot,

c) a fizetendő várakozási díj mértékét,

d) a díjköteles várakozás megengedett leghosszabb időtartamát,

e) a díjfizetés alól mentesítettek, valamint a kedvezményes várakozásra jogosultak körét, a kedvezményes várakozási díj mértékét, azzal, hogy a kedvezményes várakozásra jogosultak körének bővítésére a kerületi képviselő-testület jogosult.

(6) Az e törvényben meghatározott díjat, pótdíjat és bírságot - a 9/C. § (1) bekezdésében, a 15. § (3) bekezdésében, a 15/A. § (1) bekezdésben és a 15/C. § (1) bekezdésében és a 33/A. §-ban meghatározott díj és pótdíj kivételével - a fizetés elmulasztása esetén adók módjára kell behajtani.

(7) A 21. § (2) bekezdés szerinti közigazgatási bírság befizetési határidejének elmulasztását követő 8 napon belül az eljáró hatóság kezdeményezi a közlekedési igazgatási hatóságnál a szabályszegés elkövetéséhez használt jármű forgalomból történő kivonását.

EBH2006. 1573. *A CEMT fuvarozási engedély jogszerűtlen felhasználásával a felperes a Magyar Köztársaság jogszabályait is megsértette, ezért a szankció alkalmazása jogszerű volt (1988. évi I. törvény 48. §; 1991. évi LXXXII. törvény 11. §, 15. §).*

Az Európai Unió jogának való megfelelés

49. § (1) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg:

a) az Európai Parlament és a Tanács 561/2006/EK rendelete (2006. március 15.) a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról, a 3821/85/EGK és a 2135/98/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 3820/85/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről, 15. cikk, 18. cikk, 19. cikk (1) bekezdése, 21. és 22. cikk, 27. cikk 2. pontja;

b) az Európai Parlament és a Tanács 715/2007/EK rendelete (2007. június 20.) a könnyű személygépjárművek és haszongépjárművek (Euro 5 és Euro 6) kibocsátás tekintetében történő típusjóváahagyásáról és a járműjavítási és karbantartási információk elérhetőségéről, 13. cikk.

(2) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) az Európai Parlament és a Tanács 1999/62/EK irányelve (1999. június 17.) a nehéz tehergépjárművekre egyes infrastruktúrák használatáért kivetett díjakról, 2. cikk *b)* és *c)* pontja, 7. cikk (2) bekezdésének *a)* pontja, (3)-(4) és (9)-(10) bekezdése, 9. cikk (2) bekezdése;

b) az Európai Parlament és a Tanács 2002/15/EK irányelve (2002. március 11.) a közúti fuvarozásban utazó tevékenységet végző személyek munkaidejének szervezéséről, a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvénnyel és a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvénnyel együtt;

c) az Európai Parlament és a Tanács 2006/22/EK irányelve (2006. március 15.) a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályokkal kapcsolatos 3820/85/EGK és a 3821/85/EGK tanácsi rendelet végrehajtásának minimumfeltételeiről és a 88/599/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről, 2. cikkének (1) és (2) bekezdése;

d) az Európai Parlament és a Tanács 2006/38/EK irányelve (2006. május 17.) a nehéz tehergépjárművekre egyes infrastruktúrák használatáért kivetett díjakról szóló 1999/62/EK irányelv módosításáról, 1. cikk 1. pont *c)* és *e)* alpontja, 1. cikk 2. pont *a)* és *e)* alpontja, 1. cikk 7. pont *b)* alpontja;

e) az Európai Parlament és a Tanács 2008/96/EK irányelv (2008. november 19.) a közúti infrastruktúra közlekedésbiztonsági kezeléséről, 3. cikk (1) bekezdés, 4. cikk (1) bekezdés, 9. cikk (4) bekezdés.

